

## APA

Luki'a mani gemo apa vaya'mogi ali'ya'mo ali'naya kavafe'mo avo'mo kae male'niye. Agaemo mani gemo avo'mo kae'niya gemo aote Auneme'amo'mo emineno Goti vaya'amo Yesu'e'mo lokae'a mai'naya vaya'e'mo mai'niye. Ani vaya'amogimo Kalaisife'mo alagepa faigoko ge'amo alini'u'a Yulusalemu taonifi'mo aepa fai'a ae'a hakalo hu'a hapa pai'nae. Apakaemo u'a Yuta kotegamo ae'a hakalo hu'a hapa paige Samaliya kotega u'a ae'a hakalo hu'a hapa paige hu'nae. Inagi henaga'amo muki kotegamo umenitata hu'a ae'a hakalo hu'a hapa pai'nae. Inagi sapata vanileti'mo uno sapata tuolofule'mo hano hu'niya gemo Pita'a ali'ya'mo ali'niya kavafe'mo ava gemo hane'niye. Sapata tetinileti'mo uno tuveti eitile'mo hano hu'niya gemo Polo'a ali'ya'mo ali'niya kavafe'mo ava gemo hane'niye.

*Yesu'a, Goti Auneme'amo lapakaetegamo ali'na atesugeno eminegaiye, huno hapa pai'niya gema*

<sup>1-2</sup> Tiyofalasigae, hu'na, Nagaemo hogote'na kagaefe'mo mago mukufi'mo Yesu'a ali'ya'amo aepa faino ali'niya afinateti'e ali'ya alime alime ne'legeno'ae'mo Goti'a koku'napi'mo avalelino hai'niya afina'efe'mo Yesu'a muki hu'niya kava'e alino apaya male'niya ge'a'e'mo ava gemo hu'na avo'mo kae'nove. Yesu'a Goti Auneme'amo himamu'aleti'mo apa vaya'amo lekana paino

ne'apateya vaya'aife'mo huno'ae'mo, Ma ali'ya'mo alitapa maiyo, huno hapa paitegeno Goti'a avalelino koku'napi'mo hai'niye. <sup>3</sup> Yesu'a fali'niyateti'mo he tino'ae'mo apaulagale'mo foti'a afinapati'mo alu afina alu afina'mo afole aite afole aite huno afole ai'niye. Agaemo muki afina'mo muki kava'amo apaulagale'mo hu'nige'a agete'apae'mo, ago he tino afa'a mai'niye, hu'a magoke apakesa afi'nae. Afole aino mai'nenoa'ae'mo Goti'a yagaino ne'apateya kavafe'mo alino apaya male'niye. <sup>4</sup> Yesu'e apa vaya'a'e'mo ali'a anupa hu'a mai'ne'apae'mo hapa paino'ae'mo, Yulusalemu taonifi'mo ataletapa o'utapa mai'niyo. Afo'nimo'a, lapakaetegamo ali'na atesugeno emi'negaiye, huno naha pai'nige'na ava gemo hu'na lapa pai'nova vekae'mo agava maiyo. <sup>5</sup> Yoni'a anilafapi'mo faleno apateteno'ae'mo ketogufa afina'mo utesige'na Goti Auneme'aleti'mo fale'na lapategauve, huno hapa pai'niye.

*Yesu'a koku'napi'mo hai'niya gemae  
(Mk 16:19-20; Lu 24:50-53)*

<sup>6</sup> Apa vaya'a'e Yesu'e'mo ali'a anupa hu'a mai'ne'apae'mo Yesufe'mo, Ala kava nene, hu'a, Hemenimo halate Yu vaya'mogita alika he tika latesanageta muki vaya'aite'mo yagaita apatesupiye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, <sup>7</sup> Afo'nimo'mo lekana pai male'niya afina'e kanale'e'mo agai'a yanageno hainu afina'mo afole aisifigetapa o'afigae. <sup>8</sup> O'afigaya'monanafa Goti Auneme'amo aote Auneme'amo lapakaetegamo emineno ayamufa huno

lapatesigetapa Yulusalemu taonifinagi muki Yutiya kotegagi Samaliya kotegagi muki ma mopamo lole'e lole'e atupalegagi hutapa nava gemo aeta hakalo hutapa hapa paite hapa paite hutapa hapa paigae, huno hapa paitegeno'ae'mo <sup>9</sup>Goti'a koku'napi'mo avalelino haino hiyapi'mo fale'nige'a age'nageno haino lageso hu'niye. <sup>10</sup>Koku'napi'mo aulu he'a age'a mai'nage'anae'mo lole vekala'mo yaveyave kukena vaili'na'a vekala'mo malage hu'ana afole aite'anae'mo apakae'e'mo magokepi he ti'ana mai'na'ae. <sup>11</sup>Mai'ne'anae'mo, Galeliya vayane, hu'ana, Na kava higetapae'mo koku'napi'mo aulu nehae. Ani vekamo Yesu'a lapakae folagapati'mo Goti'a koku'napi'mo avalelino hai'nigetapa agaya kava huno halate eminegaiye.

*Yutasi aimu'yale'mo mago vekamo lekana pai'a ate'naya gema*

<sup>12</sup> Apa vaya'mo avemo agi'amo Alifi'aepalegamo atale'a halate Yulusalemu taonifi'mo u'a ava'yi hu'nae. Alifi'aepa avemo Yulusalemu haopale'mo hane'nige'a aise'a yatala hugekana ka'mo sapatu afina'mo u'e'a nehaya agufa aupu ka'mo hane'niye. <sup>13</sup> U'a ava'yi hute'apae'mo nehavaya nopi'mo anaga aeno anagi male'niya nopilagamo hai'a mai'nae. Ani nopi'mo mai'naya vaya'ai apaki'apimo hane'niye. Pita'ae, Yoni'ae, Yemisi'ae, E'nalu'ae, Filipi'ae, Tomasi'ae, Matolomiyu'ae, Matiyu'ae, Alifiyasi mafa'nemo Yemisi'ae, Yu vaya'aite'mo apakai'apile'mo yagaisayafe'mo hau'niya vekamo Saimoni'ae,

Yemisi mafa'nemo Yutasi'ae. <sup>14</sup> Ani vayanagi mago'e a'nenaganagi Yesu ita'amo'mo Maliya'agi Yesu agana'amogimogi hu'a magoke apaipa apakesamo ali'a mai'ne'a ali'a anupa hu'a mai'ne'a nunumu'mo huge ge hu'a afige hu'a mai'nae.

<sup>15</sup> Ketogufa'a afina'mo utege'apae'mo konaga vaya'mo vani hataleti tuveti'a vaya'mo ali'a anupa hu'a mai'ne'apae'mo Pita'a he tino hapa paino'ae'mo, <sup>16</sup> Vaya'nimogitapae, huno, Goti Auneme'amo'mo akeya'vilaga Yutasi'a Yesu'mo atafau'a kalavusi hu'a atesaya vaya'mo ka'mo alino ho huno apave li'niya vekamo'a hisiya kavafe'mo ava gemo lagingo vekamo Nevinife'mo ha pai'nigeno avo'mo ago kae male'niye. Ani avo'mo kae male'niya gemo ago afole ai'niye. <sup>17</sup> Yesu'a lekana paino ate'nigeno lagae'e'mo magokepi lokaeno ali'ya'mo alino mai'niye, huno hapa pai'niye. <sup>18</sup> Yutasi'a ani agufa hosu kava'mo hu'nige'apae'mo miya'mo ami'nae. Miya'mo aliteno uno mago mopamo miya faiteno ani mopale'mo asagauno ai'nigeno aipamo aino lakufaeno aino apalo atino asagauno ai'niye. <sup>19</sup> Muki Yulusalemu taonifi mai'naya vaya'mogi ani gemo afite'apae'mo ani mopamo agi'amo Kolakayagae hu'a agi ate'nae. Yu gefati'mo agi'amo, Aikelatamagayagae, hu'a agi ate'nae. <sup>20</sup> Pita'a mago'e gemo huno'ae'mo, Ani vekae'mo ava gemo Samu Mukufi'mo avo'mo kae male'niyana,

Mago vekamo'a agae nopi'mo haino o'maisigeno afa'a hanegaiye,

huno avo'mo kae maleteno mago'e gemo Samu Mukufi'mo avo'mo kae male'niyana,

Mago alu vekamo'mo agae aimu'yale'mo eno ali'ya'mo aligiye,

huno avo'mo kae male'niye. <sup>21-22</sup> Avo'mo kae male'niya'mofe'mo mago vekamo lagaepati vekamo'a Yesu'a fali'niyateti'mo he ti'niya kavafe'mo faigoko ge'amo huno aeno hakalo huno hapa paisiyafe'mo lekana paita ategaune. Yoni'a ani'mo faleno ne'apateya afinateti'mo maim maim eno Yesu'a koku'napi'mo avalelino hai'niya afina'mo mai'niya vekamo Yesu'e lagae'e'mo magokepi lokaeno umenitata huno mai'niya vekamo lekana paita ategaune, huno hapa pai'niye. <sup>23</sup> Lole vekala'mo Yosefe'a alu agi'amo Masamasi'a mago'e huno alu agi'amo Yasatasi'a lekana pai'a atete'a Mataiyasi'a lekana pai'a anate'nae. <sup>24</sup> Lekana pai'a anate'ne'ana nunumu'mo hu'apae'mo, Ala kava nene, hu'a, Muki vaya'ai apaipafi'mo ne'apakane. Mani lole vekalapati'mo lekana paika ate'nisana vekamo alika lave liyo. <sup>25</sup> Yutasi'a ali'ya'amo ataleno uno faliteno ko'alegamo lamino mai'niya'mofe'mo lekana paika ate'nisana vekamo'a Yutasi aimu'yale'mo eno apa vekamo mai'nen Yutasi'a ali'ya ali'niya ali'ya'mo aligiye, hu'a nunumu'mo hu'nae. <sup>26</sup> Anaki'animo aote aote yate'mo avo'mo kaete'a male'nageno Mataiyasi agimo afole ai'nige'a apakaemo leveni'a apa vaya'e'mo avale'a ali'a magokepi lokae'a ate'nae.

## 2

### *Goti Auneme'amo alino ate'nigeno emine'niya gemae*

<sup>1</sup> Yu vaya'ai hopa afina'mo agi'amo Petikosi afina'mo afole ai'nige'apae'mo muki apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mo magoke apaipa apakesa alite'a mago nopi'mo ali'a anupa hu'a mai'nae. <sup>2</sup> Mai'nageno'ae'mo malage huno koku'napati'mo lusi yasimo aliteno age aigekana huteno mai'naya nopi'mo faleno haino havai te'niye. <sup>3</sup> Agayana ata vaikana ya'mo'a aino atagu faeno aote aote huno muki vaya'ai apakufale'mo le'nige'a age'nae. <sup>4</sup> Goti Auneme'amo aote Auneme'amo'mo muki vaya'ai apaipafi'mo faleno haino havai teteno apavenafu'namo alino afe le'nige'apae'mo alu apake alu apakemo aepa fai'a ai'nae. <sup>5</sup> Ani afina'mo Yu vaya'mo mono nehaya afina'moge'a muki kotegati'mo ete ete hu'a Yulusalemu taonifi'mo mai'nae. <sup>6</sup> Alu apake alu apakemo ai'nage'a asole vaya'mogi afite'apae'mo e'a ali'a anupa hu'a mai'nage'apae'mo ke'apifati ke'apifati'mo hu'nage'a afite'apae'mo, na kava afole ai'nifi, hu'a hute'a alu apakesa alu apakesa afi'nae. <sup>7</sup> Afi'a hapau aite'apae'mo ani apakee'mo apakesa afifi hu'nige'a, Ani apake ne'aiya vaya'mo Galeliya kotega vaya'mo mai'nayana <sup>8</sup> haiya kava hu'nige'apae'mo itati afotimogi gefati'mo nehageta muki vaya'amogita lagaiti getifati getifati'mo ne'afune. <sup>9</sup> Lagaemo Patiya vaya'mo eta maige Mitiya vaya'mo eta maige Elami vaya'mo eta maige Mesopotemiya

vaya'mo eta maige Yutiya vaya'mo eta maige Kapanosiya vaya'mo eta maige Ponitasi vaya'mo eta maige Esiya vaya'mo eta maige <sup>10</sup> Filisiya vaya'mo eta maige Pamifiliya vaya'mo eta maige Isipi vaya'mo eta maige Sailini taoni haopalega Lipiya kotega vaya'mo eta maige Lomu vaya'mo eta maige huta eta mai'nona vaya'mo mai'none. <sup>11</sup> Lagaemo Yu vaya'e alu nofi vaya'mogita Yu mono kava'mo akame nehuna vaya'e'mo eta mai'none. Lagaepati'mo Kaliti vaya'mo eta maige Alapi vaya'mo eta maige huta eta mai'nona'monanafa lagae gefati'mo Goti'a lokiya kava'mo himamu'aleti'mo hu'niya kavafe'mo ava gemo nehageta ne'afune, hu'a hu'nae. <sup>12</sup> Muki vaya'mogi afi'a hapau ne'ai'a apakesa ala'amo afite'apae'mo apakai'api apakai'apimo hu'apae'mo, Ani kava'mo aepa'amo na agufa kavane, hu'a apafi ge apafi ge hu'a mai'nae. <sup>13</sup> Hu'a mai'naya'monanafa mago vaya'amogi hu'apae'mo, Lusi ani'mo nete'apae'mo negi ne'malae, hu'a hu'a faipa hu'a apate'nae.

*Pita'a aeno hakalo huno hapa pai'niya gemae*

<sup>14</sup> Ani gemo hu'nageno'ae'mo Pita'a leveni'a apa vaya'e'mo lokaeno mai'nenno he tino muki vaya'aife'mo aepa faino alopa gefati'mo hapa paino'ae'mo, Yu vaya'nimogitapa'e Yulusalemu taonifi'mo mai'naya vaya'mogitapa'e'mo ge'nimo afiyo. Ani kava'mo aepa'ae'mo lapa paiguvanagi afiyo. <sup>15</sup> Lapakaemo, Ani vaya'mogi ani'mo nete'a negi ne'malae, hutapa lapakesa ne'afiya'monanafa hemenimo netepi'mo yegemo ago leno hakale hu'niya afina'moge'a negimo

no'malae. <sup>16</sup> Negimo no'malafa mago vekamo agi'amo Yoveli'a Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa nepaiya vekamo'a avo'mo kae male'niya gemo hemenimo ago afole ai'niye. Yoveli'a hapa paino'ae'mo,

<sup>17</sup> Goti'a huno'ae'mo, Hano hisiya afina'mo Naune'name'mo ali'na muki ve a'ne'aina ani'mo lakigekana hu'na apamiguve. Mafa'netapi'e a'mafa'netapimogi'e'mo nagaetegati gemo ali'a ae'a hakalo hugae. Neyavetapimogimo alagamuna agegegana hu'a agegae. Kosunatapimogimo alagamuna afa'a agegae. <sup>18</sup> He, ali'ya'nile'mo mai'naya ve a'ne'aitegamo Naune'name'mo ali'na ani'mo lakigekana hu'na apamisuge'a ali'ne'a nagaetegati gemo alini u'a ae'a hakalo hu'a hapa paigae. <sup>19-20</sup> No'agaya agufa kava'mo koku'napati hute'na ali'na apave liguve. Ma mopafi'mo alu kava'mo hu'na ali'na apave liguve. Atamo leteno halina aisigeno yegemo olegaiye. Kaimo'a haesa'age huteno kolakana nehisigeno Ala kava ne'mo afina'mo hogote afina'amo afole aigiye. <sup>21</sup> Afole aisige'apae'mo muki vaya'mogi Ala kava ne'mo agi'amo aesaya vaya'ai apakufamo alino katino apategaiye,

huno hu'niye. <sup>22</sup> Isaleli vaya'mogitapamo ge'nimo afiyo. Yesu'a Nasalasa kotega vekae'mo ava gemo hu'na lapa paisuvafe'mo huve. Goti'a Yesuteti'mo lokiya kava'mo huge no'agaya agufa aune kava'mo huge alu kava'mo huge huno

hu'niya kavateti'mo huno'ae'mo, nagaetegati'mo emine'niya vekae huno alino lapave li'niye. Yesu'a lapakae folagapi'mo ani kava'mo ago hu'nigetapa age'nae. <sup>23</sup> Hogoteno Goti'a agesa afi'nen'ae'mo, ani kava'mo afa'a afole aigiye, huno ge hu male'nen'ae'mo ago alino lapayapi'mo ate'niye. Ate'nigetapa avalelitutapa hosu vaya'mo ke'aepa gemo akame nosaya vaya'ai apayapi'mo ate'nae. Lapakaemo ani vaya'ai apayateti'mo Yesu'mo malipu yosale'mo nili aitetapa alita he titapa atetetapa kamiti amagi'nae. <sup>24</sup> Fali'nigen'ae'mo Goti'a fali'niya nofipati'mo hatu maeno ateteno kanolufati'mo ago alino he tino ate'niye. Fali'niya kava'mo'a alagi afa'a atafauno o'ategaiye. <sup>25</sup> Laginago vekamo Nevini'a Yesufe'mo ava gemo huno'ae'mo,

Nagaemo muki afina'mo Ala kava ne'mo naulagale'mo mai'nige'na age'nove. Lamaga nayate'mo mai'niya'mofe'mo atete osuguve. <sup>26</sup> Mai'niya'mofe'mo naipafi'mo namogaga ne'auve. Navayafati'mo namogaga ne'auve. Navayagunagu hu'na agava ne'mauvanageno nagufa'ni'e'mo alagepa huno hanesige'na mai'na falu huguve. <sup>27</sup> Kagaemo ani kavatefe'mo nagupi mafa'nemo kanolufi'mo afa'a o'natalegane. Kagaemo hukae'mo aote ne'nimo agufamo atalesugeno okasaligiye, huka hu'nane. <sup>28</sup> Kagaemo maige maige hu'na maisuva ka'mo ago alika nave li'nane. Kaulagale'mo naipafi'mo



apateno,  
 huno avo'mo kae male'niye. <sup>36</sup> Lagaemo muki Isaleli vaya'mogitamo ani kavafe'mo laipafi'mo lagesa afita fatago higetao. Goti'a ani vekamo Yesu'mo ago nili aitetapa alita he titapa ate'naya vekae'mo, Ala kava nene, hu'na atete'na Kalaisi nene, hu'na lekana pai'na ate'nogeno emine'niya vekae, huno hu'niye, huno hapa pai'niye.

<sup>37</sup> Ani gemo afi'nageno'ae'mo apaipafi'mo ae'nige'a Pita'e muki apa vaya'efe'mo, Vayatimogitapae, hu'a, haiya kava hisune, hu'a apafi ge'nae. <sup>38</sup> Pita'a, Lapaipamo alitapa afe letetapa Yesu agi'aleti'mo ani'mo falegeno'ao Goti'a hosu kavatapimo alino ataleteno Auneme'amo fiku lapamaeno lapamino.

<sup>39</sup> Goti'a, Naune'name'mo ali'na lapamiguve, huno hu'niya polomasi ge'amo lapakae'enagi mafa'ne anagatapi'enagi afagi'ale'mo mai'naya vaya'efenagi huno hapa pai'niye. Ala kava netimo Goti'a eyo, huno muki keya aeno ge hisiya vaya'aife'mo ani gemo hapa pai'niye.

<sup>40</sup> Huno hapa paiteno'ae'mo Pita'a mago'e mago'e gemo huno apakesa alino aeno hakalo huno hapa paiteno'ae'mo, Ehetapiye, huno, Goti'a hosu kava'mo nehaya vaya'mo kayo'mo apamisiyategati'mo ataletapa lapaune hetaletapa vigeno'ao lapakufamo alino katino lapateno, huno hapa pai'niye. <sup>41</sup> Hapa pai'niya ge'ae'mo apakesa afi'a fatago hute'a apamogaga ai'nage'apae'mo ani'mo fale'a apate'nae. Ani afina'mo asole vaya'mo tali tausen'i'a vaya'mo Goti mafa'nemo hamale'nageno Goti'a apakae'e'mo magokepi alino anupa huno

apate'niye. <sup>42</sup> Apa vaya'mogimo Goti ge'amo alagepa hu'a ali'a apaya male'nage'a afige apakae'e'mo afalu afalu hu'a alagepa hu'a magokepi lokae'a maige Ala kava ne'mo kave'mo nege nunumu'mo huge nehu'apae'mo atafau'a lagi hu'a mai'nae.

*Apakesa afi'a fatago nehaya vaya'ai kavafe'mo hu'niya gemae*

<sup>43</sup> Ani kava'mo hu'a mai'nage'apae'mo muki vaya'mogimo hapau ne'ai'a koli hu'nage'apae'mo apa vaya'mogimo muki no'agaya agufa lokiya kava'mo hu'nae. <sup>44</sup> Muki apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mo magokepi lokae'a mai'ne'a kagemi ya'apimo ali'a fako hu'a apakai'apimo apamite'apae'mo nagai'ni ya'mo hane'niye, hu'a osu'a mai'nae. <sup>45</sup> Kagemi ya'api'e mopa'api'e'mo ali'a maketi hu'a moni alite'a apakae vayapati'mo mago ya'apimo ohane'niya vaya'mo ani monimo ali'a apami'nae. <sup>46</sup> Muki afina'ae afina'ae'mo magoke apaipa apakesa ali'a mai'ne'a Yu vaya'ai alopa mono nopi'mo hai'a ali'a anupa hu'a maige apaote apaote hu'a no'apifi'mo Yesu kave'mo nege magokepi'mo lokae'a mai'ne'a nege hu'a mai'nae. Ne'ya'mo ne'ne'apae'mo apamogaga aite'a yagu yaga apaipamo kali'a mai'ne'a <sup>47</sup> Goti agi'ale'mo ali'a asaga hu'a mai'nae. Muki vaya'mogimo Goti mafa'ne'aife'mo hapao ke he'nage'apae'mo alagepa hu'a mai'nae. Ala kava ne'mo'a muki afina'ae afina'ae'mo mago vaya'ai apakufamo alino katino apateteno siosi vaya'a'e'mo magokepi alino anupa huno apate'niye.

### 3

*Mago vekamo aiyala'mo hosu'niya vekamo alino alagepa huno ate'niya gemae*

<sup>1</sup> Mago afina'mo Pita'e Yoni'e'mo Yulusalemu taonifi'mo alopa mono notegamo yegemo lamino afafale hu'niya kanale'mo Yu vaya'mogi nunumu'mo nehaya kanale'mo u'na'ae. <sup>2</sup> Mago vekamo ita'amo'mo alino ate'niya afinateti'mo aiyala'mo hosu'niya vekamo muki afina'ae afina'ae'mo avaleli u'a alopa mono no kipate'mo ate'nageno mai'nen'ae'mo mono nopi'mo haite haite hu'naya vaya'aife'mo monie'mo aukaya huge huge huno mai'niye. Ani kipafe'mo hapa'ye nehiya kipa'mo hane'niya'mofe'mo agi'amo aeto agufa kanale kipane, hu'a ate'nae. <sup>3</sup> Agaemo anakeyana Pita'e Yoni'e'mo e'ana mono nopi'mo e'ana haisa'afe'mo e'na'ageno anaketeno'ae'mo, mago monimo nami'ao, huno aukaya hu'niye. <sup>4</sup> Pita'e Yoni'e'mo aulu hae'ana age'ne'anae'mo Pita'a, La'ago, huno ha pai'nigeno'ae'mo, <sup>5</sup> mago ya'mo namisa'afe'mo ha'ae, huno agha afiteno ne'anakege'anae'mo, <sup>6</sup> Pita'a, monimo alagi o'ali'nova'monanafa ali'nova ya'mo kamiguve. Yesu Kalaisi'a Nasalasa taonifi vekamo agi'aleti'mo he tika umenitata huvo, hu'na kaha nepauve, <sup>7</sup> huno huteno lamaga ayate'mo alino he tino ate'niye. Alino he tino ate'nigeno aiya'e aiya au'a'e'mo lokiya vai'nigeno <sup>8</sup> aeno hailo huno he titeno aepa faino ka umenitata hu'niye. Anaka'e'mo alopa mono nopi'mo nehaino'ae'mo aeno hailo huge ka'mo umenitata huge Goti agi'ale'mo alino asaga huge

hume hume uno mai'niye. <sup>9</sup> Mai'nige'apae'mo muki vaya'mogimo agayana umenitata nehuno Goti agi'ale'mo alino asaga hume asaga hume u'nige'a agete'apae'mo, <sup>10</sup> Vaehae, hu'a, aeto agufa kanale kipane, hu'a agi ate'naya kipate'mo mai'neni aukaya huno ne'maiya vekamae. Hemenimo alagepa huno mai'niye, hu'a hute'a apakesa ala'amo afi'a hapau ai'nae.

*Pita'a alopa mono nopi'mo Yesufe ava gemo aeno hakalo huno hapa pai'niya gemae*

<sup>11</sup> Agaemo Pita'e Yoni'e'mo ananu ki'nige'apae'mo hapau aite'a Salomoni hiyato none, hu'a agi ne'aya nopi'mo mai'naya vaya'aitegamo nagu nagu hu'a e'nae. <sup>12</sup> Pita'a apaketeno'ae'mo, Isaleli vaya'mogitapae, huno, Na kava higetapa lapau ne'aitapa lagaefe'mo aulu nelahae. Lapakaemo lapakesa afitapae'mo la'ayamufati'aleti'e alagepa kavati'aleti'e'mo mani vekamo alita'a alagepa huta'a ate'no'ageno umenitata nehiye, hutapa lapakesa ne'afifiye. <sup>13</sup> Ha'ao, Goti'a Emalehamu'agi Aisiki'agi Yekopu'agi hu'a laginago vaya'mogi Goti'apimo ali'ya'ale'mo mai'niya vekamo Yesu agi'ale'mo alino asaga huno ate'niye. Lapakaemo gamani vaya'ai apayapi'mo avaletapa ate'nageno Pailati'a ategauve, huno lapa pai'niya'monanafa Pailati aulagale'mo lapakame'yamo ami'nae. <sup>14</sup> Agaemo aote fatago vekamo mai'niya'monanafa lapakame'yamo amitetapa vaya'mo hapae'niya vekae'mo lapau'nigetapa Pailatife'mo, Lagaetefe'mo afa'a ato, <sup>15</sup> hutapa ha paitetapa

afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya vekamo amagi'nageno fali'niya'monanafa Goti'a ago alino he tino ate'niye. Ago he ti'nigeta age'nona'mofe'mo hemenimo aeta hakalo huta hapa nepauna vaya'mo mai'none. <sup>16</sup> La'agaemo agae himamu'aleti'mo agi'alefe'mo aghesa afino fatago hu'niya kavateti'mo mani age'naya vekamo ayamufa'amo alita'a lokiya vaita'a ate'no'ae. He, huno, agaeteti'mo afole ai'niya kavafe'mo aghesa afino fatago hu'niya kavateti'mo alagi alita'a lokiya vaita'a ate'no'ageno lapaulagale'mo mai'niye. <sup>17</sup> Vaya'nimogitapae, hu'na, Inagi nagaemo afi'novana lapakae'e ala vayatapimo ne'yagaiya vayatapi'e'mo Yesu'mo agetapa aeto osutapa fiku amagi'nae. <sup>18</sup> Amagi'naya'monanafa Goti'a akeya'vilaga agaetegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mo muki agai'a vaya'ai apavayafati'mo gemo huno'ae'mo, Kalaisi ne'mo agafu kisigeno faligiye, huno hu'niya gemo hemenimo ago alino afole aino ate'niye. <sup>19</sup> Ani kava'mo hu'niya'mofe'mo lapaipamo alitapa afe legeno'ao Goti'a hosu kavatapimo alino ataleteno aipamo'mo falu huno lapateno. <sup>20</sup> Lapakaemo ani kava'mo higeno'ao Goti'a aeno hakalo huno lapa pai'niya vekamo Yesu Kalaisi'a alino atenageno emineno. <sup>21</sup> Agaemo koku'napi'mo hogoteno maime maime ne'visigeno'ae'mo muki ya'amo alino saufa ya'mo hamaleno atesiya afinake'mo afole aisigeno'ae'mo eminegaiye. Ani kavatefe'mo Goti'a akeya'vilaga vaya'mogi agaetegati gemo

alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'ai apavayafati'mo hu'niye. <sup>22</sup> Mosese'a laginago vaya'aife'mo lama gemo hapa paino'ae'mo, *Ala kava ne'mo Gotitapimo'a konagatapimogipati'mo mago vekamo alino afole aino ategaiye. Nagaemo Gotitegati gemo alinine'na ae'na hakalo hu'na lapa nepauva kava huno Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno lapa paigiyalagi muki ge'amo alagepa huta afiyo.* <sup>23</sup> Goti'a ani vekamo ge'amo o'afisaya vaya'mo vaya'afati'mo alino hapa faino apataleteno alino apago'ya lagauno apatalegaiye, huno hapa pai'niye. <sup>24</sup> *He, muki vaya'mo Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mo Samiyo'e Samiyo akamelegati'mo e'naya vaya'mogi'e'mo hemenimo afole ai'niya kavafe'mo hogote'a ava gemo hu'a hapa pai'nae.* <sup>25</sup> Lapakaemo Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'ai apakinago vaya'mo mai'nae. Goti'a kotalake gemo lapakinago vaya'aifeke'mo osu'nifa lapakae'efe'mo hu'niye. Goti'a kotalake gemo Emalehamufe'mo, *Kaginago vekaleti'mo muki ma mopafi vaya'mo alagepa hu'na hapa maegaue,* huno hu'niya'mofe'mo <sup>26</sup> Goti'a ali'ya'amo ali'niya vekamo Yesu'a alino he tino ate'nenno lekana paino ateteno alino ate'nigeno hogoteno lapakaetegamo ago emine'niye. Alino aino atagi neno lapatesigetapa hosu kavategati'mo ataletapa esayafe'mo emineno hapa mae'niye, huno hapa pai'niye.

*Pita'e Yoni'e'mo kanisole vaya'ai  
apaulagale'mo he ti'ana mai'na'age'a anakenoka  
hu'ana anafi ge'naya gemae*

<sup>1</sup> Pita'e Yoni'e'mo ani gemo vaya'aife'mo hapa nepai'age'apae'mo mono hu'a ne'apataya vayanagi alopa mono note'mo kava ne'yagaiya ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekagi Satiyusi mono vayanagi hu'a malage hu'a anakaetegamo e'nae. <sup>2</sup> Lole apa vekala'moganimo hapa pai'anae'mo, Yesu'mo fali'niyateti'mo ago he ti'niya'mofe'mo muki fali'naya vaya'mo he tigae, hu'ana ali'ana apaya male'na'age'apae'mo hosu apaipamo kali'a anate'nae. <sup>3</sup> Anatete'apae'mo kalavusi hu'ana anate'nae. Yegemo ago lamino falegefe hu'niya'mofe'mo egamo maisa'afe'mo kalavusi hu'ana anate'nae. <sup>4</sup> Ani kava'mo hu'naya'monanafa asole vaya'mogimo ge'amo afite'apae'mo apakesa afi'a fatago hu'nageno hogote vaya'e ani afina'mo apakesa afi'a fatago hu'naya vaya'e'mo napa'apimo faefu tauseni'a vaya'mo mai'nae. <sup>5</sup> Ega'amo Yu vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayanagi vayatamamo ne'yagaiya vayanagi ke'aepa gemo avo'mo kae'a ali'a apaya ne'malaya vayanagi hu'a Yulusalemu kotegamo magokepi ali'a anupa hu'a mai'nae. <sup>6</sup> Apakaegi Anasi'a mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekagi Kaiyafasi'agi Yoni'agi Alekasana'agi mago'e vayanagi mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayanagi hu'a ali'a anupa hu'a mai'nae. <sup>7</sup> Mai'ne'apae'mo apa vekala'mo folagapi'mo

ali'ana he ti'ana anate'ne'apae'mo, Haiya agufa himamutanileti'e ina la agi'aletile'mo ani kava'mo hu'na'ae, hu'a anafi ge'nageno'ae'mo <sup>8</sup> Goti Auneme'amo'mo Pita aipafi'mo haino havai te'nigeno'ae'mo Pita'a ge'apile'mo aeno atagaina huno hapa paino'ae'mo, Ala vaya'mo ne'yagaiya vaya'mogitapa'e vayatama vaya'mogitapa'ene, huno, <sup>9</sup> Lapakaemo alagepa kava'mo huta'a aiyala'mo hosu'niya vekamo alita'a alagepa huta'a ate'no'a kavatefe'mo la'agenoka nehisaya'mo'mo lapakae'e muki Isaleli vaya'mogi'e'mo hisuva gemo afa'a afigae. <sup>10</sup> Inagi afiyo, hu'na, Yesu Kalaisi'a Nasalasa taonifi vekamo himamu'aletile agi'aletile'mo ani vekamo alita'a alagepa huta'a ate'no'ageno lapaulagale'mo he tino mai'niye. Lapakaemo malipu yosale'mo nili ai'nageno fali'niya'monanafa Goti'a ago alino he tino ate'niye. <sup>11</sup> Goti mukufi gemo'a huno'ae'mo, *Lapakaemo yafateti'mo no nekiya vaya'mo mai'netapae'mo mago no'mo nekiya yafafe'mo hutapae'mo, afa yafane, huta hutetapa alita atale'naya'monanafa no'mo nekiya yafa'mo hogote lokiya yafa'mo afole ai'niye*, huno avo'mo kae male'niye. <sup>12</sup> Mago alu vekamo'mo lapakufamo alino katino lapatesiya vekamo o'mai'nifa agaekel'mo magokeage mai'niye. Mago alu agi'e vekamo o'mai'niya'mofe'mo Goti'a magoke vekamo agi'amo ma mopafi vaya'mo apami'niyanage'a agimo ae'a ge hisageno hapa maeno, huno hapa pai'niye. <sup>13</sup> Kanisole vaya'mogimo anakayana Pita'e Yoni'e'mo sukulu osu'na'a

vekala'mo mai'na'a'monanafa lokiya gefati'mo hu'ana hapa paite'anae'mo koli osu'ana afa'a mai'na'age'apae'mo anakete'anae'mo, ae, hu'a, hogote'ana Yesu'e'mo lokae'ana mai'na'a vekalane, hu'a apakesa afite'a hapau ai'nae. <sup>14</sup> Agayana ali'ana alagepa hu'ana ate'na'a vekamo anakae'e'mo eno magokepi he tino mai'nige'a age'naya'mofe'mo ge'apimo alagi ohane'nige'apae'mo gemo osu'a mai'nae. <sup>15</sup> Inagi anakaefe'mo, kumatega utana lami'ao, hu'a hana paite'apae'mo, <sup>16</sup> Mani vekala'anitegamo na kava hisune, hu'a apakai'api apakai'apimo ge huge afige hu'a mai'nae. Apakaemo hu'apae'mo, Muki Yulusalemu kotega mai'naya vaya'mogimo anake'nage'ana no'agaya agufa lokiya kava'mo hu'na'age'a age'naya'monanafa osu'na'ae, huta afa'a hega o'aegaune. <sup>17</sup> Ani gemo mago'e huno aino atagu ofaesiyafe'mo lokiya gemo huta hana paigune. Halate Yesu agi'amo aetana hapa opai'ao, huta hana paigune, hu'a hu'nae. <sup>18</sup> Hute'a ge hu'nage'ana hai e'ana mai'na'age'apae'mo, Lanakaemo mago'e hutana Yesu agi'amo alagi aetana hapa opaitana alitana apaya o'male'ao, hu'a hana pai'nae. <sup>19</sup> Hu'a hana pai'naya'monanafa Pita'e Yoni'e'mo ge'apile'mo ae'ana atagaina hu'ana hapa pai'anae'mo, La'agaemo Goti ge'amo amagita'a ataleteta'a lapakae gemo akame hisu'a kava'mo'mo Goti aulagale'mo alagepa kavapi hosu kavane. Lapakaitapimo alitapa fako huta lapatetetapa alagepa hutapa lapakesa afiyo. <sup>20</sup> Age'no'a kava'e afi'no'a ge'e'mo hapa

paita'a hano hugu'ae, hu'ana hapa pai'na'ae.  
<sup>21</sup> Kanisole vaya'mogi ani gemo afite'apae'mo anamagigefe hu'nayana muki vaya'mogi afole ai'niya kavafe'mo Goti agi'ale'mo ali'a asaga hu'naya'mofe'mo anakufale'mo mago hosu hanageke ya'mo anamisaya ka'mo o'age'a anatale'nage'ana u'na'ae. <sup>22</sup> Ani ali'ana alagepa hu'ana ate'na'a vekamo'mo foti'a kafugamo aeno agaseno mai'niye.

*Apakesa afi'a fatago hu'naya vaya'mogimo, kayamufa huka lato, hu'a nunumu'mo hu'naya gemae*

<sup>23</sup> Anate'nage'anae'mo Pita'e Yoni'e'mo vaya'anilegamo atagi ne'u'ana mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'e yagai'a ne'apataya vayatama vaya'mogi'e'mo hana pai'naya gemo hapa pai'na'ae. <sup>24</sup> Ani gemo afite'apae'mo magoke apaipa apakesa ali'ne'a Gotife'mo nunumu'mo hu'apae'mo, Ala kava nene, koku'nanagi mopagi solovala aninagi koku'napi hane'niya yanagi ma mopafi hane'niya yanagi solovala anipi hane'niya yanagi huka alo hu'nana vekae, hu'a, <sup>25</sup> Akeya'vilagamo Kaunekame'mo'a laginago vekamo Nevini'a ali'yakamo ne'aliya vekamo avayafati'mo gemo huno'ae'mo, Na kava hisayafe'mo malaga alu nofi vaya alu nofi vaya'mogimo apavamusamo valete'a apano ae'nae. Apakaemo hu'apae'mo, ma kava'mo hugune, hu'a apakesa afi'naya'monanafa afa'a osu'nae. <sup>26</sup> Ala vaya'e kini vaya'api'e'mo Ala

kava netega'e lekana paino ate'niya vekalega'e'mo kame hu'a anatesayafe'mo ali'a anupa hu'a mai'nae, huno hu'niye. <sup>27</sup> He, lama gemo hu'niye. Heloti'agi Ponitiyasi Pailati'agi alu nofi vayanagi Isaleli vayanagi hu'a ali'yakale'mo lekana paika ate'nanageno mai'nenno alagepa kava'age'mo hu'niya vekalegamo kame hu'a atesayafe'mo ali'a anupa hu'a mai'nae. <sup>28</sup> Kagesa afiteka himamukaleti'mo alika afole aika atesanafe'mo hu'nana kava'mo hisayafe'mo ali'a anupa hu'a mai'nae. <sup>29</sup> Ala kava nene, hu'a, Hemenimo lokiya gemo lamagisaya kavafe'mo laha pai'naya gemo afiyo. Afiteka kayamufa huka lategetao ali'yakamo ne'aluna vaya'mogita gekamo aeta hakalo huta hapa paino. <sup>30</sup> Himamukamo alika apave liteka kaita hapau'niya vaya'mo alika hapageka apato. Alagepa kava'age'mo hu'niya vekamo ali'yakamo ne'aliya vekamo Yesu agi'aleti'mo no'agaya lokiya agufa aune kava'mo hisunafe'mo alagepa huka laha mao, hu'a nunumu'mo hu'nae. <sup>31</sup> Nunumu'mo hu'nageno'ae'mo ali'a anupa hu'a mai'naya no'mo'a uti uti ai'niye. Goti Auneme'amo aote Auneme'amo'mo apaipafi'mo haino mai'nige'apae'mo koli osu'a aepa fai'a Goti ge'amo lokiya vai'a ae'a hakalo hu'nae.

*Goti mafa'nemogimo magoke apaipa apakesa ali'naya gema*

<sup>32</sup> Muki apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mogimo magoke apaipa apakesa ali'ne'apae'mo mago vekamo'mo ali'niya

yafe'mo, nagai'ni yane, huno osu'nifa muki'amogimo muki ali'naya yafe'mo, lagaiti yane, hu'a hu'nae. <sup>33</sup> Apa vaya'mogimo Ala kava ne'mo Yesu'a fali'niyateti'mo ago he ti'niya kavafe'mo mago'e hu'a himamu'aleti'mo ava gemo hu'nageno'ae'mo Goti'a alagepa huno fiku hapa maeno apami'nige'apae'mo apaki'apile'mo ali'a asaga hu'a apate'nae. <sup>34</sup> Mago'amogimo mopa'apile no'apile'mo maketi hu'nage'a miya fai'nage'apae'mo monimo alini e'a apa vaya'mo apami'nage'apae'mo ali'a fako hu'a kagemi ya'apimo ohane'niya vaya'mo apami'nae. <sup>35</sup> Apami'naya'mofe'mo ani vayapati'mo mago vaya'amogimo kafu osu'nae. <sup>36</sup> Magoke vekamo agi'amo Yosefe'a Livai nofi vayapati vekamo Saipalasi ani ago'nanenafi vekamo mai'niye. Apa vaya'mogimo agi'amo Manamasi'ae hu'a ate'nae. Manamasi'ae agimo aepa'amo ina kava'mo huno alino lokiya vaino ne'apateya vekae. <sup>37</sup> Agae mopamo maketi hu'nige'a miya fai'nageno monimo alinineno apa vaya'mo apami'niye.

## 5

*Ananaiyasi'e Sapaila'efe'mo anava gemo hu'niya gemae*

<sup>1-2</sup> Ani kava'mo hu'niya'monanafa mago vekamo agi'amo Ananaiyasi'e a'amo agi'amo Sapaila'e'mo anakae mopamo maketi hu male'na'ageno mago vekamo'a miya fai'niya monimo alino fako huno mago moni'amo alino fala ki maleteno mago moni'amo alininuno

apa vaya'mo apami'niye. Male'niya monimo a'amo'mo age'niye. <sup>3</sup> Pita'a, Ananaiyasiyo, huno, Na kava higeka Satani'mo ate'nanageno kaipafi'mo faleno hai'nigeka mago vekamo'a mago mopamo miya fai'niya monimo alika fako huka maleteka eka Goti Auneme'ae'mo aigofe gemo hu'nane. <sup>4</sup> Hogoteka maketi osu'nana afina'mo kagaika mopamo hane'niye. Maketi hu male'nanageno miya fai'niya monimo kagaika ya'mo hane'niya'monanafa na kava higeka ani agufa hosu kaipa kagesa afi'nane. Kagaemo vaya'aife'mo aigofe gemo osu'nana'monanafa Gotife'mo aigofe gemo hu'nane, huno ha pai'niye. <sup>5</sup> Ananaiyasi'a ani gemo afiteno'ae'mo mopafi'mo asagauno aiteno fali'niye. Ani kavafe'mo ava gemo afi'naya vaya'mogimo lusi kava hu'a koli hu'nae. <sup>6</sup> Fali'nige'apae'mo mago neya vemogi e'a ali'a hayaete'a hi'yopa male'a alini u'a ki'a ate'nae. <sup>7</sup> Aise afina'mo lole'e mago'e aovamo utegeni a'amo'mo ani afole ai'niya kavafe'mo ava gemo o'afino afa'a e'niye. <sup>8</sup> Pita'a, Naha paiyo, huno, Lanakae mopamo maketi hu male'na'ageno miya fai'nigetana ali'na'a monimo alagipi mago'e hane'negaiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, ha'ao, huno, mago'e monimo o'ali'no'ae, huno ha pai'niye. <sup>9</sup> Pita'a, Na kava higetana aigofe gemo hugu'ae, hutana hu male'netana Goti Auneme'ae'mo amalageka hutana ne'ata'ae. Anaukamo'mo fali'nige'a alini u'a ki'a ate'naya vaya'mo kipate ne'ayanage'a hi'yopa alini u'a ki'a kategae, huno ha nepaigeno'ae'mo <sup>10</sup> malage huno mopafi'mo asagauno aiteni fali'niye. Neya

vemogimo e'a agayana ago fali'nige'a hi'yopa alini u'a anau'amo'e'mo lokae'a ki'a anate'nae. <sup>11</sup> Muki siosi vaya'mogi'e ani kavafe'mo ava gemo afi'naya vaya'mogi'e'mo lusi kava hu'a koli hu'nae.

*Apa vaya'mogimo no'agaya agufa lokiya aune kava'mo hu'naya gemae*

<sup>12</sup> Ani afina'mo apa vaya'mogimo muki no'agaya agufa lokiya aune kava'mo hu'nae. Muki siosi vaya'mogi magoke agufa apaipa apakesa ali'ne'a Salomoni hiyato nopi'mo u'a ali'a anupa hu'a mai'nae. <sup>13</sup> Muki malaga vaya'mogimo Goti mafa'nemogi apaki'apile'mo ali'a asaga hu'a apate'naya'monanafa e'a magokepi ali'a anupa hu'a maisayafeke'mo koli hu'nae. <sup>14</sup> Mago'e mago'e hu'a lusi ve a'nemogimo Ala kava nefe'mo apakesa afi'a fatago hu'nageno Goti'a magokepi alino anupa huno apate'nige'apae'mo ali'a anupa hu'a mai'nae. <sup>15</sup> Mai'naya'mofe'mo kaita hapau'niya vaya'mo apavaleli'u'a kate'mo apate'ne'a hipale'mo havae'a apatege yakaikonamo aite'a havae'a apatege hu'ne'apae'mo, Pita'a uneno nehisisigeno'ae'mo yege aune'amo'mo apakufale'mo aino halesigeno kaita'apimo alino hapageno apategaiye, hu'a apakesa afi'nae. <sup>16</sup> Asole vaya'mo Yulusalemu haopalega muki taoni'afati'mo kaita hapau'niya vaya'e hosu apaune vaya'mo apaipafi'mo mai'niya vaya'e'mo apavaleli ete ete hu'a apate'nageno muki alu kaita alu kaita'apimo hano hu'nige'a he ti'nae.

*Apa vaya'mogimo kanamo ali'naya gemae*

17 Ani kava'mo nehage'apae'mo hogote vekamo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya veka'e Satiyusi mono vayapati vaya'mogi'e'mo apa vaya'aife'mo apaipa kafamo hapae'nae. 18 He ti'a apa vaya'mo apavaleli u'a gamani vaya'ai kalavusifi'mo hu'a apate'nae. 19 Apate'naya'monanafa mago Ala kava ne'mo enisole vekamo'a hani'ilagamo emineno kalavusi nopi kitamo yakino apavalelino lamino kumate'mo apate'nen'ae'mo, 20 Utapa alopa mono nopi'mo haitapa he titapa mai'netapa ani saufa kavafe'mo ava gemo aetapa hakalo hutapa hapa paiyo, huno hapa pai'niye. 21 Apa vaya'mogimo ge'amo afite'a akame hu'a kotilamiyapi'mo u'a alopa mono nopi'mo fale'a hai'a aepa fai'a ali'a apaya male'nae. Mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya veka'e vaya'amogi'e'mo muki Yu vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayatama vaya'aife'mo ge hu'nage'a e'a kanisole vaya'e'mo ali'a anupa hu'a mai'nae. Mai'ne'apae'mo ati vaya'aife'mo, uta kalavusi nopati'mo apavalelitapa eyo, hu'a ali'a apate'nage'a u'nae. 22 U'a kalavusi note'mo ava'yi hute'a apakayana apa vaya'mo o'mai'nage'a atale'a ai'a atagi ne'a e'apae'mo, 23 ago uta ava'yi huteta agonana kalavusi nopi'mo o'mai'nage'a yagai'a ne'apataya vayake'mo yagai'a mai'nae. Kitamo yakituta haita agonana afa'a hane'nigeta age'none, hu'a hapa pai'nae. 24 Hogote vekamo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya

vekagi alopa mono note'mo ne'yagaiya ati vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayanagi mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayanagi hu'a ani gemo afite'apae'mo, Haiya agufa kava hute'a haiya kateti'mo u'a mai'nae, hu'a hu'nae. <sup>25</sup> Mago vekamo eno'ae'mo, Afiyo, huno, Lapakaemo kalavusi hutapa apate'naya vaya'mo u'a alopa mono nopi'mo hai'a mai'ne'apae'mo ali'a apaya ne'malae, huno hapa pai'niye. <sup>26</sup> Ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya veka'e ati vaya'a'e'mo u'a apa vaya'mo apavaleli'a e'nae. Apakaemo, fiku yanage'a vaya'mogimo yafa kayoteti'mo lamagigae, hu'a apakesa afite'a o'apamagi'a afa'a vase hu'a apavaleli'a e'nae. <sup>27</sup> Apakaemo apavaleli'e'a kanisole vaya'ai apaulagale'mo ali'a he ti'a apate'nageno mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a loka huno apafi ge'niye, <sup>28</sup> Ani vekamo agi'alefe'mo alitapa apaya o'maleyo, huta lokiya gemo huta lapa opai'nopiye. Ago lapa pai'nona'monanafa ani getapimo'mo aino atagu faeno uneno huno Yulusalemu taonifi'mo havai te'niye. Lapakaemo aigofe gemo hutapae'mo, apakaemo ani vekamo amagi'nae, hutapa lagaepike'mo alitapa fai nelatae, huno hapa pai'niye.

<sup>29</sup> Pita'e mago apa vaya'mogi'e'mo ge'ale'mo ae'a atagaina hu'a hapa pai'apae'mo, Goti ge'amo akame hutetae'mo vaya'ai ge'apimo afa'a akame osisuna kava'mo hane'niye. <sup>30</sup> Lapakaemo, malipu yosale'mo nili aitetapa alita he titapa ateyo, hutapa hu'nageno'ae'mo

laginago vaya'mogi Goti'apimo'mo Yesu'a fali'niyateti'mo ago alino he tino ate'niye. <sup>31</sup> Goti'a ala agi'amo amiteno avaelino haino lamaga haopale'mo ate'nen'ae'mo, hogote vekamo yagaino apatesiya vekamo mai'nen' apakufamo alino katino ne'apateya vekae, huno lekana paino ate'niye. Isaleli vaya'mogita laipamo alita afe lesuna kava'mo alino lamige hosu kavatimo alino atalege huno maisiyafe'mae, hu'a hapa paite'a, <sup>32</sup> Lagaemo ani kavafe'mo ava gemo huta aeta hakalo huta hapa nepauna vaya'mo mai'none. Lagae'e Goti Auneme'amo'mo Goti ge'amo akame nehaya vaya'mo fiku hapa maeno ne'apamiya Auneme'amo'e'mo ava gemo nehune, hu'a hapa pai'nae.

<sup>33</sup> Kanisole vaya'mogimo ani gemo afi'nagen'ae'mo ani gemo'a apaipafi'mo fai'nigen'ae'mo apaipamo lusi kava huno le'nige'apae'mo, ani vaya'mo hapaegaune, hu'a hute'a ge huge afige hu'a mai'nae. <sup>34</sup> Apakaepati'mo mago vekamo Falasi vayapati vekamo agi'amo Gameli'eli'a ke'aepa gemo alino apaya ne'maleya vekamo mai'niye. Muki vaya'mogi agi'ale'mo ali'a ne'asagaya vekamo'a he tino kanisole vaya'aife'mo, Ani vaya'mo kumatega apavalelitapa lamiyo, huno hapa paiteno <sup>35</sup> kanisole vaya'aife'mo, Isaleli vaya'mogitapae, huno, Ani vaya'aitegamo na kava hugune, hutapa osu'netapa hogotetapa alagepa hutapa lapakesa afiyo. <sup>36</sup> Akeya'vilaga mago vekamo agi'amo

Tiyunasi'a afole aitenoe'ae'mo, ala vekamo mai'nove, huno hapa pai'nige'a fo hataleti'a agufa vemogi akame hu'nae. Mago vaye'mogi e'a amagi'nageno fali'nige'apae'mo akame hu'naya vaye'mo atale'a atagu fae'u'e'a hu'a mai'nageno ali'ya'amo ago hano hu'niye. <sup>37</sup> Henaga'amo mago Galeliya kotega vekamo agi'amo Yutasi'a apaki ali'naya afina'mo afole ai'nigenoe'ae'mo asole vaye'mogi e'a akame hisayafe'mo apayate'mo ali'niye. Ani kava'mo hu'a amagi'nageno fali'nige'a ali'a hapa faitalage'a atale'u'e'a hu'a afa'a mai'nae. <sup>38</sup> Hu'naya'mofe'mo nagaemo hu'nae'mo, ma mopafi vaye'mogi ali'a aepa fai'nisaya'mo'mo afa'a hano hugiye. <sup>39</sup> Inagi Goti'a alino aepa fai'nisiya'mo'mo lapakaemo alitapa hano hutapa o'atalegae. Fiku yanagetapa lapakaemo Goti kame'amo maigae. Mago kava'mo apakaetegamo osutapa afa'a apataleyo, hu'na lapa nepauve, huno hapa pai'niye. <sup>40</sup> Kanisole vaye'mogimo ani gemo afite'apae'mo akame hu'a apa vaye'aife'mo gemo hu'nage'a e'nage'apae'mo nofi kayoteti'mo apamagite'apae'mo, Yesu agi'amo aetetapae'mo mago'e gemo osutapa afa'a maiyo, hu'a hapa paite'a ali'a apate'nage'a u'nae. <sup>41</sup> Apa vaye'mo kanisole vaye'ai nopati'mo atale'a kumatega nelami'apae'mo, Vae, hu'a, Goti'a lagaefe'mo, Yesu agi'alefe'mo apakafu kisiya ya'mo afa'a alisaya vaye'mo mai'nae, huno agesa afi'niye. Lagitile'mo ali'a afepi latete'a lavagage hisiya ya'mo ali'a lamigefe hu'nae, hu'a apakesa

afite'a lusi kava hu'a apamogaga ai'nae. <sup>42</sup> Apa vaya'mogimo muki afina'ae afina'ae'mo alopa mono nopi'e no'apifi'e'mo Yesu'a Kalaisi ne'mo mai'niye, hu'a ali'a apaya malege ae'a hakalo hu'a hapa paige hu'a mai'nae.

## 6

*Apa vaya'mo hapa maesaya vaya'mo lekana pai'a apate'naya gemae*

<sup>1</sup> Yesu ge'amo ne'afiya vaya'mo mago'e mago'e hu'a lusi vaya'mo afole ai'nage'apae'mo Galiki apakemo ne'aiya Yu vaya'mogimo Himulu apakemo ne'aiya Yu vaya'aife'mo, Kogu a'netimo muki afina'ae afina'ae'mo ali'a fako hu'a ne'apamiya monifati'mo no'aliye, hu'a ge hapau'nae. <sup>2</sup> Inagi tuolofu'a apa vaya'mogi muki ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo ge hu'nage'a e'nage'apae'mo, Lagaemo fiku Goti ge'amo aeta hakalo huta hapa nepauna ali'yatimo ataleta monimo alita fako huta apamisunana kanale osugiye. <sup>3</sup> Vayatimogitapae, hu'a, Lapakaitapige'mo lapakaepati mago seveni'a vaya'mo lekana paitapa apateyo. Kanale vaya'mo Goti Auneme'amo'mo apaipafi'mo havai te'nisiya vaya'mogi alagepa hu'a apakesa ne'afiya vaya'mo lekana paita apateteta ali'a fako hu'a apamisaya ali'yate'mo apavaleta apategaune. <sup>4</sup> Lagaemo magoke ali'ya'ageke alita mai'netae'mo muki afina'mo nunumu'mo huge Goti gemo aeta hakalo huta hapa paige huta maigune, hu'a hapa pai'nae. <sup>5</sup> Hapa pai'nage'apae'mo muki

vaya'mogimo amuse hute'apae'mo, kanalene, hu'a hute'a Sitiveni'a Gotife'mo alagepa huno agesa afino fatago hu'nigeno Goti Auneme'amo'mo aipafi'mo havai te'niya vekagi Filipi'agi Polokolasi'agi Naikena'agi Taimoni'agi Pamenasi'agi Nikolasi'agi hu'a lekana pai'a apate'nae. Nikolasi'a Atiyoki kotega vekamo Yu vayapati vekamo o'mai'niya'monanafa Yu mono gemo afiteno Yu vayapi'mo eno mai'niya vekae. <sup>6</sup> Apakaemo apavaleli'e'a apa vaya'ai apaulagale'mo he ti'nage'a apakufale'mo apaya'mo male'ne'a nunumu'mo hu'a apate'nae.

<sup>7</sup> Inagi Goti ge'amo'mo muki aupilagamo aino atagu faeno uneno hu'niye. Yulusalemu taonifi'mo mai'naya vayapati'mo Yesu ge'amo ne'afiya vaya'mo mago'e mago'e hu'a afole ai'nae. Mono hu'a ne'apataya vaya'mo asole vaya'mogimo apakesa afi'a fatago hute'a akame hu'nae.

### *Sitiveni'a kalavusi hu'a ate'naya gemae*

<sup>8</sup> Sitiveni'a agesa afino fatago hu kava'e lokiya'a'e'mo aipafi'mo havai te'nigeno no'agaya agufa lokiya aune kava'mo Yu vaya'aitegamo hu'niye. <sup>9</sup> Mago vaya'mo Yu vaya'ai mono nopi'mo ali'a anupa hu'a mai'nae. Ani mono no'mo agi'amo hane'niyana vaya'mo kalavusi ali'ya'mo ne'aliyategati'mo hatu mae'a apate'nage'a afa'a u'naya vaya'ai mono none, hu'a agi ate'nae. Ani vaya'mo Yu vayapati'mo Sailini kotega vaya'e Alekasani kotega vaya'e'mo mai'nae. Apakaegi Silisiya kotega vayanagi Esiya kotega vayanagi hu'a

Sitiveni'a hu'niya geleti'mo he ti'a ge vai'nae. <sup>10</sup> Goti Auneme'amo'mo alagepa agesa afi ya'mo alino ami'nige'a Sitiveni'a hu'niya gemo ae'a o'agase'nae. <sup>11</sup> Apakaemo mago vaya'mogi e'a aigofe gemo hisayafe'mo kesi kate'mo u'a ali'a he ti'a apate'nage'a e'a hapa pai'apae'mo, Ago afi'nonana Mosese'e Goti'efe'mo huno faipa huno anate'niye, hu'a hapa pai'nage'a <sup>12</sup> afite'apae'mo muki vayanagi yagai'a ne'apataya vayatama vayanagi ke'aepa gemo ali'a apaya ne'malaya vayanagi hu'a he ti u'a Sitiveni'mo atafau'a kanisole vaya'aitegamo avaleli'a u'nae. <sup>13</sup> Apakaemo mago vaya'mogimo aigofe faigoko gemo hisayafe'mo apavaleli'e'a apate'nage'apae'mo, Ani vekamo'a lagae mono no'e ke'aepa gee'mo huno faipa huno ne'ate. <sup>14</sup> Ge'amo afi'nonana ani Nasalasa taonifi vekamo Yesu'a alopa mono notimo alino halagape vaiteno Mosese ke'aepa gemo alino ataleteno alu gemo malegaiye, huno hu'nigeta afi'none, hu'a hapa pai'nae. <sup>15</sup> Kanisole vaya'ai nopi'mo mai'naya vaya'mogimo aulu hae'a age'nayana Sitiveni augosamo'mo enisole vekamo augosagana huno hane'nige'a age'nae.

## 7

*Sitiveni'a aeno hakalo huno hapa pai'niya gemae*

<sup>1</sup> Hogote vekamo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a Sitivenife'mo loka huno'ae'mo, Kagaefe'mo ina hosu gemo nehiye, hu'a hu'naya gemo lama gemo nehafiye, huno afi

ge'nigeno'ae'mo <sup>2</sup> Sitiveni'a, Nagana'nimogitapa afo'nimogitapamo afiyo, huno, Akeya'vilaga laginago vekamo Emalehamu'a Mesopotemiya kotegamo mai'neni'ae'mo Helani kotegamo o'u'nigeno'ae'mo aulagale'mo ha le konali ya'a'e vekamo Goti'a alino afole aiteni'ae'mo, <sup>3</sup> *Konaga vayakamo apatalege kokamo atalege huteka ali'na kave lisuva kotegamo uka maiyo*, huno ha pai'niye. <sup>4</sup> Ha pai'nigeno'ae'mo Emalehamu'a Kalatiya kotegamo ataleno uno Helani kotegamo mai'niye. Emalehamu'a Helani kotegamo mai'nigeno'ae'mo afo'amo'mo falitegeno Goti'a alino ate'nigeno eno lagaemo mai'nona kote'mo mai'niye. <sup>5</sup> Goti'a mago hoya vaisiyafe'mo aise mopamo alino o'ami'niya'monanafa Emalehamu'a anamo vekamo mai'nigeno'ae'mo ani mopamo ali'na kamisuge'apae'mo kaginago vaya'mogimo aligae, huno ha pai'niye. <sup>6</sup> Goti'a ha paino'ae'mo, Kaginago vaya'mogimo ani mopamo atale u'a alu nofi vaya'ai mopale'mo maigae. Mai'nisage'apae'mo ani alu nofi vaya'mogimo apavale'a ali'a kalavusi ali'yate'mo apatete'a lusi kana ya'mo ali'a apamisage'a fo hataleti'a kafugamo kalavusi ali'ya'mo ali'a maigae. <sup>7</sup> *Henaga'amo nagaemo kalavusi hu'a apate'ne'a apakaete'mo yagai'a ne'apataya vaya'ai kava'apimo ali'na fako hu'na apatete'na agoti hu'na apatesuge'apae'mo kaginago vaya'mo ani kotegamo atale'e'a manile'mo mai'ne'a nagaefe'mo mono hu'a maigae.* <sup>8</sup> Mago kotalake gemo hu'na kate'nisugeno ani kotalake gemo alagena kava'amo hane'nisigeka ve

mafa'nekamo agufamo lagauka atalo, huno ha pai'nigeno Emalehamu'a Aisiki'mo alino atetegeni eiti'a afina'mo utegeni'ae'mo agufamo lagauno atale'niye. Aisiki'a Yekopu'mo alino ateteni'ae'mo agufamo lagauno atale'nigeno ani kava'mo huno Yekopu'a mafa'ne anaga'amo tuolofu'a nofi vaya'mo aepa vaya'mo alino apateteni apakufamo lagauno ataleti ataleti hu'niye. <sup>9</sup> Henaga'amo ani nofi vaya'ai aepa vaya'mogimo Yosefefe'mo apaipa kafamo nehae'apae'mo avale'a alu kotega vaya'mo apami'nage'a miya fai'a avaleli'u'a Isipi kotegamo atenageno afa ali'ya'mo alino mai'niye. <sup>10</sup> Mai'niya'monanafa Goti'a alagepa huno ha maeteni hosu kavategati'mo hatu maeni ateniye. Ha maeteni alagepa aipa agesamo alino aminigeno Felo'a Isipi kotega kini vekamo'a ageteni'ae'mo alagepa aipa agesa vekamo mai'niye, huno ageteni'ae'mo, Isipi kote'e muki ya'a'nile'e'mo yagaino apategaiye, huno huteni lekana paino ateniye. <sup>11</sup> Henaga'amo ne'yafe'mo lusi kafu hu'naya afina'mo afole ai'nigeno muki Isipi kotega vaya'e Kenani kotega vaya'e'mo ne'yafe'mo lusi kafu hute'apae'mo luginago vaya'mogimo ne'yafe'mo kahauya hu'naya'monanafa o'age'nae. <sup>12</sup> Mago vaya'mogi, Ne'ya'mo Isipi kotegamo hane'niye, hu'a ha pai'nageno Yekopu'a afiteni'ae'mo mafa'ne anaga'amo luginago vaya'mo alino apate'nige'a hogote afina'mo u'nae. <sup>13</sup> Ute'a ai'a atagi ne'e'a maite'a halate lole afina'mo u'nageni'ae'mo Yosefe'a nepu'amogife'mo,

nagaemo Yosefe'namo mai'nove, huno hapa pai'nigeno Felo'a Yosefe nepu'amogimo apake'niye. <sup>14</sup> Yosefe'a nepu'amogife'mo, utapa Afotimofe'mo, Kagae'e vayaka'e'mo Isipi kotegamo nagaetegamo emiteyo, hutapa ha paiyo, huno hapa pai'niye. Yekopu'e'mo Isipi kotegamo e'naya vaya'mo seveti faefu'a vaya'mo e'a mai'nae. <sup>15</sup> Ani kava'mo hu'a Yekopu'e lagingo vaya'e'mo e'a Isipi kotegamo mai'ne'a fali'nae. <sup>16</sup> Fali'nage'apae'mo kefa'apimo alini'u'a Sekemi kotegamo ki'a apate'nae. Emalehamu'a Hamo nofi vaya'ai mopamo miya fai'niya mopafi'mo ki'a apate'nae.

<sup>17</sup> Goti'a Emalehamufe'mo, kagingo vaya'mo hatu mae'na apategauve, huno ha pai'niya afina'mo ago eno hogo hu'niye. Hogo nehige'apae'mo Isipi kotega mai'naya lagingo vaya'mogimo asole vaya'mo kae'a ai'a atagu fae'a mai'nae. <sup>18</sup> Mai'nageno'ae'mo alu vekamo Yosefe'mo o'age'niya vekamo'a Isipi kotegamo aepa faino yagaino apate'niye. <sup>19</sup> Agaemo lagingo vaya'aife'mo humi ne'apateno ve mafa'ne'apimo apatalesage'a falisayafe'mo aini huno apate'niye. <sup>20</sup> Aini huno ne'apategeno'ae'mo anile'mo Mosese'a afole ai'niye. Goti'a Mosese'fe'mo, Alagi kanale mafa'nemo mai'niye, huno amuse huno ate'niye. Ita'afo'ala'moganimo lole'e mago'e kaimo no'anifi'mo fala ki'ana ate'ne'ana yagai'ana ate'ana mai'ne'ana kumate'mo avaleli'u'ana lami'ana ate'na'ae. <sup>21</sup> Ate'na'ageno Felo a'mafa'nemo'mo eno ageteno'ae'mo no'alegamo avalelinuno, nagai'ni mafa'nemo maigiye, huno

huteno yagaino ate'niye. <sup>22</sup> Isipi vaya'mogimo muki nehaya kava'apimo Mosese'mo ali'a aya male'nageno ageteno himamu'aleti'mo ge huge lokiya kava'mo huge huno mai'niye. <sup>23</sup> Mosese'a ko sino alopa vekamo foti'a kafugamo maiteno'ae'mo, Nagaemo Isaleli vaya'nimo u'na haiya kava hu'a mai'nafi hu'na apakete'na hapa maegaueve, huno aghesa afi'niye. <sup>24</sup> Felo notegati'mo ataleno uno ageyana mago Isipi vekamo'a Isaleli vekamo ne'amagigeno ageteno'ae'mo Isaleli vekamo ha maeno anonale Isipi vekamo amagi'nigeno fali'niye. <sup>25</sup> Mosese'a, vaya'nimogimo nagete'apae'mo Goti'a Mosese'mo lekana paino ate'niyanageno laha maeno hatu maeno latesigeta afa'a ugune, hu'a apakesa afigae, huno aghesa afi'niya'monanafa ani kava'mo hu'a apakesa o'afi'nae. <sup>26</sup> Ega'amo Mosese'a uno anakeyana lole Isaleli vekala'mo kaveta neha'ageno anaketen'o'ae'mo alino kugu huteno alino nanu aeno anatesiyafe'mo huno'ae'mo, Ma vekalana afi'ao, Lanakaemo konagala'mo mai'na'ana na kava higetanae'mo kaveta neha'ae, huno anafi ge'nigeno <sup>27</sup> konaga'amo'mo kaveta hu'niya vekamo'a eno Mosese'a alino ago'ya faino ne'ataleno'ae'mo, *Ina la'mo lagaete'mo yagai'neka agoti getimo afiteka alika fako huka latesana vekamo maigane, huno lekana paino kate'niye.* <sup>28</sup> Egamo Isipi vekamo ago kamiti amagi'nanageno fali'niya kava huka nagaemo namagigapiye, huno afi ge'niye. <sup>29</sup> Mosese'a ani gemo afiteno'ae'mo Isipi kotegati'mo

aune hetaleno Mitiyani kotegamo uno no'mo kino mai'nenoa'ae'mo lole mafa'nela'mo alino anate'niye.

<sup>30</sup> Foti'a kafugamo utegeni Mosese'a mago avemo agi'amo Sainai avele'mo ka'me kotega mai'nigeno aise yosafi'mo atamo nelegeno'ae'mo Ala kava ne'mo enisole vekamo'a ani ata vaipati'mo afole ai'niye. <sup>31</sup> Mosese'a ani atamo ageno hau aitenoa'ae'mo ageno alagepa huno agesiyafe'mo yosa aepamo haopa'ale'mo uno mai'nigeno Ala kava ne'mo'a ha painoa'ae'mo, <sup>32</sup> *Kaginago vaya'mo Emalehamu'agi Aisiki'agi Yekopu'agi hu'na Goti'apimo'namo mai'nove*, huno ha pai'nigeno Mosese'a atete hau'nigeno mago'e huno agesiya yafe'mo koli hu'niye <sup>33</sup> *Ala kava ne'mo'a, Manile mai'nova'mofe'mo he tika mai'nana mopamo aote mopamo hane'nigi sukamo asagika ataleka maiyo.* <sup>34</sup> Age'novana Isipi vaya'mogimo vaya'nilegamo asole hosu kava'mo nehage'na apake'nove. Avovo nehage'na afite'na apakufamo ali'na kati'na apatesuvafe'mo emi'ne'nove. Eka afiyo, huno, Isipi kotegamo ali'na katesugeka ugane, huno ha pai'niye. <sup>35</sup> Ani gemo ha pai'niya'monanafa Isaleli vaya'mogimo Mosese'fe'mo, *Ina la'mo lagaete'mo yagaika late'neka agoti getimo afiteka alika fako huka latesana vekamo maigane, huno lekana paino kate'niye*, hu'a hapa paite'a hu'niya gele'mo ge nagalu hu'nae. Hu'naya'monanafa Goti'a ata vaipati'mo enisole vekamo avayafati'mo, yagaika apateteka hapau vaisana nene, huno lekana paino ate'niye. <sup>36</sup> Agaemo no'agaya agufa lokiya aune kava'mo

Isipi kotegagi Haesa anitenagi ka'me kotegagi huno foti'a kafugamo nehuno'ae'mo Yu vaya'mo Isipi kotegati'mo apavalelino u'niye. <sup>37</sup> Ani vekamo Mosese'a Isaleli vaya'aife'mo, *Ala kava ne'mo Gotitapimo'a mago vekamo agaetegati gemo alinineno aeno hakalo huno lapa paisiya vekamo nagaekana huno maisiya vekamo alino atesigeno lapakaetegamo egaiye. Lapakaemo muki hisiya ge'amo afiyo, huno hapa pai'niye.* <sup>38</sup> Ani vekamo Mosese'a Isaleli vaya'e'mo ka'me kotega alino anupa huno mai'niye. Mosese'a Sainai avefi'mo haino mai'nigeno mago enisole vekamo'mo apaune'apame'mo alino ne'apamiya gemo ha pai'nigeno afiteno emineno laginago vaya'aife'mo hapa pai'nige'a lagaefe'mo laha pai'nae. <sup>39</sup> Huno hapa pai'niya'monanafa hu'niya gele'mo ge nagalu hute'apae'mo, halate atagi neta Isipi kotegamo ugune, hu'a apakesa afi'nae. <sup>40</sup> Apakaemo mono huno ne'apateya vekamo Elonife'mo, *Ani vekamo Mosese'a Isipi kotegati'mo lavaleline'niya vekamo haiyategamo uno mai'nifi huta o'age'none. Mago gotitimo'mo alo higetao laulagale'mo u'a hogotete'a lavaleli'a viyo, hu'a ha paite'a* <sup>41</sup> aikeli pulumakamo aune'amo alo hute'a yuna afumo avaleli e'a hae'a amite'a apayateti'mo alo hu'naya yafeke'mo apamogaga ai'nae. <sup>42</sup> Goti'a huno'ae'mo, apatalesuge'a kanefitefenagi kailefenagi yegelefenagi hu'a mono hugae, huno hu'niye. Ani kavafe'mo Goti'a akeya'vilaga agaetegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa nepaiya vekae'mo ha pai'nigeno avo'mo

kae male'niye. Avo'mo kae male'niyana,

Isaleli vaya'mogitapae, huno, ka'me kotega foti'a kafugamo mai'netapae'mo pulumaka'e sipisipi'e'mo hetetapae'mo nagaefeke'mo mono hutetapa ofalinimo o'namigafa aigofe gotitapimogige'mo ofalini apami'nae. <sup>43</sup> Mago aigofe goti'a agi'amo Moloki seli no'amo alinitapa uge mago aigofe goti'a kanefi aune'amo agi'amo Lefani'a alinitapa uge hutetapa mono hu'nae. Ani kava hu'naya'mofe'mo ali'na lapa faitalenagetapa aflagi kotega Mamiloni kotegamo ugae, huno hapa pai'niye.

<sup>44</sup> Goti'a Mosesefe'mo, Mago seli nofe'mo kaha paisugekae'mo ina kava'mo huka kiyo, huno ha pai'nige'a ani gemo akame hu'a ki'nae. Goti'a apakae'e'mo magokepi lokaeno mai'niya seli no'mo ka'me kotegamo ki male'nae. <sup>45</sup> Henaga'amo Yosuva'e laginago vaya'mogi'e'mo ani seli no'mo ali'ni'u'a alu nofi vaya'mo ali'a hapa faitale'a mopa'apimo alite'a mai'nae. Ani seli no'mo haneme haneme ne'egenoe'ae'mo Nevini'a afole ai'niye. <sup>46</sup> Nevinife'mo Goti'a hao ke he'niya vekamo'a Gotife'mo, Mago no'mo ki'na kategesugi kanalepiye, huno afi ge'nigenoe'ae'mo, Ha'ao, huno ha pai'nigenoe'ae'mo <sup>47</sup> Salomoni'a Nevini mafa'ne'amo'mo ki'niye. <sup>48</sup> Ki male'niya'monanafa anaga hogote vekamo'a ma mopafi vaya'mogi nekiya nopi'mo no'maiye. Mago vekamo Gotitegati gemo alinineno aeno

hakalo huno hapa nepaiya vekamo'a ani kavafe'mo huno'ae'mo,

<sup>49</sup> Koku'napi'mo yagai'na ne'apatova siakana huno hane'nige'na fai mai'ne'na naiyamo mopafi'mo ae'na ne'mauve. Na agufa no'mo kitapa nategae. Havaesuva kotegamo haiyategamo hane'niye. <sup>50</sup> Nagai'nige'mo muki ya'amo alo hu'nove, huno hu'niye,

huno avo'mo kae male'niye. <sup>51</sup> Lapaipa lapakesa akanifa vaya'mogitapae, huno, Goti ge'amo no'afiya nofi vayakana hutapa mai'nageno Goti ge'amo afisayafe'mo lapaipa lapakesa aino halo no'aiye. Lapakinago vaya'mogi hu'naya kava hutapa muki afina'mo Goti Auneme'amo'mo lapakaefe'mo ge nehiya gemo ataletapa maitapa halove nehae. <sup>52</sup> Lapakinago vaya'mogi Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'aife'mo muki vaya'mogi apaini hu'a apate'nae. Goti ali'ya'amo ne'aliya vaya'mogi, Alagepa kava'age'mo nehiya vekamo egaiye, hu'a hu'nage'apae'mo lapakinago vaya'mogi apamagi'nage'a ago fali'nae. Hemenimo lapakae'e'mo kutulu ya'mo alitetapa ava gemo hu'naya vekamo ago amagi'nageno fali'niye. <sup>53</sup> Enisole vaya'mogimo Goti ke'aepa ge'amo alini e'a lapami'nayana akame nosae, huno hapa pai'niye.

*Sitiveni'a yafa kayoteti'mo ali'a amagi'nageno fali'niya gema*

<sup>54</sup> Kanisole vaya'mogimo ani gemo afi'nageno'ae'mo apaipafi'mo fai'nigeno

lusi kava huno apaipamo le'nige'apae'mo apavepi'mo hani'nae. <sup>55</sup> Goti Auneme'amo'mo Sitiveni aipafi'mo haino havai te'nigeno'ae'mo Sitiveni'a koku'napi'mo alino aulu heno ageyana Goti ha le konali ya'amo'a aeno ha le'nigeno Yesu'a Goti lamaga haopale'mo he tino mai'nigeno age'niye. <sup>56</sup> Ageteno'ae'mo, Ageyo, huno, Koku'na'mo halo ai'nige'na agovana Vemo Mafa'nemo Goti lamaga haopale'mo he tino mai'nige'na age'nove, huno hapa pai'niye. <sup>57</sup> Apakaemo alopa gefati'mo hute'a apakesale'mo ali'a akanili'a Sitivenitegamo nagu nagu hu'a u'a <sup>58</sup> taonifati'mo he'a halauli'u'a yafa kayoteti'mo ali'a amagi'nae. Agoti hu'a ate'naya vaya'mogi kukena'apimo asagi'a neya vekamo Solo yagaino maisiyafe'mo aiyafi'mo male'nae. <sup>59</sup> Apakaemo yafa kayoteti'mo Sitiveni'a ne'amagigeno'ae'mo Ala kava nefe'mo, Ala kava ne'mo Yesuo, naune'name'ale'mo aliyo, huno ha pai'niye. <sup>60</sup> Ne'amagigeno'ae'mo ale'ya fai'neni alopa gefati'mo huno'ae'mo, Ala kava nene, mani hosu kava'apimo anona'apile'mo apamisanafe'mo kagesa o'afiyo, huno huteno au kale'niye.

Solo'a amagi'nageno fali'niya kavafe'mo aipafi'mo kanalene, huno agesa afi'niye.

## 8

*Solo'a siosi vaya'mo lusi kava huno hanageke ya'mo apami'niya gemae*

<sup>1</sup> Sitiveni'a fali'niya afina'mo Yulusalemu taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aitegamo lusi

hanageke kava'mo hu'nae. Hu'nage'apae'mo muki siosi vaya'mo atagu fae'a apaune he'a Yutiya kotega'e Samaliya kotega'e'mo u'e'a hu'nage'a apa vaya'age'mo Yulusalemu taonifi'mo mai'nae. <sup>2</sup> Mago mono ne'afiya vaya'mogi Sitiveni'mo ali'a ki'a ne'ate'apae'mo lusi kava hu'a yulagefa ai'nae.

<sup>3</sup> Inagi Solo'a siosi vaya'mo apamagino hano hisiyafe'mo ina kava'mo huno no'apifati no'apifati'mo haino ve a'nemo heno apavayu hulinuno kalavusi huno apatete apatete hu'niye.

*Samaliya kotegamo u'a Goti ge'amo ae'a hakalo hu'a hapa pai'naya gemae*

<sup>4</sup> Atale'a atagu fae'a u'e'a hu'naya vaya'mogimo muki haopalegamo Goti ge'amo ae'a hakalo hu'a hapa pai'nae. <sup>5</sup> Filipi'a Samaliya kotega taonifi'mo uno Kalaisife ava gemo aeno hakalo huno hapa pai'niye. <sup>6</sup> Muki vaya'mogi ge'amo afige no'agaya agufa lokiya aune kava'mo hu'nige'a agege hute'apae'mo muki ve a'nemogimo magoke apaipa apakesa ali'ne'a Filipi ge'amo alagepa hu'a afi'nae. <sup>7</sup> Agaemo lokiya kava'mo nehige'apae'mo hosu apaune vaya'mo muki vaya'ai apaipafati'mo emi ne'e'apae'mo alopa gefati'mo hu male'a atale'a apaune he'nae. Agaemo muki kanage kanaga osu'a ne'maiya vaya'mo alino alagepa huno apatege apaiyamo hosu'niya vaya'mo alino alagepa huno apatege hu'nige'apae'mo <sup>8</sup> muki Samaliya taonifi vaya'mogimo agete'a lusi kava hu'a amuse hute'a apamogaga ai'nae. <sup>9</sup> Mago ani taonifi'mo mai'niya vekamo agi'amo

Saimoni'a hogoteno hapa paino'ae'mo, ala vekamo mai'nove, huno hapa paiteno hosu apaune vaya'ai himamu'apileti'mo no'agaya aeto agufa aune kava'mo huge huge huno mai'nige'apae'mo Samaliya vaya'mogi hapau ai'nae. <sup>10</sup> Muki ala apaki hane'niya vaya'mogile'apaki ohane'niya vaya'mogile'mo ge'amo alagepa hu'a afite'apae'mo, Vae, hu'a, ani vekamo lokiya vekamo goti'a mai'niye, hu'a hu'nae. <sup>11</sup> Yatala afina'mo hosu apaune vaya'ai himamu'apileti'mo no'agaya aeto agufa aune kava'mo huno alino apave li'nige'apae'mo hapau aite'a alagepa hu'a ge'amo afi'nae. <sup>12</sup> Saimoni ge'amo afi'naya'monanafa Filipi'a alagepa gemo Goti'a ne'yagaiya kavafe'mo ava gemo huge Yesu Kalaisife'mo ava gemo huge hu'nige'a afite'apae'mo apakesa afi'a fatago hu'naya ve a'nemo ani'mo faleno apate'niye. <sup>13</sup> Saimoni'e'mo agesa afino fatago hu'nigeno ani'mo faleno ate'nigeno'ae'mo Filipi'e'mo lokaeno mai'nenno ageyana Filipi'a no'agaya agufa himamu kava'mo hu'nigeno ageteno'ae'mo lusi kava huno hau ai'niye.

<sup>14</sup> Mago vaya'mogi, Samaliya vaya'mogimo Goti ge'amo alagepa hu'a afite'a ago ali'nae, hu'a apava gemo hu'nage'a apa vaya'mogi afite'apae'mo Pita'e Yoni'e'mo ali'a anate'nage'ana apakaetegamo u'na'ae. <sup>15</sup> Emi'e'ana ava'yi hute'anae'mo apakesa afi'a fatago hu'naya vaya'mogimo Goti Auneme'amo alisayafe'mo nunumu'mo hu'na'ae. <sup>16</sup> Ala kava ne'mo Yesu agi'alefe'mo ani'mo fale'a

apate'naya'monanafa Goti Auneme'amo o'ali'nae. <sup>17</sup> Pita'e Yoni'e'mo anaya'mo apakufale'mo male'ne'ana nunumu'mo hu'ana apate'na'ageno Goti'a Auneme'amo alino apami'niye.

<sup>18</sup> Apa vekala'moganimo apakufale'mo anaya'mo male'na'ageno Goti'a Auneme'amo alino apami'nigeno Saimoni'a ageteno'ae'mo monimo anamisiyafe'mo huno'ae'mo, <sup>19</sup> Ani himamu'amo alitana nami'age'nao naya'mo vaya'ai apakufale'mo malesuge'a Goti Auneme'amo aliyo, huno hana pai'nigeno <sup>20</sup> Pita'a, Goti'a fiku hapa maeno ne'apamiya yafe'mo kagaemo, monileti'mo miya faiguve, huka kagesa ne'afina'mofe'mo kagae'e monika'e'mo ata kopi'mo utana lamiga'ae. <sup>21</sup> Goti aulagale'mo kaipamo'mo kanale osu'niya'mofe'mo mani ali'ya'mo kagae ali'ya'mo ohane'niye. <sup>22</sup> Kaipamo alika afe leteka hosu gemo huve, huka huteka ataleka kakame'ya amiteka Gotife'mo hukae'mo, hosu nagesa afite'na hosu gemo hu'novanagi alika atalo, huka nunumu'mo huvo. Goti'a alino atalesifi alino o'atalesifi huka amalageka huka ago. <sup>23</sup> Kage'novana kaipa kafa nehanageno atuofa yakana ya'mo kaipafi'mo hane'niye. Hosu kavakamo'mo yagaino nekateya'mofe'mae, huno ha pai'niye. <sup>24</sup> Saimoni'a Pita'e Yoni'efe'mo, hu'na'a kava'mo nagufale'mo afole o'aisiyafe'mo nunumu'mo hutana nate'ao, huno hana pai'niye. <sup>25</sup> Anakaemo Yesu Kalaisi'a hu'nige'ana age'na'a gemo huge ala kava ne'mo ge'amo ae'ana hakalo

hu'ana hapa paige hute'anae'mo apatale'ana atagi ne'ana Yulusalemu taonifi'mo u'na'ae. Ne'u'anae'mo Samaliya kotega alu taonifi'e alu taonifi'e'mo alagepa faigoko gemo ae'ana hakalo hu'ana hapa paimale hapa paimale huli'ana u'na'ae.

*Filipi'e Itiyopiya kotega veka'efe'mo anava gemo hu'niya gemae*

<sup>26</sup> Mago Ala kava ne'mo enisole veka'amo'a Filipife'mo, Kagaemo he tika Yulusalemu kote-gati'mo mago ka'mo lamino Gasa taoni haopaleg-amo ka'me kotegamo vaya'mo o'mai'naya kotega lamino ne'viya kate'mo uvo, huno ha pai'nigeno <sup>27</sup> Filipi'a he tino u'niye. Ne'vigeno'ae'mo mago gamani vekamo Itiyopiya vaya'mo ku-vini a kanomo monile'mo ne'yagaiya vekamo no'alega ugefe'mo u'niye. <sup>28</sup> Agaemo Gotife'mo mono huteno Yulusalemu taonifati'mo eno atagi neno hosimo'mo halaulino u'niya talalafi'mo haino fai maiteno ne'uno'ae'mo Goti Mukufi'mo Aiyeya'a avo'mo kae male'niya gemo lekana pailino u'niye. <sup>29</sup> Goti Auneme'amo'mo Fil-ipife'mo, Uka talala haopale'mo lokaeka uvo, huno ha pai'nigeno <sup>30</sup> Filipi'a nagu nagu hununo afiyana Aiyeya Mukufi'mo lekana nepaigeno afiteno'ae'mo, lekana nepaina gemo aepa'amo afi'napiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, <sup>31</sup> Mago vekamo'a ani gemo aepa'amo naha opaisiyana haiya kava hu'na afiguve. Haikeno, huno ha pai'niye. <sup>32</sup> Goti Mukufi'mo lekana pai'niya gemo'mo huno'ae'mo,

Sipisipigana huno mai'nige'a avaleli e'a amagi'nae. Vaya'mogimo aikeli sipisipimo ayoka'mo lagau'nageno'ae'mo age no'aiya sipisipigana huno mai'nenno'ae'mo ge osuno afa'a mai'niye. <sup>33</sup> Agi'ale'mo ali'a afepi atete'a ali'a alagepa hu'a fako hu'a agoti hu'a o'ate'nae. Apakaemo hu'apae'mo, Ma mopafi'mo afa'a o'maigiye. Falitesige'apae'mo agae vayapati'mo mago'e hu'a afole o'aigae, hu'a hute'a amagi'nageno fali'niye, huno hu'niye.

<sup>34</sup> Gamani vekamo'a Filipife'mo, Naha paiyo, Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa nepaiya vekamo'a agai'ae'mo ava gemo huno avo'mo kae male'nifi alu vekae'mo ava gemo huno avo'mo kae male'niye, huno loka huno afi ge'nigeno'ae'mo <sup>35</sup> Filipi'a lekana pai'niya gefati'mo Yesufe'mo ava gemo aepa faino aeno hakalo huno ha pai'niye. <sup>36</sup> Kategamo ne'u'anae'mo mago ani kotu'mo hane'niya yate'mo u'ana ava'yi nehu'anae'mo gamani vekamo'a, Manile ani kotu'mo hane'niye. Natafauno natesiya ya'mo hane'nifi afa'a ani'mo faleka nategane, huno afi ge'nigeno'ae'mo <sup>37</sup> Filipi'a, Muki kaipa kagesafati'mo alagi kagesa afika fatago nehisana'mo'mo afa'a ani'mo fale'na kategauve, huno ha pai'nigeno'ae'mo, Ago ani gemo kaha nepauve, huno, Yesu Kalaisi'mo Goti mafa'ne'amo mai'niye, hu'na nagesa afi'na fatago nehuve, huno ha pai'niye.

<sup>38</sup> Gamani vekamo'a hosimo talalafi'mo mai'nenno ka'mo alino ho huno atelino u'niya

vekae'mo, Manile maigunanagi atafauka ategetao, huno ha pai'nigeno atafauno ate'nigeno agae'e Filipi'e'mo ani kotupi'mo lami'ana ani'mo faleno ate'niye. <sup>39</sup> Anipati'mo atale'ana hai e'na'ageno'ae'mo Goti Auneme'amo'mo Filipi'mo avalelino u'niye. Gamani vekamo'a amogaga aime aime ne'uno'ae'mo Filipi'mo mago'e huno o'age'niye. <sup>40</sup> Goti Auneme'amo'mo Filipi'mo avalelinuno ate'nigeno'ae'mo, Asatoti taonifi'mo mai'nove, huno ageteno'ae'mo muki taoni'afi taoni'afi'mo aeno hakalo huno hapa paimale hapa paimale hulinuno Sisaliya taonifi'mo uno ava'yi hu'niye.

## 9

*Solo'a Goti mafa'nemo hamale'niya kavafe'mo  
ava gemo hu'niya gemae  
(Apa 22:4-16; 26:9-18)*

<sup>1</sup> Ani afina'mo Solo'a Ala kava ne'mo ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo lokiya gemo huno'ae'mo, apamagisuge'a faligae, huno huteno lusi kava huno ha ha hulinuneno huno mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekae'mo, <sup>2</sup> mago avo'mo kaeka namiyo. Nagaemo ani avo'mo alininu'na Namasakasi taonifi'mo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'mo apamisuge'a agete'a naha maesage'na Yesu kate'mo ne'vaya ve a'ne'aina apakesuvate'mo apavale'na kalavusi hu'na apatete'na Yulusalemu taonifi'mo apavaleli'na egauve, huno ha pai'niye.

<sup>3</sup> Solo'a Namasakasi kate'mo uno ava'yi hugefe'mo uno taoni haopale'mo hogo

nehigeno'ae'mo koku'napati'mo mago ha le ya'mo'a agufale'mo aeno ha le'nigeno age'niye.

<sup>4</sup> Ageteno'ae'mo mopafi'mo asagauno aino ago'ya faino mai'nigeno'ae'mo, Solo, Solo, huno, Na kava higekae'mo nagaefe'mo kaini huka ne'natane, huno ha pai'nigeno'ae'mo,

<sup>5</sup> Ala kava nene, kagaemo ina lagae, huno afi ge'nigeno'ae'mo, Nagaemo Yesu'namo kaini huka ne'natana vekamo mai'nove. <sup>6</sup> Hosimo'mo aeno fayopayo hiyategamo ako'ya kayote'mo aiyaleti'mo aeno lanu pai'nigeno agafu nekiya agufa kava'mo nehane, huno ha pai'nigeno afiteno'ae'mo hau aiteno atete nehuno'ae'mo, Ala kava nene, na kava hisuvafe'mo kahau'niye, huno afi ge'nigeno Ala kava ne'mo'a, He tika taonifilagamo ugeno'ao mago vekamo'a hisana kavafe'mo kaha paigiye, huno ha pai'niye. <sup>7</sup> Solo'e'mo lokae'a u'naya vaya'mogi ani hu'niya gemo afi'naya'monanafa mago vekamo o'age'naya'mofe'mo ge osu'a afa'a he ti'a mai'nae. <sup>8</sup> Solo'a mopafati'mo he tino aulagamo ageno ayake'niyana aulagafati'mo hani'age hu'niye. Hu'nige'a vaya'amogi ayate ali'a avaleli'a Namasakasi taonifi'mo u'nae. <sup>9</sup> Solo'a lole'e mago'e afina'mo mago ya'mo o'agege ani'mo o'nege ne'ya'mo o'nege huno mai'niye. <sup>10</sup> Mago vekamo agi'amo Ananaiyasi'a Yesu ge'amo ne'afiya vekamo Namasakasi taonifi'mo mai'niye. Agaemo alagamuna age'niyana Ala kava ne'mo'a, Ananaiyasiyo, huno hu'nigeno'ae'mo, Ala kava nene, mai'nove, huno ha pai'nigeno'ae'mo,

<sup>11</sup> Alo huka mago ka'mo agi'amo api kate'mo

uvo. Uka Yutasi nopi'mo mai'niya vekamo Tasasi taonifi vekamo agi'amo Solo'a kahauya huka ago. Afiyo, agaemo nunumu'mo nehiye. <sup>12</sup> Alagamuna kage'niyana Ananaiyasigage'mo eka kaya'mo agufale'mo male'neka alika ayakeka ne'atanageno kage'niye, huno ha pai'niye. <sup>13</sup> Ananaiyasi'a, Ala kava nene, huno, Muki vaya'mogimo ani vekae'mo ava gemo ago hu'nage'na afi'nova vekae. Agaemo Yulusalemu taonifi vayakamo lusi kava huno hanageke ya'mo alino apami'niye, hu'a ava gemo hu'nage'na afi'nove. <sup>14</sup> Ani vekamo'a kagikalefe'mo nunumu'mo nehaya vaya'mo kalavusi huno apatesiyafe'mo mago avo'mo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'aitegati'mo aliteno mani taonifi'mo e'niye, huno ha pai'nigeno'ae'mo <sup>15</sup> Ala kava ne'mo'a, Nagaemo ali'ya'nilefe'mo uno nagi'nimo alu nofi vaya'aifenagi yagai'a ne'apataya vaya'aifenagi Isaleli vaya'aifenagi huno aeno hakalo huno hapa paisiyafe'mo lekana pai'na ate'novanagi afa'a uvo. <sup>16</sup> Nagi'nilefe'mo agafu kisiya kava'mo ali'na ave lisugeno ali'ya'nimo aligiye, huno ha pai'niye.

<sup>17</sup> Ha pai'nigeno Ananaiyasi'a uno ani nopi'mo faleno haino Solo agufale'mo aya'mo male'nen'ae'mo, Solo konaga'nimogae, huno, Ala kava ne'mo Yesu'a kategamo ne'anageno kaulagale'mo afole ai'nigeka age'nana vekamo'mo nagaemo alino nate'nige'na e'nove. Nagaemo kaulagamo ali'na ayake'na katesugeno Goti Auneme'amo'mo kaipafi'mo

havai tesiyafe'mo alino nate'nige'na e'nove, huno ha nepaigeno'ae'mo <sup>18</sup> malage huno mago noyame hainanigana agufa ya'mo aulagafati'mo asagauno ai'nigeno'ae'mo aulagamo alagepa huno ageno ayake'niye. Agaemo he ti'nigeno ani'mo faleno ate'niye. <sup>19</sup> Ani'mo faleno ate'nigeno'ae'mo ne'ya'mo ne'nigeno alino lokiya vaino ate'niye.

*Solo'a Namasakasi taonifi'mo Goti ge'amo aepa faino alininuno aeno hakalo huno hapa pai'niya gema*

<sup>20</sup> Solo'a Goti ge'amo ne'afiya vaya'e'mo Namasakasi taonifi'mo mago afina'mo mai'niye. Malage huno Yu vaya'ai mono no'ale no'ale'mo uneno huno Kalaisife'mo, Ani vekamo Goti mafa'ne'amo mai'niye, huno aeno hakalo huno hapa pai'niye. <sup>21</sup> Muki vaya'mogimo ani gemo afi'a hapau aite'apae'mo, Ani vekamo'mo Kalaisi agilefe'mo nunumu'mo nehaya vaya'mo Yulusalemu taonifi'mo mai'naya vaya'mo apamagi'niye. Hogoteno apamagitenoa'ae'mo hemenimo kalavusi huno apateteno mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'aitegamo apavalelinuno apamisiyafe'mo manile'mo e'niya vekamae, hu'a hu'nae. <sup>22</sup> Solo'a mago'e mago'e huno lokiya gefati'mo huno aeno hakalo huno hapa paino'ae'mo, Yesu'a Kalaisi ne'mo mai'niye, huno alino apave li'niye. Alagepa huno alino apave li'niya'mofe'mo Namasakasi taonifi'mo mai'naya Yu vaya'mogimo ge'ale'mo afa'a ae'a atagaina hu'a osu'nae. <sup>23</sup> Yatala afina'mo

utege'apae'mo Yu vaya'mo ali'a anupa hu'a mai'ne'apae'mo, Solona haegaune, hu'a hu'naya'monanafa <sup>24</sup> Solo'a ani gemo ago afi'niye. Apakaemo Solo'mo haesayafe'mo feluga'e hani'ilaga'e'mo ani taonifi'mo muki lafi kipa'ale'mo yagai'a mai'nae. <sup>25</sup> Yagai'a mai'naya'monanafa Kalaisi ge'amo ne'afiya vaya'mogi hani'ilagamo avaleli u'a yafa kegi'yale'mo hai'a ate'ne'a hona yuvapagana yapi'mo ali'a ate'ne'a nofi aete'a ali'ne'a atalageno Solo'a lamino kegi'ya malaga mopafi'mo asagauno aitenno u'niye.

*Solo'a Yulusalemu kotegamo uno mai'niya gemae*

<sup>26</sup> Solo'a Yulusalemu taonifi'mo Yesu ge'amo ne'afiya vaya'e'mo magokepi ali'a anupa hu'a maisayafe'mo e'niya'monanafa agaefe'mo Kalaisi ge'amo no'afiya vekamo mai'niye, hu'a apakesa afi'naya'mofe'mo agaefe'mo koli'amo hu'nae. <sup>27</sup> Koli nehageno'ae'mo Manamasi'a eno ha maeno apa vaya'aitegamo avalelino u'niye. Manamasi'a apa vaya'aife'mo, Solo'a kategamo ne'uno'ae'mo Ala kava ne'mo age'nigeno Ala kava ne'mo'a ha pai'niye Inagi Solo'a uno Yesu agi'alefe'mo Namasakasi kotegamo lokiya himamu'aleti'mo aeno hakalo huno hapa pai'niye, huno hapa pai'niye. <sup>28</sup> Hapa pai'nigeno'ae'mo Solo'a apakae'e'mo magokepi lokaeno mai'nenno muki Yulusalemu haopalega apakae'e'mo magokepi lokaelino uneno huno mai'niye. <sup>29</sup> Solo'a koli osuno lokiya gemo huno Ala kava ne'mo Yesu agi'alefe'mo aeno

hakalo huno hapa pai'niye. Galiki apakemo ne'aiya Yu vaya'e'mo ge huge afige hu'a mai'ne'a hapa pai'nige'apae'mo haesayafe'mo hu'nae. <sup>30</sup> Konaga'amogi ani gemo afite'apae'mo Sisaliya kotega avaleli u'a Tasasi kotegamo ali'a ate'nageno u'niye. <sup>31</sup> Ani afina'mo Goti mafa'ne'amo ali'a anupa hu'a mai'naya vaya'mo Yutiya kotegagi Galeliya kotegagi Samaliya kotegagi hu'a mai'naya siosi vaya'mogimo apaipamo'mo falu hu'nige'a apayamufa hu'a mai'nae. Gotife'mo koli hu'a mai'nageno'ae'mo Goti Auneme'amo'mo alagepa huno hapa mae'nige'a alagepa hu'a mai'nage'apae'mo mago'e mago'e vaya'mo Goti mafa'ne'amo hamale'nae.

*Pita'a Lita kotega'e Yopa kotega'e'mo uno mai'niya gemae*

<sup>32</sup> Pita'a muki aupilaga umenitata nehuno'ae'mo Lita kotega mai'naya Goti mafa'ne'aitegamo u'niye. <sup>33</sup> Lita kotega mai'nen'ae'mo ageyana mago vekamo agi'amo Iniyasi'a eiti'a kafugamo kanage kanaga osuno muki afina'mo ne'maiya vekamo hipa'ale'mo havaeno mai'nigeno age'niye. <sup>34</sup> Ageteno'ae'mo Iniyasiyo, huno, Yesu Kalaisi'a alino alagepa huno kate'nigi he tika yakaikonakamo alika alagepa huka yakaiyo, huno ha pai'nigeno malage huno he ti'niye. <sup>35</sup> Muki Lita kotega mai'naya vaya'e Saloni kotega mai'naya vaya'mogi'e'mo agaemo agete'apae'mo apaipamo ali'a afe lete'a Ala kava netegamo u'nae.

<sup>36</sup> Mago a kanomo agi'amo Tamaita'a Yopa taonifi'mo mai'nenō Goti ge'amo ne'afiya a kanomo mai'niye. Galiki gefati'mo Nokasi'ae hu'a agi ae'nae. Muki afina'mo alagepa kava'age'mo huno kagemi ya'apimo ohane'niya vaya'mo hapa maeno apamige apamige huno mai'niya a kanoe. <sup>37</sup> Pita'a Lita taonifi'mo mai'nigeno'ae'mo ani a kanomo kaita hau'nigeno ago fali'niye. Fali'nige'a agufa'amo sese hutale'a anaga aeno anagi male'niya nopi'mo male'nae. <sup>38</sup> Yopa taonimo Lita taoni haopale'mo hane'niya'mofe'mo Pita'a Lita taonifi'mo mai'niye, hu'a hu'naya gemo Yopa taonifi'mo mago vaya'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogi ani gemo afite'apae'mo lole vekala'mo ali'a anate'nage'ana u'ana Pitafe'mo, Malage huka lagaetegamo eno, hu'ana ha pai'na'ae. <sup>39</sup> Pita'a ani gemo afiteno'ae'mo anakae'e'mo uno ava'yi hu'nige'apae'mo avaleli'u'a anaga aeno anagi male'niya nopi'mo hai'nae. Muki kogu a'ne anaga'mogimo e'a Pita haopale'mo lokae'a mai'ne'a avi'ya'mo nehu'apae'mo Nokasi'a apakae'e'mo magokepi lokaeno mai'niya afina'mo alo hu'niya sioti'e kukena'e'mo ali'a ave li'nae. <sup>40</sup> Ave li'nageno'ae'mo Pita'a, kumatega lamiyo, huno hapa pai'nige'a lami'nageno ale'ya faino mai'nenō nunumu'mo huteno aino afe leno kefa'ale'mo age'nenō'ae'mo, Tamaitao, huno, he tiyo, huno nehigeno'ae'mo aulagamo ageno ayakeno Pita'mo ageteno'ae'mo he tino fai mai'niye. <sup>41</sup> Pita'a ayate'mo alino he tino ate'nigeno he ti'niye. Pita'a apaote vaya'e

kogu a'ne anaga'ae'fe'mo ge hu'nige'a hai e'a mai'nageno'ae'mo Pita'a alino apaveli'nige'a age'nayana afa'a mai'nige'a age'nae. <sup>42</sup> Ani kavafe'mo ava gemo muki Yopa haopalegamo aino atagu faenuneno hu'nige'apae'mo asole vaya'mogi Ala kava nefe'mo apakesa afi'a fatago hu'nae. <sup>43</sup> Pita'a yatala afina'mo Yopa taonifi'mo mago vekamo'a afu agufaleti'mo alu ya alu ya'mo alo hisayafe'mo heno kalo paeno alino api aino ne'ateya vekamo agi'amo Saimoni nopi'mo havaeno mai'niye.

## 10

### *Pita'e Koniliyasi'efe'mo anava gemo hu'niya gema'e*

<sup>1</sup> Mago vekamo agi'amo Koniliyasi'a Sisaliya taonifi'mo mai'nenno'ae'mo ami ati vaya'aite'mo yagaino apate'niye. Ami ati vaya'aife'mo apaki ae'apae'mo Itali kotega vayane, hu'a apaki ae'nae. <sup>2</sup> Agaemo mono huno mai'nige'a agae'e konaga anaga vaya'a'e'mo Gotife'mo koli nehu'a mono hu'a mai'nae. Agaemo Yu vaya'mo monimo apamige hapa maege huno mai'nenno'ae'mo muki afina'mo Gotife'mo nunumu'mo huno mai'niye. <sup>3</sup> Yegemo lamino falesiyafe'mo lase lase nehigeno'ae'mo alagamuna agegekana huno ageyana Goti enisole veka'amo agaetega emineno, Koniliyasiyo, huno hu'nigeno'ae'mo, <sup>4</sup> Ala kava nene, huno, na agufa yane, huno afi ge'nigeno'ae'mo, Nunumu'mo huge kagemi ya'apimo ohane'niya vaya'mo hapa maeka apamige nehana kavakamo'a

Goti aulagale'mo afole aiteno agesale'mo hane'niye. <sup>5</sup> Kagaemo mago vaya'mo alika apatege'apao Yopa taonilagamo viyo. U'a mago vekamo agi'amo Saimoni'mo mago agi'amo Pitafe'mo ge hisageno eno. Agaemo hamo'amo Saimoni nopi'mo agae'e'mo lokaeno mai'niye. <sup>6</sup> Hamo'amo'mo afu agufaleti'mo alu ya alu ya'mo alo hisayafe'mo heno kalo paeno alino api aino ne'ateya vekamo no'amo ani agi'nale'mo hane'niye. Agaemo, ina kava huka maiyo, huno kaha paigiye, huno ha paiteno'ae'mo <sup>7</sup> enisole vekamo ataleno u'niye. Inagi Koniliyasi'a no'afi'mo ali'ya'mo ne'ali'a vekala'e ami ati vekamo mono nehiya vekamo agae'e'mo muki afina'mo lokaeno ne'maiya veka'efe'mo ge hu'nige'a e'nageno <sup>8</sup> afole ai'niya kavafe'mo ava gemo huno hapa paiteno alino apate'nige'a Yopa taonifi'mo u'nae. <sup>9</sup> Ega'amo Yopa haopalega kategamo ne'ageno'ae'mo Pita'a felugakuku'mo nehavaeya no'mo nokato'mu'amo otu nokato'mumo hane'nigeno nunumu'mo hisiyafe'mo hai'niye. <sup>10</sup> Lusi kava huno aga te'nigeno ne'ya'mo nesiyafe'mo ne'ya'mo nekaegenoa'ae'mo alagamuna agegekana huno age'niye. <sup>11</sup> Age'niyana koku'na'mo halo ai'nigeno alopa latapa lavolavomo mopa afafale'mo emine'niye. Lole'e lole'e atupale'mo nofi aeteno atalegeno emine'niye. <sup>12</sup> Ani lavolavofi'mo muki agufa afugi afela afugi nagalo'yavegi namagi hu'a mai'nae. <sup>13</sup> Mago vekamo'a, Pitao, huno, He tika amagika kaeka no, huno ha pai'nigeno'ae'mo,

14 Ala kava nene, huno, Ha'ao. Lagaefe'mo Yu mono ke'aepa gemo'a huno'ae'mo, alu hosu afumo ame'amo o'neyo, huno hu'nige'na mosi'nova yane, huno ha pai'nigeno'ae'mo, 15 Goti'a alino alagepa huno ate'niya yafe'mo hosu ya'mo hane'niye, huka osuvo, huno ha pai'niye. 16 Lole'e mago'e afina'mo ani kava'mo afole ai'nigenoagetegenoa'ae'mo koku'napi'mo alino vayu hulino hai'niye. 17 Pita'a alagamuna agegekana huno age'niya kava'mo aepa'ae'mo agesa ala'amo ne'afige'apae'mo Koniliyasi'a alino apate'nige'a e'naya vaya'mo Saimoni nofe'mo kahauya hume hume e'a age'a avatete'a lafi kipate'mo he ti'nae. 18 Apakaemo, Saimoni Pita'a eno mai'nifi o'mai'niye, hu'a afi ge'nae.

19 Pita'a, Age'nova kava'mo aepa'amo na kava age'nofi, huno agesa ala'amo ne'afigeno'ae'mo Goti Auneme'amo'mo, Afiyo, huno, Lole'e mago'e vaya'mogi kagaefe'mo kahauya hu'a kagesayafe'mo ne'agi 20 he tika lamiyo. Nagaemo ali'na apate'noge'a ne'agi lole kagesa o'afika apakae'e'mo afa'a uvo, huno ha pai'niye. 21 Pita'a he tino lamino Koniliyasi'a alino apate'nige'a e'naya vaya'aife'mo, Lapakaemo nagaefe'mo etapa kahauya nehaya vekamo mai'nove. Na agufa yafe'mo nagaetegamo ne'ae, huno apafi ge'nige'apae'mo, 22 Ami ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo agi'amo Koniliyasi'a kagaetegamo alino late'nigeta ne'one. Agaemo kanale vekamo Gotife'mo mono nehiya vekamo mai'niye. Muki Yu vaya'mogimo, kanale vekae, hu'a nehaya vekamo mai'nigeno Goti

enisole veka'amo'a agaefe'mo, Pitafe'mo ge hugeno'ao eno kaha paisigeka ge'amo afigane, huno ha pai'niye, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, <sup>23</sup> Haitetapa mani nopi'mo havaeyo afa'a yagai'na lapategauvanagi, huno hapa pai'niye.

Ega'amo Pita'a he tino u'nige'apae'mo agae'e mago Yopa taoni konaga vaya'a'e'mo magokepi u'nae. <sup>24</sup> Ega'amo Sisaliya taonifi'mo u'a ava'yi hu'nae. Koniliyasi'a agai'a nofi vaya'e ao vaya'efe'mo ge hu'nige'a e'a ali'a anupa hu'a Pitafe'mo agava mai'nae. <sup>25</sup> Pita'a eno nopi'mo faleno haigefe'mo ne'egenoa'e'mo Koniliyasi'a eno aiyafi'mo ago'ya faiteno ape huno mai'nenoa'agaefe'mo mono nehigenoa'e'mo <sup>26</sup> Pita'a alino he tino ateteno'ae'mo, He tiyo, naga'e kaga'e'mo vayalafatala'mo mai'no'ae, <sup>27</sup> huno ha paiteno'ae'mo magokepi hai'anae'mo Pita'a apakeyana asole vaya'mo ali'a anupa hu'a mai'nageno apake'niye. <sup>28</sup> Apaketeno'ae'mo, Lagae ke'aepa gemo'a huno'ae'mo, Yu vaya'e alu nofi vaya'e'mo magokepi lokaetapa o'maiyo, huno hu'nigetapa ago afi'nae. Hu'niya'monanafa Goti'a, Mago vekae'mo hukae'mo, hosu vekamo mai'niyanage'na agae'e'mo magokepi lokae'na o'maiguve, huka osuvo, huno ago alino nave li'niye. <sup>29</sup> Alino nave li'niya'mofe'mo nagaefe'mo eno hutapa ge hu'nage'nae'mo mago gemo osu'na afa'a e'nove. Nagaefe'mo na agufa yafe'mo ge hu'nae, huno apafi ge'nigenoa'e'mo <sup>30</sup> Koniliyasi'a, Ega olagamo ne'ya'mo o'ne'na mosi'na maima maima ne'e'nae'mo yegemo lamino nelapaneya

agufa kanale'mo no'nifi'mo nunumu'mo hu'na mai'nogeno malage huno mago vekamo alave alave'age nehiya kukenamo vaili'niya vekamo naulagale'mo afole aiteno'ae'mo, <sup>31</sup> Koniliyasiyo, huno, Nunumu'mo huge kagemi ya'apimo ohane'niya vaya'mo hapa maeka apamige nehana kavakamo'a Goti aulagale'mo afole aiteno agesale'mo hane'niye. <sup>32</sup> Kagaemo mago vaya'mo alika apatege'apao Yopa taonilagamo viyo. Mago vekamo agi'amo Saimoni'a mago alu agi'amo Pitafe'mo ge hisageno eno. Agaemo hamo'amo Saimoni nopi'mo agae'e'mo lokaeno mai'niye. Hamo'amo'mo afu agufaleti'mo alu ya alu ya'mo alo nehiya vekamo no'amo ani agi'nale'mo hane'niye. Eno'ae'mo kaha paigiye, huno naha pai'niya'mofe'mo <sup>33</sup> malage hu'na kagaefe'mo ge hu'nogeka alagepa kava huka nagaetegamo e'nane. Goti'a ani gemo hapa paiyo, huno kaha pai'niya gemo laha paisanageta afisunafe'mo hemenimo Goti aulagale'mo eta alita anupa huta mai'none, huno ha pai'niye.

*Pita'a Koniliyasi nopi'mo alino apaya male'niya gemae*

<sup>34</sup> Pita'a aepa faino hapa paino'ae'mo, Hemenimo ago afi'novana Goti'a amega apakufale'mo apaketeno hapa no'maefa muki haopalega mai'naya vaya'aitegamo magoke agufa kava'mo huno hapa ne'mae, hu'na ago afi'nove. <sup>35</sup> Goti'a alu nofi vaya alu nofi vayapati'mo agaefe'mo koli nehu'a alagepa kava'mo nehaya vaya'aife'mo hapao ke'mo nehe. <sup>36</sup> Goti'a mago alagepa gemo Yu

vaya'mogitalegamo alino ate'nigeno e'niye, hu'a hu'nagetapa ago afi'nae. Ani gemo'mo huno'ae'mo Yesu Kalaisi'a muki ma mopafi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a ma mopafi vaya'e Goti'e'mo alino nanu aeno apateteno alino magoke apaipamo kalino apate'niye. <sup>37</sup> Ani alagepa gemo Yoni'a ani'mo faleno ne'apateya afinateti'mo Galeliya kotegamo afole aiteni muki Yutiya kotega'e'mo aino atagu faeno uneno hu'niye. <sup>38</sup> Lapakaemo Yesu'a Nasalasa taonifi vekamo ava gemo ago afi'nae. Goti'a uvelimo lakino faleno ateteno'ae'mo Auneme'amo alino amiteni'ae'mo ayamufa huno ate'niye. Agaemo muki aupilaga umenitata nehuno'ae'mo alagepa kava'mo huno vaya'mo hapa maeteno Satani'a yagaino ne'apatege'a kanamo ali'a mai'naya vaya'mo alino alagepa huno apate'niye. Goti'a agae'e'mo lokaeno mai'niya'mofe'mo ani kava'mo hu'niye. <sup>39</sup> Agaemo Yulusalemu taonifi'e muki Yu vaya'ai kotega'e'mo hu'niya kava'mo agetetae'mo aeta hakalo huta hapa nepauna vaya'mo mai'none. Apakaemo malipu yosale'mo nili ai'nageno fali'niya'monanafa <sup>40</sup> lole'e mago'e afina'mo utegeni Goti'a ago alino he tino ateteno lagae laulagale'mo alino afole aino ate'niye. <sup>41</sup> Agaemo muki vaya'ai apaulagale'mo afole o'ai'nifa ageteta aeta hakalo huta hapa paisunafe'mo Goti'a lekana paino late'niya vaya'mogita laulagaleke'mo afole ai'niye. He tino mai'nigetetae'mo agae'e'mo ani'mo nege ne'ya'mo nege huta mai'none. <sup>42</sup> Agaemo, Nagaefe'mo nava gemo hutapa

hapa paitapae'mo Goti'a afa'a mai'naya vaya'e fali'naya vaya'e'mo alino fako huno agoti huno apatesiya vekae, huno huteno lekana paino ate'niye, hutapa aeta hakalo hutapa hapa paiyo, huno laha pai'niye. <sup>43</sup> Muki laginago vaya'mogi Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogimo ava gemo hu'apae'mo, Goti'a ani vekamo agi'aleti'mo agaefe'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'ai hosu kava'apimo alino atalegaiye, hu'a avo'mo kae male'nae, huno hapa pai'niye.

*Goti'a alu nofi vaya'mo Koniliyasi'e vaya'a'e'mo Auneme'amo alino apami'niya gemae*

<sup>44</sup> Pita'a ani gemo hapa nepaigeno'ae'mo Goti Auneme'amo aote Auneme'amo'mo muki ani gemo afi'naya vaya'aite'mo emine'niye. <sup>45-46</sup> Yu vaya'mo apakesa afi'a fatago hu'naya vaya'mo Pita'e'mo Yopa taonifati'mo e'a mai'naya vaya'mogimo ani kava'mo agete'apae'mo hapau ai'nae. Alu apake alu apakemo ne'ai'apae'mo Goti agi'ale'mo ali'a asaga hu'nage'a afi'nae. Afite'apae'mo Goti'a fiku hapa maeno ne'apamiya Auneme'amo alu nofi vaya'mo alino apami'niya'mofe'mo hapau ai'nae. <sup>47</sup> Pita'a huno'ae'mo, Lagaemo Goti'a Auneme'amo ago alino lami'niya kava huno mani vaya'mo ago alino apami'niya'mofe'mo ani'mo faleta apatesuna kavate'mo mago vekamo'a ka akanino o'ategaiye. <sup>48</sup> Yesu agi'alefe'mo ani'mo faletapa apateyo, huno hapa pai'niye. Ani'mo fale'a apatetage'apae'mo

Pitafe'mo, Mago'e afina'mo lagae'e'mo lokaeka maiyo, hu'a ha pai'nae.

## 11

*Pita'a uno Yulusalemu siosi vaya'aife'mo hapa pai'niya gemae*

<sup>1</sup> Alu nofi vaya'mogi Goti ge'amo afite'a ali'a apaipafi'mo male'nae, hu'a hu'naya gemo apa vaya'e Yutiya kotega konaga vaya'mogi'e'mo afi'nae. <sup>2</sup> Pita'a Yulusalemu taonifi'mo uno ava'yi hu'nige'apae'mo mago vaya'mogi hu'apae'mo, lapakufamo lagaiyo, hu'a nehaya vaya'mogi Pitafe'mo ge hau'apae'mo, <sup>3</sup> Kagaemo uka alu nofi vaya'mo apakufamo nolagaya vaya'ai nopi'mo haika apakae'e'mo magokepi mai'neka ne'ya'mo ne'nane, hu'a ge hau'nae. <sup>4</sup> Inagi Pita'a aepa fai'niya afinateti'mo afole aite afole aite huno afole ai'niya kavafe'mo ava gemo huno hapa pai'niye.

<sup>5</sup> Hapa paino'ae'mo, Yopa taonifi'mo nunumu'mo hu'na mai'ne'nae'mo alagamuna agegekana hu'na mago kava'mo age'nove. Age'novana koku'napati'mo mago latapa lavolavomo lole'e lole'e atupale'mo nofi aeteno atalegeno nahaopale'mo emine'niye. <sup>6</sup> Aulu he'na agovana muki agufa afugi afela afugi nagalo'yavegi afela namagi hu'a mai'nage'na age'nove. <sup>7</sup> Agete'na afi'nogeno'ae'mo mago gemo naha paino'ae'mo, Pitao, huno, He tika heka kaeka no, huno naha pai'nige'nae'mo <sup>8</sup> Ala kava nene, hu'na, ha'ao. Lagaefe'mo Yu mono ke'aepa gemo'a huno'ae'mo, alu hosu afumo

ame'amo o'neyo huno hu'nige'na mosi'nova yane, hu'na ha pai'nogeno'ae'mo <sup>9</sup> halate naha paino'ae'mo, Goti'a alino alagepa huno ate'niya yafe'mo hosu yane, huka osuvo, huno naha pai'niye. <sup>10</sup> Lole'e mago'e afina'mo ani gemo huteno muki ya'amo koku'napi'mo halate alino vayu hulino hai'niye. <sup>11</sup> Ne'agoge'apae'mo lole'e mago'e vaya'mo Sisaliya taonifati'mo alino apate'nige'a e'naya vaya'mo mai'nova note'mo ava'yi hu'nae. <sup>12</sup> Goti Auneme'amo'mo, Lole kagesa o'afika apakae'e'mo afa'a uvo, huno naha pai'niye. Nagae'e Yopa taonifi vaya'mo sigisi'a konaga'nimogi'e'mo magokepi lokaelita uta Sisaliya taonifi'mo uta agae nopi'mo faleta haita mai'none. <sup>13</sup> Agaemo, No'nifi'mo mai'ne'na agovana mago enisole vekamo he tino mai'nenoe'ae'mo, Kagaemo mago vaya'mo alika apatege'a u'a Saimoni Pitafe'mo ge hisageno eno. <sup>14</sup> Eno mago gemo lapa paisigetapa kagae'e muki konaga vayaka'e'mo ani gemo afisageno Goti'a ge'aleti'mo lapakufamo alino katino lapategaiye, huno naha pai'niye, huno naha pai'niye. <sup>15</sup> Nagaemo aepa fai'na gemo hapa nepaugeno'ae'mo Goti Auneme'amo hogoteno lagaete'mo emine'niya kava huno apakaete'mo emine'niye. <sup>16</sup> Agete'nae'mo Ala kava ne'mo'a huno'ae'mo, Yoni'a ani'aletike'mo faleno apate'niya'monanafa nagaemo Goti Auneme'aleti'mo fale'na lapategauve, huno laha pai'niya ge'ae'mo nagesa afi'na ho hu'nove. <sup>17</sup> Lagaemo Yesu Kalaisi'a Ala kava nefe'mo lagesa afita fatago hu'nonageno'ae'mo Goti'a

Auneme'amo alino lami'niya kava huno alu nofi vaya'mo alino apami'niya'mofe'mo nagaemo ina agufa vekamoge'na Goti ka'mo afa'a akani'na o'ategauve, huno hapa pai'niye. <sup>18</sup> Ani gemo afite'apae'mo mago gemo osu'a Goti agi'aleke'mo ali'a asaga hute'apae'mo, Goti'a alu nofi vaya'mogi ofali'a afa'a maisayafe'mo apaipamo ali'a afe lesaya kava'mo alino apami'niye, hu'a hu'nae.

*Atiyoki taonifi'mo siosimo afole ai'niya gemae*

<sup>19</sup> Sitiveni'a fali'niya afinateti'mo Goti mafa'ne'aitegamo lusi hanageke kava'mo afole ai'nige'apae'mo atale'a atagu fae'u'e'a hu'nae. Mago vaya'mo Finisiya kotegamo apaune he'u'a maige Saipalasi kotegamo apaune he'u'a maige Atiyoki taonifi'mo apaune he'u'a maige hu'a mai'ne'a Goti ge'amo Yu vaya'aifeke'mo ae'a hakalo hu'a hapa pai'nae. <sup>20</sup> Hapa pai'naya'monanafa mago vaya'mo Saipalasi kotegati vaya'e Sailini kotegati vaya'e'mo u'a Atiyoki taonifi'mo Galiki apakemo ne'aiya vaya'aife'mo Yesu'a Ala kava ne'mo ava gemo ae'a hakalo hu'a hapa pai'nae. <sup>21</sup> Goti'a alino lokiya vaino apate'nige'apae'mo asole vaya'mogimo ani gemo afite'a apakesa afi'a fatago hute'a Ala kava netegamo ai'a afe le'a e'nae.

<sup>22</sup> Ani kavafe'mo ava gemo aino atagu faeno uneno hu'nige'a Yulusalemu siosi vaya'mogi ani gemo afite'apae'mo Manamasi'a ali'a ate'nageno Atiyoki taonifi'mo u'niye. <sup>23</sup> Uno apakeyana Goti'a fiku hapa maeno apami'nige'a

alagepa hu'a mai'nageno apaketeno'ae'mo lusi kava huno amogaga aiteno hapa paino'ae'mo, alagepa hutapa lapakesa afitapa, lokiya vaita mai'netapae'mo Ala kava ne'mo akame huteta o'atalegaune, hutapa hiyo, huno apaipa apakesa alino lokiya vaino apate'niye. <sup>24</sup> Manamasi'a alagepa vekamo Goti Auneme'amo'mo aipafi'mo havai te'nigeno lokiya vaino agesa afino fatago nehiya vekamo'a asole vaya'mo apayate alinino Ala kava netegamo e'niye. <sup>25</sup> Inagi Manamasi'a apatalenuno Solofe'mo kahauya huno agegefe'mo Tasasi taonifi'mo uno <sup>26</sup> ago ageno avateno avalelino Atiyoki taonifi'mo e'niye. Anakaemo mago kafugamo siosi vaya'e'mo ali'ana anupa hu'ana mai'ne'anae'mo asole vaya'mo ali'ana apaya male'na'ae. Atiyoki taonifi vaya'mogimo ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo apaki'apimo Kalisitini vayane hu'a hogote afina apaki apate'nae.

<sup>27</sup> Ani afina'mo mago vaya'mo Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mo Yulusalemu taonifati'mo e'a Atiyoki taonifi'mo ava'yi hu'nae. <sup>28</sup> Ani vayapati'mo mago vekamo agi'amo Agamasi'a he tino Goti Auneme'aleti'mo mago gemo hapa paino'ae'mo, Muki aupilagamo kafu hisaya kava'mo afole aigiye, huno hapa pai'niye. Ala vekamo Kilotiyasi'a vaya'aite'mo yagaino ne'apateya afina'mo ani agufa kafu hu kava'mo afole ai'niye. <sup>29</sup> Ge'amo ne'afiya vaya'mogimo ani gemo afite'apae'mo, Yutiya kotega mai'naya konagatimogi hapa maeta na magi monimo male'nopigeta ani kava'mo huta

magoke magoke huta apamigune, hu'a hu'nae.  
<sup>30</sup> Ani kava'mo hute'a Manamasi'e Solo'e'mo monimo anami'na'age'ana alini u'anae'mo Yulusalemu taonifi Goti mafa'ne'aite'mo yagai'a ne'apataya vayatama vaya'mo apami'na'ae.

## 12

*Heloti'mo Yemisi'a kamiti amagiteno Pita'a kalavusi huno ate'niya gemae*

<sup>1</sup> Ani afina'mo ala'apimo yagaino ne'apateya kini vekamo Heloti'a siosi vaya'aitegamo lusi hanageke ya'mo apami'niye. <sup>2</sup> Agaemo ati vekae'mo, Uka Yoni agana'amo Yemisi'mo lugo'amo heka hatagauvo, huno ha pai'nigeno uno naipeleti'mo lugo'amo heno hatagau'nigeno fali'niye. <sup>3</sup> Yu vaya'mogimo ani kavafe'mo amuse hu'a ate'nageno Heloti'a afiteno'ae'mo Yu vaya'ai hopa afina'mo ko nosiya peleti mayamo ne'naya afina'mo Pita'mo atafauno kalavusi huno ate'niye. <sup>4</sup> Kalavusi huno ate'nige'apae'mo lole'e lole'e ati vaya'mogi yagai'a ate'a maige'a utesage'apae'mo lole'e lole'e ati vaya'mogi yagai'a atete'a hisayafe'mo sigisitini'a ati vaya'mo avaleno apami'nige'a yagai'a ate'a mai'nae. Heloti'a agesa afino'ae'mo, Pasova hopa afina'mo hano hutesige'nae'mo muki vaya'ai apaulagale'mo Pita'a avaleli'ne'na ategaue, huno agesa afi'niye. <sup>5</sup> Pita'a kalavusifi'mo mai'nige'a ati vaya'mogimo yagai'a ate'a mai'nage'apae'mo siosi vaya'mogimo Goti'a ha maesiyafe'mo lusi kava hu'a nunumu hu'a ate'nae.

*Enisole vekamo'a Pita'mo kalavusi nopati'mo avalelino u'niya gemae*

<sup>6</sup> Heloti'a, Egamo Pita'mo avaleli'ne'na muki vaya'ai apaulagale'mo agoti hu'na ategauve, huno agesa afi'niya hani'ilagamo Pita'a ati vekala'mo maita'ageno folagapi'mo havae'niye. Lole seli nofitalateti'mo ayatalate'mo ki'a ate'nage'ana lole ati vekala'moganimo kipate'mo yagai'ana ate'ana mai'na'ae. <sup>7</sup> Ala kava ne'mo enisole veka'amo afole ai'nigeno'ae'mo mai'niya kalavusi nopi'mo ha le ya'mo'a aeno ha le'niye. Enisole vekamo'a Pita haopale'mo amagino hauneno ateteno'ae'mo, Malage huka he tiyo, huno ha paiteno aupati'mo alino he tino ate'nigeno'ae'mo lole seli nofitala'mo ayapati'mo aino hatu maeno asagauno ai'niye. <sup>8</sup> Enisole vekamo'a, Mapalukamo alika aeteka sukamo alika vaiyo, huno ha pai'nigeno ani kava'mo hu'nigeno'ae'mo, Alapa'age siotikamo alika vaiteka nakame huka emikeno, huno ha pai'nigeno <sup>9</sup> Pita'a akame huno kalavusi nopati'mo lami'niye. Pita'a, Afa'a ne'ofi alagamuna ne'agofi, huno agesa afi'niye. <sup>10</sup> Anakaemo ati vaya'mo yagai'a mai'naya vaya'mo u'ana ae'ana apakase'ana u'ana mago'e ati vaya'mo yagai'a mai'naya vaya'mo ae'ana apakase'ana taonifilagamo ne'vaya kate aeni kegi'ya hi'yanale'mo u'ana ava'yi neha'ageno'ae'mo aeni kitamo agai'amo aino yaki'nige'ana malaga lami'na'ae. Anakaemo kate'mo ne'u'anae'mo enisole vekamo malage huno ago ataleno u'niye.

<sup>11</sup> Ataleno u'nigeno'ae'mo Pita'a agesamo aino

halo ai'nigeno'ae'mo, Alagi ago afole ai'niye. Ala kava ne'mo'a enisole veka'amo alino ate'nigeno emineno Heloti ayapati'e Yu vaya'mogimo ani kava hugune, hu'a hu'naya kavapati'e'mo nagufamo ago alino katino nate'niye, huno agesa afi'niye. <sup>12</sup> Ani kavafe'mo agesa afiteno'ae'mo Yoni Maki ita'amo'mo Maliya notegamo u'niye. Asole vaya'mo ani nopi'mo ali'a anupa hu'a mai'ne'apae'mo nunumu'mo hu'a mai'nae. <sup>13</sup> Pita'a uno lafi kitale'mo hakalu hakalu huno amagi'nigeno'ae'mo ali'ya'mo ne'aliya a'mafa'nemo agi'amo Lota'a afiteno emine'niye. <sup>14</sup> Emineno Pita'a agemo ai'nigeno afiteno'ae'mo, Pita'a ago eno mai'niye, huno huteno lusi kava huno amogaga ne'aino'ae'mo lafi kitamo o'yakino aino atagi neno nagu nagu huno haino, Pita'a kumatega ago eno mai'niye, huno hapa pai'niye. <sup>15</sup> Hapa pai'nige'apae'mo, Negi gemo nehane, hu'a hu'nageno'ae'mo, Ha'ao, alagi lama gemo nehuve, huno mago'e mago'e huno hu'nige'apae'mo Pita enisole'amo eno mai'negaiye, hu'a hu'nae.

<sup>16</sup> Pita'a mago'e huno hakalu hakalu huno kitale'mo amagino mai'nige'a afite'a u'a lami'a kitamo yaki'a Pita'mo agete'apae'mo lusi kava hu'a hapau ai'nae. <sup>17</sup> Pita'a ayateti'mo huno'ae'mo, ge osiyo, huno hapa paiteno'ae'mo Ala kava ne'mo'a kalavusi nopati'mo avalelino e'niya kavafe'mo ava gemo huno hapa paiteno'ae'mo, Utapa ani gemo Yemisi'e muki konagatimogi'efe'mo hapa paiyo, huno hapa paiteno apataleno alu kotegamo u'niye.

<sup>18</sup> Kotilamiyapi'mo ati vaya'mogimo agayana

Pita'a o'mai'nige'a agete'apae'mo u'a lagaugē e'a lagaugē hu'a lusi kava hu'a kahauya hu'nae. <sup>19</sup> Heloti'a, kahauya hutapa ageyo, huno hapa pai'nige'apae'mo lusi kava hu'a kahauya hu'naya'monanafa o'age'nae. Agaemo Pitate'mo yagai'a mai'naya ati vaya'aife'mo apakenoka huno apafi geno'ae'mo, apamagige'a faliyo, huno hapa pai'niye. Agaemo apatalenuno Yutiya kotegati'mo lamino Sisaliya taonifi'mo mai'niye.

*Heloti'a ago fali'niya gemae*

<sup>20</sup> Heloti'a mago afina'mo Taiya taonifi vaya'e Saitoni taonifi vaya'e'mo aipamo leno apate'niye. Apakaemo Heloti'a yagaino ne'apateya kotegati'mo u'a ne'ya'mo miya faili'a ne'aya'mofe'mo aipamo'mo falu hisiyafe'mo magoke apaipa apakesa alite'a Helotitegamo e'nae. E'apae'mo hogote'a Milasitasi'a Heloti no'ale'mo ne'yagaiya vekae'mo agesamo ali'a ha paite'a Helotitegamo e'nae.

<sup>21</sup> Mago lekana pai male'niya afina'mo Heloti'a yagaino ne'apateya kukena'amo alino vaiteno yagaino ne'apateya siate'mo haino mai'nenō'ae'mo asole gemo hapa pai'niye.

<sup>22</sup> Hapa pai'nige'a afite'apae'mo, vaehae, hu'a, vayalafa'mo'a laha nopai'fa mago gotitimoke'mo ani gemo laha nepaiye, hu'a alopa gefati'mo hu'nae. <sup>23</sup> Nehageno'ae'mo Ala kava ne'mo enisole veka'amo'mo emineno Heloti'mo amagi'nigeno hagifamo'a agufafi'mo ne'nigeno fali'niye. Agaemo Goti agi'ale'mo alino asaga huno o'ate'niya'mofe'mo ago amagi'nigeno fali'niye. <sup>24</sup> Inagi Goti ge'amo mago'e mago'e

huno aino atagu faenuneno hu'nigeno mago'e  
huno afole ai'niye.

<sup>25</sup> Manamasi'e Solo'e'mo ali'ya'animo ali'ana  
hano hute'anae'mo Yulusalemu taonimo  
atale'ana Yoni Maki'a avaleli'ana atagi ne'ana  
e'na'ae.

## 13

*Atiyoki kotega siosi vaya'mogi Manamasi'e  
Solo'e'mo ali'a anate'na'age'ana u'na'a gemae*

<sup>1</sup> Atiyoki kotega siosile'mo mago Gotitegati  
gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya  
vaya'e ali'a apaya ne'malaya vaya'e'mo  
mai'nae. Ani vaya'ai apaki'apimo hane'niye.  
Manamasi'agi anupa vekae hu'a agi ne'aya  
vekamo Simiyoni'agi Sailini kotega vekamo  
Lusi'agi Maneyeni'agi Solo'agi hu'a mai'nae.  
Maneyeni'a afalu'amo'mo Heloti'a vaya'ale'mo  
yagaino ne'apateya vekae. <sup>2</sup> Ani vaya'mogimo  
Ala kava nefe'mo mono huge ne'ya'mo mosige  
hu'a mai'nageno'ae'mo Goti Auneme'amo aote  
Auneme'amo'mo hapa paino'ae'mo, Nagaemo  
Manamasi'e Solo'e'mo ali'ya'nimo alisa'afe'mo  
keya ae'nogi alitapa anaote anatege'anao,  
huno hapa pai'niye. <sup>3</sup> Ani gemo afite'apae'mo  
ne'ya'mo o'ne'a mosi'a mai'ne'a apaya'mo  
anakufale'mo male'ne'a nunumu'mo hute'a  
ali'a anaote'mo anate'nage'ana u'na'ae.

*Saipalasi kotegamo u'ana mai'na'a gemae*

<sup>4</sup> Goti Auneme'amo'mo alino anate'nige'ana  
Manamasi'e Solo'e'mo lami'ana Selusiya  
taonifi'mo u'ana ava'yi hute'ana sipifi'mo

haite'ana ani'mo lakae'ana Saipalasi ani ago'nanena u'na'ae. <sup>5</sup> Salamisi taonifi'mo u'ana ava'yi hute'anae'mo muki Yu vaya'ai mono nopi'e nopi'e'mo u'e'a hu'ana Goti ge'amo ae'ana hakalo hu'ana hapa pai'na'ae. Yoni Maki'a hana maeno ali'ya'mo alisiyafe'mo magokepi lokae'a mai'nae. <sup>6</sup> Apakaemo magayaga faliga ani haigifi'mo hane'niya taonifi'mo ali'a atale'a mugagaya ani ago'nanena haigifi'mo hane'niya taonifi'mo Pefosi kotegamo u'a mai'nae. Mago vekamo agi'amo Ma Yesu'a ani taonifi'mo mai'nige'a age'nae. Agaemo hosu apaune vaya'ai himamu'apileti'mo no'agaya aeto agufa aune kava'mo nehiya vekamo Yu nofi vekamo mai'nenoa'ae'mo, Gotitegati gemo alini'ne'na ae'na hakalo hu'na hapa nepauva vekamo mai'nove, huno hapa pai'niya'monanafa aigofe vekamo mai'niye. <sup>7</sup> Ani vekamo ani ago'nanenafi'mo hane'niya kote'mo yagaino ne'apateya vekamo agi'amo Sesi'asi Polasi'a ao vekamo mai'niye. Sesi'asi Polasi'a alagepa huno agesa afi'niya vekae. Agaemo Goti ge'amo afisiyafe'mo Manamasi'e Solo'efe'mo ge hu'nige'ana e'na'ae. <sup>8</sup> E'ana mai'na'agenoa'ae'mo hosu apaune vaya'ai himamu'apileti'mo no'agaya aeto agufa aune kava'mo nehiya vekamo agi'amo Galiki gefati'mo Elimasi'a yagaino ne'apateya vekamo'a agesa afino fatago osisiyafe'mo alino afepi anate'niye. <sup>9</sup> Ani kava'mo hu'niya'mofe'mo Goti Auneme'amo'mo Solo'a alu agi'amo Polo aipafi'mo haino havai te'nigenoa'ae'mo aulu

haeno ageteno'ae'mo, <sup>10</sup> Satani mafa'neyo, huno, Kagaemo alagepa kava'mo kame'amo mai'nane. Aigofe kavakamo'e hosu kavakamo'e'mo kagae kaipafi'mo havai te'niye. Ala kava ne'mo fatago kava'amo alika kayagi kayaga huka ne'atane. <sup>11</sup> Ala kava ne'mo'a hemenimo kamagisigeno kaulagala'mo ali hisigeka mago afina'mo ha le ya'mo o'ageka afa'a maigane, huno ha nepaigeno'ae'mo aulagala'mo ago ali hu'nigeno hiyakana huno hani ya'mo'a aulagalapi'mo aino ati kae'niye. Agaemo uno mago vekae'mo ge hisigeno ayate alinino visiyafe'mo kahauya hisiyafe'mo u'niye. <sup>12</sup> Yagaino ne'apateya vekamo'a ani kava'mo ageteno'ae'mo agesa afino fatago hu'niye. Agaemo Ala kava ne'mo ge'amo afiteno'ae'mo hau ai'niye.

*Manamasi'e Solo'e'mo Atiyoki taonifi'mo Pisitiya kotegamo u'na'a gemae*

<sup>13</sup> Polo'e avagi vekala'e'mo Pefosi kotega atale'a sipifi'mo u'a Pega taonifi'mo Pamifiliya kotegamo u'a ava'yi hute'a Yoni Maki'a anataleno atagi neno Yulusalemu taonifi'mo u'niye. <sup>14</sup> Pega taonifi'mo atale u'ana Atiyoki kotega taonimo Pisitiya kotegamo u'ana ava'yi hute'ana Sapati afina'mo Yu vaya'ai mono nopi'mo hai'na'ae. <sup>15</sup> Mago vaya'mogimo Goti Mukufati'mo Mosese ke'aepa gemo lekana paite'a Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogimo avo'mo kae male'naya ge'e'mo lekana pai'nae. Lekana pai'a hano hute'apae'mo monot'e'mo ne'yagaiya vaya'mogimo mago vekamo ali'a ate'nageno

anakaetegamo eno, Konagalane, huno, Mago  
 geleti'mo alitana he titana latesa'ageta akame  
 hisuna agufa gemo hane'nisiya'mo'mo laha  
 pai'ao, huno hana pai'nigeno <sup>16</sup> Polo'a he tino  
 aya'mo ataleteno aepa faino hapa paino'ae'mo,  
 Isaleli vaya'nimogitapa'e alu nofi vaya'mo  
 Gotife'mo mono nehaya vaya'mogitapa'e'mo  
 ge'nimo afiyo. <sup>17</sup> Isaleli vaya'ai Goti'apimo'a  
 lagnago vaya'mo lekana paino apateteno  
 Isipi kotega nata ne'u'a mai'naya afina'mo  
 asole vaya'mo alino apatege'a afole ai'nae.  
 Goti'a himamu lokiya'aleti'mo Isipi kotegati'mo  
 apavalelino e'niye. <sup>18</sup> Apakaemo foti'a kafugamo  
 ka'me kotega mai'ne'apae'mo hosu kava'mo  
 hu'naya'monanafa o'apataleno hapa mae'niye.  
<sup>19</sup> Goti'a hapa mae'nige'apae'mo seveni'a nofi  
 vaya'mogi Kenani kotega vaya'mo hapafai'a  
 hapaetale'a apakae mopamo ali'nae. <sup>20</sup> Agaemo  
 agoti gemo ne'afiya vaya'mo apavaleno  
 apami'nige'apae'mo fo hataleti fifiti'a kafugamo  
 yagai'a apateme apateme ne'ageno'ae'mo  
 Samiyo'a Gotitegati gemo alinineno aeno  
 hakalo huno hapa nepaiya vekamo afole  
 ai'niye. <sup>21</sup> Henaga'amo apakaemo Gotife'mo,  
 mago kini vekamo'a yagaino latesiyafe'mo  
 avaleka lamiyo, hu'a ge hu'nageno Goti'a  
 yagaino apatesiya kini vekamo agi'amo Solo'a  
 Kisi mafa'ne'amo Menisameni nofi vayapati  
 vekamo avaleno apami'nigeno foti'a kafugamo  
 yagaino apate'niye. <sup>22</sup> Goti'a Solo'mo alino  
 ha faitaleno Nevini'a yagaino apatesiyafe'mo  
 alino he tino ate'niye. Goti'a Nevinife'mo ava

gemo huno'ae'mo, Nevini'a Yesi mafa'ne'ae'mo nahau nayamopafi'mo nahau'niyanageno muki ge'nimo afa'a akame hugiye, huno hu'niye. <sup>23</sup> Goti'a hogoteno huno'ae'mo, Nevini aginago vayapati'mo lapa maesiya vekamo ali'na afole ai'na ategauve, huno hu'niya gelefe'mo akame huno Yesu'a Nevini aginagomo Isaleli vaya'ai apakufamo alino katino apatesiya vekamo alino afole aino ate'niye. <sup>24</sup> Yesu'a ali'ya'amo aepa faino o'ali'nigeno'ae'mo Yoni'a muki Isaleli vaya'aife'mo, lapaipamo alitapa afe letetapa ani'mo faleyo, huno aeno hakalo huno hapa paino mai'niye. <sup>25</sup> Yoni'a ali'ya'amo alagi hogo'amo hano hugefe'mo hu'nigeno'ae'mo, Nagaefe'mo ina la'nae, hutapa lapakesa ne'afiye. Lapakaemo agava mai'naya vekamo o'mai'nove. Afiyo, huno, nage nakamelegati'mo egaiye. Nagaemo ina agufa vekamo mai'novanage'na su'mo nofi'amo afa'a hakalu osegauve, huno hapa pai'niye. <sup>26</sup> Konaga'nimogitapae, huno, Emalehamu aginago vaya'e alu nofi vaya'mogitapa Gotife'mo mono nehaya vaya'mogitapa'e'mo afiyo. Goti'a ani alagepa ge'amo vaya'ai apakufamo alino katino apatesiya gemo ago alino ate'nigeno lapakaetegamo e'niye. <sup>27</sup> Yulusalemu taonifi'mo mai'naya vaya'e yagai'a ne'apataya vaya'apimogi'e'mo Kalaisi ne'mo mai'niye, hu'a o'age'a Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogi avo'mo kae male'naya gemo muki sapati afina'mo lekana nepaiya gemo aepa'amo o'afi'naya'mofe'mo amagiyo, hu'a hu'naya

geleti'mo hogote'a ago avo'mo kae male'naya gemo ali'a afole ai'a ate'nae. <sup>28</sup> Apakaemo amagisageno falisiya agufa hosu kava'amo o'age'naya'monanafa Pailatife'mo, amagiyo, amagiyo, hu'a hu'nae. <sup>29</sup> Goti Mukufati'mo Yesufe'mo ava gemo hu'apae'mo, Ani kava'mo afole aigiye, hu'a hu'naya agufa kava'mo agaetegamo hute'apae'mo nilimo ai'a akai'a alini u'a ki'a ate'naya'monanafa <sup>30</sup> Goti'a ago alino he tino ate'niye. <sup>31</sup> Agaemo Galeliya kotegati e'a Yulusalemu taonifi'mo lokaeli'a e'naya vaya'ai apaulagale'mo muki afinapati'mo alu afina'ae alu afina'ae'mo afole aite afole aite huno mai'nige'a age'nae. Ani vaya'mogimo age'naya kavafe'mo ava gemo hu'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mo mai'nae. <sup>32-33</sup> La'agaemo alagepa faigoko gemo lapa paita'ae'mo, Goti'a lagingo vaya'aife'mo lapa maesuvafe'mo ani kava'mo huguve, huno hapa pai'niya kava'mo apakinago vaya'mogitalefeke'mo, Yesu'mo ago alino he tino ate'niye. Ani kavafe'mo Goti mukufi'mo napa tu Samu gemo'a huno'ae'mo,

Hemeni afina'mo ali'na kate'nogeka mafa'ne'nimo mai'nane, huno hu'niye, huno Samu mukufi'mo avo'mo kae male'niye. <sup>34</sup> Goti'a Yesu agufamo okasalisiyafe'mo alino he tino ate'niya kavafe'mo huno'ae'mo,

Afa'a lapa maete'na aote ya'mo hanege hanege huno hanesiya ya'mo ali'na lapamiguve. Nevinife'mo ali'na kamiguve, hu'na ha pai'nova ya'mo ali'na lapamiguve, huno hu'niye,

huno avo'mo kae male'niye. <sup>35</sup> Nevini'a mago'e gemo Goti Mukufi'mo avo'mo kae male'niya gemo'a huno'ae'mo,

Ali'yakamo ne'aliya vekamo aote vekamo  
o'ataleka ha maesanageno agufamo  
okasaligiye,

huno hu'niye. <sup>36</sup> Nevini'a Goti ge'amo akame huteno ma mopafi'mo agae'e'mo lokae'a mai'naya vaya'mo hapa maeteno au kale'nige'a aginago vaya'e'mo ki'a ate'nageno agufa'amo ago kasali'niye. <sup>37</sup> Nevini agufa'amo ago kasali'niya'monanafa Goti'a alino he tino ate'niya vekamo agufa'amo okasali'niye.

<sup>38-39</sup> Konaga'nimogitapae, huno, Goti'a alino he tino ate'niya'mofe'mo ani vekamo agi'aleti'mo hosu kavatapimo afa'a alino atalegaiye, hu'na ae'na hakalo hu'na lapa nepauve. Goti'a Mosese ke'aepa gemo akame nehaya kavateti'mo hosu kavatapimo afa'a alino ataleteno naulagale'mo fatago vaya'mo mai'nae, huno osugiye. Osugiya'monanafa Goti'a

ani vekae'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'aifeke'mo, muki hosu kavatapimo ali'na atale'nogetapa naulagale'mo fatago vaya'mo mai'nae, huno hapa nepaiye. <sup>40</sup> Ani gemo lapa nepauva'mofe'mo Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogi Goti Mukufi'mo avo'mo kae male'naya agufa kava'mo lapakufale'mo afole o'aisiyafe'mo ehetapiye. <sup>41</sup> Ani gemo avo'mo kae male'niya gemo'a huno'ae'mo,

Ge'nie'mo huta faipa hutapa ne'ataya

vaya'mogitapamo afiyo, huno, Nagaemo lapaulagale'mo nehuva kavafe'mo ava gemo hu'a ali'a lapaya ne'malagetapae'mo lapakesa afitapa fatago nosaya'mofe'mo lapau aitetapa faliyo, huno hu'niye,

huno avo'mo kae male'niye, huno hapa pai'niye. <sup>42</sup> Yu vaya'mo mono nopati'mo atale'a nelamige'apae'mo alu nofi vaya'mogimo, Mago anaga Sapatifi'mo etana ani gemo mago'e hutana laha pai'ao, hu'a hana pai'na'ae. <sup>43</sup> Ali'a anupa hu'a mai'naya vaya'mogimo afi'nayana ani gemo aino atagu fae'nige'a afite'a asole Yu vaya'e alu nofi vaya'mogi Yu mono gemo ne'afiya vaya'mogi'e'mo Polo'e Manamasi'e'mo anakame hu'nage'anae'mo, Goti'a fiku hapa maeno ne'apamiya kavafe'mo ava gemo o'ataletapa atafauta alagi hutapa maiyo, hu'ana apakesa ali'ana hapa pai'na'ae. <sup>44</sup> Mago anaga sapatifi'mo ani taonifi'mo aise vaya'atomo afa'a mai'naya'monanafa asole vaya'mogimo Ala kava ne'mo ge'amo afisayafe'mo e'nae. <sup>45</sup> Asole vaya'mo e'a mai'nage'a Yu vaya'mogi apakete'apae'mo apaipa kafamo hanae'nage'a Polo ge'amo amagi'a atalet'e'a Polofe'mo hu'a faipa hu'a ate'naya'monanafa <sup>46</sup> Polo'e Manamasi'e'mo koli osu'ana lokiya gefati'mo hapa pai'anae'mo, la'agaemo Goti ge'amo hogoteta'a lapa paisu'a kava'mo hane'niya'monanafa Goti gelegamo lapakame'ya amitetapae'mo ani kava'mo hutapa lapakaitapimo agoti hutapa lapatetetapae'mo, hosu vaya'mo mai'nonanageta maige maige

huta maisuna vaya'mo o'mai'none, hutapa nehaya'mofe'mo lapataletuta'a alu nofi vaya'aife'mo hapa paigu'ae. <sup>47</sup> Ala kava ne'mo'a Muku'afi'mo hane'niya ge'aleti'mo huno'ae'mo, alu nofi vaya'aitegamo utapa hapa paiyo, huno laha pai'niye. Ani gemo'a huno'ae'mo,

Nagaemo ma mopafi muki haopalegamo mai'naya vaya'ai apakufamo alino katino apatesiyafe'mo alu nofi vaya'ai ha le ya'apigana huka maigane, hu'na ali'na kate'nove,

huno hu'niye. <sup>48</sup> Alu nofi vaya'mogimo ani gemo afite'a apamogaga aite'apae'mo, ani gemo Goti ge'amo alagepa gemo hane'niye, hu'a hute'a Ala kava ne'mo ge'ale'mo ali'a asaga hu'a ate'nae. Goti'a alagepa hu'a maige maige hu'a maisayafe'mo lekana paino ne'apateya vaya'mogi apakesa afi'a fatago hu'nae. <sup>49</sup> Ala kava ne'mo ge'amo ani haopalegamo aino atagu faenuneno hu'niya'monanafa <sup>50</sup> Yu vaya'mo ala apaki vaya'e mono nehaya a'nemo apaki hane'niya a'nemogi'e'mo apakesa fai'apae'mo, anamagigune, hu'a hute'a ali'a hana faitala'age'ana u'na'ae. <sup>51</sup> Apa vekala'moganimo apakaetegamo aune kava'mo hu'anae'mo mumusopamo anaiya agusalegati'mo ali'ana kalo paetale'ana atale'ana Aikoniyamu taonifi'mo u'na'ae. <sup>52</sup> U'na'age'apae'mo Goti ge'amo ne'afiya vaya'mogimo lusi kava hu'a apamogaga ai'nageno'ae'mo Goti Auneme'amo'mo apaipafi'mo haino havai te'niye.

# 14

*Apa vekala'mo Aikoniyamu kotegamo u'ana mai'na'a gemae*

<sup>1</sup> Atiyoki kotegamo afole ai'niya agufa kava'mo huno Aikoniyamu kotegamo afole ai'niye. Polo'e Manamasi'e'mo Yu vaya'ai mono nopi'mo hai'ana alagepa hu'ana ae'ana hakalo hu'ana hapa pai'na'age'apae'mo asole Yu vaya'e alu nofi vaya'mogi'e'mo apakesa afi'a fatago hu'nae.

<sup>2</sup> Hu'naya'monanafa mago apakesa afi'a fatago osu'naya Yu vaya'mogimo apa vekala'anife'mo alu nofi vaya'ai apakesa faite'a ali'a he ti'a apate'nae. <sup>3</sup> Apa vekala'moganimo koli osu'ana yatala afina'mo mai'ne'ana Ala kava nefe'mo

ava gemo hu'ana ae'ana hakalo hu'ana hapa pai'ana mai'na'ae. Ala kava ne'mo'a ayamufa huno anate'nige'ana no'agaya agufa lokiya aune kava'mo hu'na'ae. Ala kava ne'mo'a ani kavateti'mo fiku hapa maeno ne'apamiya kava'ae'mo lama gemo hane'niye, huno alino apave li'niye. <sup>4</sup> Ani taonifi'mo mai'naya

vaya'mo ali'a fako hu'a mago vaya'amogimo Yu vaya'ai ge'apimo afi'nage'apae'mo mago vaya'amogimo apa vekala'ani ge'animo afi'nae.

<sup>5</sup> Ani afina'mo Yu vayanagi alu nofi vayanagi apakaete'mo yagai'a ne'apataya vaya'apigi hu'a ge huge afige hute'apae'mo, Anatafauta yafa kayoteti'mo anamagigune, hu'a hu'nae.

<sup>6</sup> Apa vekala'moganimo ani gemo afite'anae'mo anaune hetale'ana Lisitiya taonifi'e Nemi taonifi'e'mo ute'anae'mo mago ani taonimo haopale'mo hane'niya ko'mo agi'amo Laikoni

kotegamo u'ana mai'ne'anae'mo <sup>7</sup> alagepa faigoko gemo ae'ana hakalo hu'ana hapa pai'na'ae.

*Apa vekala'mo Lisitiya taonifi'e Nemi taonifi'e'mo u'ana ali'ya'mo ali'na'a gemae*

<sup>8</sup> Mago vekamo Lisitiya taonifi'mo mai'niya vekamo aiyala'mo lokiya o'vai'nigeno ka umenitata nosiya vekamo ita'amo'mo alino ate'niya afinateti'mo aiyala'mo hosu'nigeno maima maima e'niye. <sup>9</sup> Ani vekamo mai'nenoe'ae'mo Polo'a hu'niya gemo afi'nigeno Polo'a ageteno, ali'na alagepa hu'na atesuvafe'mo agesa afino fatago nehiya'mofe'mo afa'a ali'na alagepa hu'na ategauve, huno agesa afiteno aulu haeno ageteno'ae'mo <sup>10</sup> alopa gefati'mo huno'ae'mo, He tika aeka apafe lo, huno ha pai'nigeno'ae'mo malage huno he tino aeno hailo huno ka umenitata hu'niye. <sup>11</sup> Muki vaya'mogimo Polo'a hu'niya kava'mo agete'apae'mo Laikoni kotega vaya'mogi apake'apifati'mo alopa gefati'mo hu'apae'mo, mago gotiganimo vayakana hu'ana afole aite'ana lagaetegamo emi e'ana mai'na'ae, hu'a hu'nae. <sup>12</sup> Manamasife'mo apakai'api goti'apimo agile'mo Susi'ae hu'a agi atete'a Polo'a hogoteno ge nehiya vekamo mai'niya'mofe'mo agi'amo Hemesi'ae hu'a ate'nae. <sup>13</sup> Ani vaya'ai goti'apimo agi'amo Susi mono no'amo taoni haopale'mo hane'nigeno Susitefe'mo mono huno ne'apateya vekamo'a pulumakamo apavalege konali ya'mo alige huteno apavalelino taoni kegi'ya hi'yanale'mo e'niye. Agae'e

apakae'e'mo pulumakamo he'a ofalinimo anamite'ana anakaetefe'mo mono hisayafe'mo e'a mai'nae. <sup>14</sup> Manamasi'e Polo'e'mo ani kava'mo agete'anae'mo ohanau'nige'ana kukena'animo ali'ana apake aite'ana ani vaya'ai folagapi'mo nagu nagu hu'ana u'na'ae. <sup>15</sup> Alopa gefati'mo, Na kava higetapa ani agufa kava'mo hugefe nehae. La'agaemo lapakaekana huta'a vayalafatala'mo mai'no'ae. La'agaemo lapa paita'ae'mo, Ani agufa kava'mo ina agufa kava'mo hane'niyanageno lapa o'maegaiyanagi ataletapa Goti'a afa'a mai'niya vekamo'a koku'nanagi ma mopagi solovala aninagi muki ma mopafi'mo hane'niya yanagi koku'nate hane'niya yanagi huno alo hu'niya Gotitegamo viyo, huta'a lapa paiteta'a alagepa faigoko gemo aeta'a hakalo huta'a lapa nepau'ae. <sup>16</sup> Akeya'vilagamo muki afina'mo Goti'a afa'a apakeno apatale'nige'apae'mo apakai'apimo hapau'niya kava'mo hu'naya'monanafa <sup>17</sup> Goti'a mai'niye, hu'a apakesa afisayafe'mo alagepa kava'mo nehiye. Goti'a, ko aiyo, huno nehigeno'ae'mo ko'mo ne'aigeno kanale ne'ya'mo hoyafati'mo alino hageno ate'nige'apae'mo ali'a nete'a apamogaga ne'aiye, hu'ana hapa pai'na'ae. <sup>18</sup> Ani gemo hu'na'a'monanafa muki vaya'mogimo pulumakamo he'a ofalinimo anamigefe'mo hu'nae. Ani kava'mo atalesayafe'mo kana hu'niya'monanafa hapa pai'na'age'apae'mo afa'a atale'nae.

<sup>19</sup> Inagi mago Yu vaya'mo Atiyoki taonimo Pisi-tiya kotegati'e Aikoniyamu taonifati'e'mo e'a ani

vaya'mo apakesa fai'a hapa pai'nage'a ge'apimo afite'apae'mo yafa kayoteti'mo Polo'mo am-agite'apae'mo, ago fali'niye, hu'a hute'a he'a ha-lauli'a lami'a taoni kegi'ya malagamo atale'nae. <sup>20</sup> Atale'nage'apae'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mogimo e'a fai'a vego hu'a ate'a mai'nageno he tino atagi nenuno taonifi'mo havae'niye. Egamo agae'e Manamasi'e'mo Nemi taonifi'mo u'na'ae.

*Atiyoki taonimo Siliya kotegamo u'ana mai'na'a gemae*

<sup>21</sup> Polo'e Manamasi'e'mo Nemi taonifi'mo mai'naya vaya'aife'mo alagepa faigoko gemo ae'ana hakalo hu'ana hapa paite'anae'mo asole vaya'mogi Goti ge'amo alagepa hu'a ne'afiya vaya'mo ali'ana hamale'ana apate'na'ae. Apatale u'ana Lisitiya taonifinagi Aikoniyamu taonifinagi Atiyoki taonifinagi hu'ana mai'na'ae. <sup>22</sup> Goti ge'aleti'mo muki taoni'afi taoni'afi'mo ge'amo ne'afiya vaya'mo ali'ana lokiya vai'ana apatete'anae'mo, Goti ge'ale'mo atafautapa alagi hu'netapa lapakesa afitapa fatago hutapa maiyo. Lusi hanageke ya'mo ne'alitaeke'mo Goti'a ne'yagaiya kote'mo haita maigune, hu'ana ali'ana apaya malemale malemale huli'ana umenitata hu'ana mai'na'ae. <sup>23</sup> Anakaemo muki siosi'ale siosi'ale'mo u'e'a hu'ana nunumu'mo huge ne'ya'mo mosi'ana maige hu'ana mai'ne'anae'mo Goti vaya'ale'mo yagai'a apatesaya vayatama vaya'mo lekana pai'ana apate'na'ae. Apatete'anae'mo Ala kava ne'mo'a alagepa huno yagaino apatesiyafe'mo ali'ana apakesa afi'a fatago nehaya Ala kava ne'mo

ayamufa'age vekamo ayapi'mo apatemale apatemale huli'ana umenitata hu'ana mai'na'ae.

<sup>24</sup> Pisitiya kotegamo ali'ana atale'u'ana Pamifiliya kotegamo ava'yi hute'ana <sup>25</sup> Pega taonifi'mo Goti ge'amo ae'ana hakalo hu'ana hapa paite'ana u'ana Ateliya taonifi'mo solovala ani'mo hane'niya yategamo hane'nige'ana u'ana ava'yi hute'ana sipifi'mo hai'ana <sup>26</sup> solovala ani'mo lakae'ana halate Atiyoki taonifi'mo e'na'ae. Goti vaya'amogimo ani taonifati'mo hogote'a Goti'a yagaino anatesiyafe'mo ali'a ayapi'mo malete'a ali'a anatage'ana u'ana Goti ali'ya'amo ali'na'ae. Ani ali'ya'amo ago ali'ana hano hute'ana e'na'ae. <sup>27</sup> E'ana Atiyoki taonifi'mo ava'yi hute'ana ge hu'na'age'a e'a ali'a anupa hu'a mai'nage'anae'mo Goti'a anakaeteti'mo muki kava'amo hu'niya kavafe'mo ava gemo hu'ana hapa pai'anae'mo Goti'a mago saufa ka'mo alu nofi vaya'mogi apakesa afi'a fatago hisayafe'mo kitamo ago yakino apate'niye, hu'ana hapa pai'na'ae. <sup>28</sup> Anaka'e ge'amo ne'afiya vaya'e'mo yatala afina'mo mai'nae.

## 15

*Yulusalemu taonifi'mo ali'a anupa hu'a mai'naya gemae*

<sup>1</sup> Henaga'amo mago vaya'mo Yutiya kotegati'mo e'a Atiyoki taonifi'mo mago konaga vaya'aife'mo ali'a apaya male'apae'mo, Mosese ke'aepa gemo'a huno'ae'mo, lapakufamo lagau'a lapateyo, huno hu'niya gemo akame osisayana

Goti'a lapakufamo alino katino lapategaiye, hu'a hapa pai'nae. <sup>2</sup> Hapa nepaige'ana Polo'e Manamasi'e'mo afite'anae'mo, ha'ao, hu'ana, lapakaemo hosu gemo nehae, hu'ana hapa paite'ana lusi kava hu'ana ge hapau'na'ae. Apakaemo Polo'agi Manamasi'agi mago Atiyoki kotega vayapatinagi hu'a lekana paite'a ali'a apaya male'naya gemo ali'a alagepa hu'a atesayafe'mo, Apa vaya'aitega'e yagai'a ne'apataya vayatama vaya'aitega'e'mo utapa hapa paiyo, hu'a hapa paite'a ali'a apate'nage'a Yulusalemu kotegamo u'nae. <sup>3</sup> Inagi ali'a apate'nage'a Yulusalemu kotega kate'mo u'a Fonisiya kotega'e Samaliya kotega'e'mo umenitata hu'a, Asole alu nofi vaya'mogimo ai'a afe le'a Gotitegamo e'nae, hu'a hapa paimale hapa paimale hu'nage'apae'mo muki konaga vaya'mogimo lusi kava hu'a apamogaga ai'nae. <sup>4</sup> Yulusalemu taonifi'mo u'a ava'yi hu'nage'apae'mo siosi vayanagi apa vayanagi yagai'a ne'apataya vayatama vayanagi hu'a ali'a falu fala hu'a apate'nage'anae'mo Polo'e Manamasi'e'mo Goti'a anakaeteti'mo muki hu'niya kavafe'mo ava gemo hu'ana hapa pai'na'ae. <sup>5</sup> Hapa pai'na'age'a afite'apae'mo mago Falasi vayapati'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mogi he ti'a hu'apae'mo, Ha'ao, hu'a, Lapakufamo lagau'a lapatetesagetapaeke'mo Mosese ke'aepa gemo akame hiyo, hutapa hapa paiyo, hu'a hapa pai'nae.

<sup>6</sup> Apa vaya'e yagai'a ne'apataya vayatama vaya'mogie'mo ani gemo ali'a alagepa hu'a

atesayafe'mo ali'a anupa hu'a mai'nae. <sup>7</sup> Lusi kava hu'a ge huge afige hu'a mai'ne'apae'mo Pita'a he tino, konaga'nimogitapae, huno, Akeya'vilagamo Goti'a alagepa faigoko ge'amo alu nofi vaya'aife'mo ae'na hakalo hu'na hapa paisuge'a afite'apae'mo apakesa afi'a fatago hisayafe'mo lapakaepati'mo nagaemo lekana paino nate'niye. <sup>8</sup> Goti'a muki vaya'ai apaipafi'mo ne'apakeya vekamo'a kanalene, huno huteno Auneme'amo alino lami'niya agufa kava'mo huno alino apami'niye. <sup>9</sup> Goti'a lagaetegamo mago alu kava'mo huge alu nofi vaya'aitegamo mago alu kava'mo huge nosifa magoke aiyaya kavake'mo nehuno'ae'mo apakesa afi'a fatago nehaya kavatetike'mo apaipafati'mo aeno kalo paeno atale'niye. <sup>10</sup> Goti'a ani kava'mo nehia'mofe'mo na kava higetapa Goti'mo amalageka hugefe nehae. Mosese ke'aepa gemo akame hisaya kava'mo'a lusi kava huno kana hu'niya gemo hane'niye. Laginago vaya'mogi'e lagae'e'mo afa'a akame osu'none. Fiku yanageta kana hu'niya gemo alita ge'amo ne'afiya vaya'mo apamigune. <sup>11</sup> Goti'a apakufamo alino katino apatesiya agufa kava'mo huno Ala kava ne'mo Yesu Kalaisi'a fiku laha maeno lami'niya kavateti'mo lagufamo alino katino lategaiye, huta lagesa afita fatago nehune, huno hapa pai'niye. <sup>12</sup> Hapa pai'nige'a afite'apae'mo muki vaya'mogimo ge osu'a afa'a mai'ne'apae'mo Manamasi'e Polo'e'mo Goti'a anakaeteti'mo alu nofi vaya'aitegamo no'agaya lokiya aune kava'mo hu'niya kavafe'mo ava gemo hu'ana hapa pai'na'ae. <sup>13</sup> Gemo hapa

pai'ana hano neha'ageno'ae'mo Yemisi'a he tino hapa paino'ae'mo, Konaga'nimogitapae, huno, ge'nimo afiyo. <sup>14</sup> Saimoni'a ago laha paino'ae'mo, Goti'a hogoteno alu nofi vayapati'mo mago vaya'mo agai'a vaya'amo mai'ne'a agi'ale'mo ali'a asaga hu'a atesayafe'mo apavale'niye. <sup>15</sup> Ani kava hu'a Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogi ani gemo hu'a avo'mo kae male'nae. <sup>16</sup> Avo'mo kae male'nayana,

Ala kava ne'mo'a huno'ae'mo, Henaga'amo atagi ne'na e'na Nevini seli no'mo aino halagape vai'niya no'mo halate ali'na alagepa hu'na ki'na ategauve. Asagauno aitenohane'niya ya'amo halate ali'na alagepa hu'na ki'na ategauve. <sup>17</sup> Muki alu nofi vaya alu nofi vaya'mogimo vaya'nimo maigae, hu'na lekana pai'na apate'nova vaya'mogi Ala kava nefe'mo kahauya hu'a age'a avatesayafe'mo ki'na ategauve. Ala kava ne'mo'a ani kava'mo nehia vekamo'a ani gemo huno hu'niye,

hu'a avo'mo kae male'nae. <sup>18</sup> Goti'a akeya'vilaga aliguve, huno hu male'niya ali'ya'amo ago age'niya'mofe'mae, huno huteno, <sup>19</sup> Yemisi'a mago'e gemo huno'ae'mo, Nagesa afuvana lagaemo alu nofi vaya'mogi Gotitegamo ai'a afe le'a ne'aya vaya'mo kanamo alita apamisunana kanale osugiye. <sup>20</sup> Mago avo'mo kaeta atalegaune. Avo'mo kaetae'mo, Ne'ya'mo aigofe goti'apimogi ali'a ne'apamiya ne'ya'mo o'neyo. Kumai kava'mo osiyo. Lugo'afi'mo nofi aesageno falisiya afumo'a agufafati'mo kola osu'nisiya

afumo o'neyo. Muki ya'mo kola'amo o'neyo, huta avo'mo kaegaune. <sup>21</sup> Lagaemo ani Mosese ke'aepa gemo muki Yu vaya'ai taonifi'mo uteta huta mono nopi'e nopi'e'mo yatala afina'mo muki sapati afina'ae afina'ae'mo lekana paiteta alita apaya ne'malone, huno hapa pai'niye.

*Avo'mo kae'a atalageno u'niya gemae*

<sup>22</sup> Apa vayanagi yagai'a ne'apataya vayatama vayanagi muki siosi vayanagi hu'a ani gemo afite'apae'mo, Mago vaya'mo lekana paita apateteta Polo'e Manamasi'e'mo alita apatesunage'a Atiyoki taonifi'mo lokaeli'a ugae, hu'a hute'a Yutasi'a alu agi'amo Masamasi'e Sailasi'e'mo lekana pai'a anate'nae. Ani vekala'mo muki konaga vayapati'mo hogote vekalane. <sup>23</sup> Ani gemo avo'mo kae'apae'mo,

Konagatimogitapae, huta, Alu nofi vayane.

Atiyoki taonifi'mo mai'naya vaya'e Silisiya kotegamo mai'naya vaya'mogitapa'e'mo ge lapamamae'none. Lagaemo konagatimogitamo apa vaya'mogita'e yagaita ne'apatona vayatama vaya'mogita'e'mo avo'mo nekaone. <sup>24</sup> Lagaemo mago gemo afi'nonana mago lagaepati vaya'mogimo lapakaetegamo u'a hosu gemo kana hu'niya agufa gemo lapa pai'apae'mo, lapakufamo lagautetapa ke'aepa gemo akame hiyo, hu'a lapa pai'nagetapae'mo afitapa atete hu'nae. Ani agufa gemo hutapa hapa paiyo, huta osu'nonanafa apakai'apimo ani gemo hu'a lapa pai'nae.

<sup>25-26</sup> Lagaemo alita anupa huta mai'neta

magoke laipa lagesamo ali'neta lole vekala'mo lekana paita anate'teta alita anate'nonage'ana u'na'ae. Manamasi'e Polo'efe'mo lahou layamopafi'mo nelahaiya vekala'mo Ala kava ne'mo Yesu Kalaisi agi'alefe'mo vaya'mogimo hanaesayafe'mo hu'nayategamo u'na'ae. Anakae'e lekana paita anate'nona vekala'e'mo lapakaetegamo magokepi lokae'a ugae. <sup>27</sup> Lagaemo ani lole vekala'mo Yutasi'e Sailasi'e'mo alita anate'nonanage'ana u'ana avo'mo kae'nona gemo magoke agufa gemo lapa paiga'ae. <sup>28</sup> Goti Auneme'amo'e lagae'e'mo magoke laipa lagesamo ali'neta mago'e huno kana hu'niya gemo lapa opaita ani kava'age'mo hiyo, huta nehune. <sup>29</sup> Nehutae'mo, Ne'ya'mo aigofe goti'apimogi ali'a ne'apamiya ne'ya'mo o'neyo. Lugo'afi'mo nofi aesageno falisiya afumo'a agufafati'mo kola osu'nisiya afumo o'neyo. Muki ya'mo kola'amo o'neyo. Kumai kava'mo osiyo, huta nehune. Ani kava'mo osisayana kanale hugiye. Mitalafiye, hu'a avo'mo kae male'nae.

<sup>30</sup> Ali'a apate'nage'apae'mo alini u'a Atiyoki taonifi'mo ava'yi hute'a eyo hu'a hu'nage'a muki vaya'mo e'a ali'a anupa hu'a mai'nae. <sup>31</sup> Ani hapa maesiya avo'mo ali'a apami'nage'a ali'a lekana pai'a afite'apae'mo lusi kava hu'a apamogaga ai'nae. <sup>32</sup> Yutasi'e Sailasi'e'mo Gotitegati gemo alini e'ana

ae'ana hakalo hu'ana hapa nepai'a vekala'mo mai'na'a'mofe'mo muki gemo hapa paite'ana ali'ana lokiya vai'ana apate'na'ae. <sup>33</sup> Mago'e afina'mo mai'na'age'apae'mo konaga'animogi hana pai'anae'mo, apa vaya'aife'mo ge apamamae'nona gemo utana hapa pai'ao, hu'a hana paite'ana ali'a anate'nage'ana u'na'ae. <sup>34</sup> U'na'a'monanafa Sailasi'a Atiyoki taonifi'mo maisiyafe'mo hau'niye.

<sup>35</sup> Polo'e Manamasi'e'mo Atiyoki taonifi'mo mago afina'mo mai'na'ae. Anaka'e muki vaya'e'mo Ala kava ne'mo gemo ali'a apaya malege ae'a hakalo hu'a hapa paige hu'a mai'nae.

*Polo'mo alu kate'mo u'nigeno Manamasi'a alu kate'mo u'nigeno hu'ana u'na'a gemae*

<sup>36</sup> Mago afina'mo utegeno Polo'a Manamasife'mo, Halate muki taoni'afi'mo Ala kava ne'mo ge'amo aeta'a hakalo huta'a hapa pai'no'a taonifi'mo ugeta'ao. Konagati'amogi alagepa hu'a mai'nafigeta'a uta'a apakegau'ae, huno ha pai'nigeno'ae'mo, <sup>37</sup> He, huno, La'agaemo Yoni Maki'a avalelita'a ugu'ae, huno ha pai'niye. <sup>38</sup> Huno hu'niyana Polo'a, Ha'ao, ali'yati'amo alita'a hano osu'no'ageno Pamifiliya taonifati'mo ago la'ataleno aino atagi neno u'niya vekae, huno hu'nige'ana <sup>39</sup> lusi kava hu'ana ge vaite'ana ali'ana fako hu'ana Manamasi'a Maki'mo avalelino sipifi'mo haino Saipalasi ani ago'nanenafi'mo uno mai'niye. <sup>40</sup> Polo'a Sailasi'mo lekana paino ate'niye. Konaga'animogi Goti'a fiku hana maeno alagepa huno yagaino anatesiyafe'mo ali'a ayapi'mo

anate'nage'ana u'na'ae. <sup>41</sup> Polo'e Sailasi'e'mo muki Siliya kotega'e Silisiya kotega'e'mo u e'ana hu'ana siosi vaya'mo ali'ana lokiya vai'ana apatemale apatemale huli'ana u'na'ae.

## 16

*Polo'e Sailasi'e'mo Timoti'mo avaleli'ana u'na'a gema*

<sup>1</sup> Polo'a ani aupilagati'mo ataleno uno Nemi taonifi'mo maigeno atale'nenno Lisitiya taonifi'mo mai'niye. Mago vekamo ge'amo ne'afiya vekamo agi'amo Timoti'a ani taonifi'mo mai'niye. Ita'amo'mo agesa afino fatago hu'niya a kanomo Yu a kanomo mai'nigeno afo'amo'mo Galiki nofi vekamo mai'niye.

<sup>2</sup> Lisitiya taoni konaga vaya'e Aikoniyamu taoni konaga vaya'mogi'e'mo hu'apae'mo, kanale vekamo mai'niye, hu'a hu'nae. <sup>3</sup> Yu vaya'mogi ani gemo afite'apae'mo Timoti afo'amo'mo Galiki vekamo mai'niye hu'a ago age'naya'mofe'mo Polo'a Timotife'mo, agufamo lagau'na atete'na avaleli'na uguve, huno hu'niye.

<sup>4</sup> Apakaemo taoni'afi taoni'afi'mo umenitata nehu'apae'mo Yulusalemu apa vaya'mogile yagai'a ne'apataya vayatama vaya'mogile'mo ke'aepa ge'apimo ani kava'mo osiyo, hu'a hu'naya ge'apimo hapa pai'apae'mo, Ani kava'mo osiyo, hu'a hapa paimale hapa paimale hu'a hapa pai'nae. <sup>5</sup> Inagi muki siosi'ale siosi'ale'mo mai'naya vaya'mogimo mago'e mago'e hu'a apayamufa hu'a mai'nage'apae'mo muki afina'ae afina'ae'mo mago'e vaya'mo Goti

mafa'nemo hamalete'a e'a magokepi lokae'a mai'nae.

*Polo'mo alagamuna agegekana huno age'niya gemae*

<sup>6</sup> Apakaemo Filisiya kotega'e Galesiya kotega'e'mo umenitata hu'a mai'nageno'ae'mo Goti Auneme'amo'mo Esiya kotegamo u'a Goti ge'amo ae'a hakalo hu'a hapa opaisayafe'mo ka akanino apate'niye. <sup>7</sup> Apakaemo

Misiya haopalega u'a ava'yi hute'a Pitiniya kotegamo u'a haigefe hu'naya'monanafa Goti Auneme'amo'mo ka akanino apate'niye.

<sup>8</sup> Ka akanino apate'nige'apae'mo Misiya kotegamo ae'a agase'a u'a Tolo'asi taonimo ani agi'nale'mo hane'niya taonifi'mo lami'a mai'nae. <sup>9</sup> Mai'ne'apae'mo Polo'a alagamuna

agegekana huno age'niyana mago Masetoniya kotega vekamo'a he tino Polofe'mo aukaya huno ge huno'ae'mo, kahao ke hovanagi ani'mo lakaeka Masetoniya kotegamo eka laha mao, huno ha pai'nigeno age'niye. <sup>10</sup> Ageteno

laha pai'nigetae'mo, Goti'a, Masetoniya vaya'aitegamo utapa alagepa faigoko ge'nimo aetapa hakalo hutapa hapa paiyo, huno laha pai'niye, huta lagesa afiteta Masetoniya kotegamo ugune, huta hu'none.

*Mago a kanomo agi'amo Litiya'a Goti mafa'nemo hamale'niya gemae*

<sup>11</sup> Lagaemo sipifi'mo haita maiteta Tolo'asi taonifi'mo ataleta ani'mo lakaetuta Samotalesi ani ago'nanenafi'mo uta ava'yi huta havaetetae'mo ataleta Niyapolisi taonifi'mo uta

ava'yi hu'none. <sup>12</sup> Ani taonifati'mo ataleta Filipai taonifi'mo uta ava'yi huta mai'none. Filipai taonimo Masetoniya kotega hogote taonimo Lomu vaya'mogimo ki male'naya taonifi'mo mago afina'mo mai'none. <sup>13</sup> Lagaemo sapati afina'mo taonifati'mo ataleta ani agi'nalegamo nunumu'mo nehaya yategamo lami'none. Lamita ali'a anupa hu'a mai'naya a'ne anaga'aife'mo hapa pai'none. <sup>14</sup> Mago a kanomo'a getimo alagepa huno afi'niya a kanomo agi'amo Litiya'a Taiyataila taonifi a kanomo lusi yafateti'mo miya nefaiya oko lavolavomo miya failineno maketi hu male'nige'a miya nefaiya a kanomo mai'niye. Ani a kanomo'a Gotife'mo mono nehiya a'mo mai'nigeno Ala kava ne'mo'a aipa agesamo alino halo ai'nigeno Polo ge'amo alagepa huno afi'niye. <sup>15</sup> Lagaemo agae'e no'afi'mo mai'naya vaya'e'mo ani'mo faleta apate'nonageno'ae'mo, Nagaefe'mo, aigofe osu'nifa Ala kava nefe'mo agesa afino fatago nehiya ane, hutapa lapakesa afi'nisaya'mo'mo mani taonifi'mo mai'netapae'mo nage nopi'mo etapa maiyo, huno laha pai'niye.

*Polo'e Sailasi'e'mo kalavusi hu'a anate'naya gema*

<sup>16</sup> Lagaemo nunumu'mo hu'a ne'maiya yategamo ne'unageno'ae'mo hosu aune a'mafa'nemo kalavusi ali'ya'mo aligekana huno ali'ya'mo ne'aliya a'mafa'nemo kate'mo ne'egeta uta fotu hu'none. Agaete'mo yagai'ne'a afole aisiya kava'mo hogoteno ageteno hapa

pai'nige'apae'mo alopa monimo alige alige  
 hu'a ne'maiya a'mafa'ne'e'mo uta fotu hu'none.  
<sup>17</sup> Ani a'mafa'nemo'mo Polo'e lagae'e'mo lakame  
 huno uneno nehuno'ae'mo alopa gefati'mo  
 huno'ae'mo, Ani vaya'mogi Goti'a hogote  
 vekamo anaga vekamo ali'ya'amo ne'aliya  
 vayane. Goti'a lagufamo alino katino latesiya  
 gemo ae'a hakalo hu'a laha nepaiye, huno  
<sup>18</sup> muki afina'ae afina'ae'mo ani agufa gemo  
 huno hapa paige hapa paige huno mai'niye.  
 Polo'a lusi kava huno alaga hae'nigeno'ae'mo  
 aino afe leno ani hosu aune nefe'mo, Yesu Kalaisi  
 agi'aleti'mo ani a'mafa'nemo ataleka emikeno,  
 hu'na kaha nepauve, huno ha nepaigeno'ae'mo  
 malage huno ataleno emine'niye. <sup>19</sup> Ani  
 a'mafa'nele'mo ne'yagaiya vaya'mogimo ani  
 kava'mo agete'apae'mo, Vaehae, hu'a, lagaemo  
 mago'e huta monimo o'alisuna kava hiye, hu'a  
 hute'a Polo'e Sailasi'e'mo anatafau'ana he'a  
 anavayu huli'ana hai'a taoni folagapi'mo ali'a  
 anupa hu'a ne'maiya yate'mo gamani vaya'ai  
 apaulagale'mo anate'na'ae. <sup>20</sup> Anate'ne'anae'mo  
 Lomu gamani vaya'aife'mo, Ani vekala'mo  
 Yu vekala'mo mai'na'ana lagae taonifi'mo  
 e'ana lusi hanageke kava'mo neha'ae. <sup>21</sup> Ani  
 kava'mo hiyo, hu'ana neha'a'monanafa  
 lagaemo Lomu vaya'mogita ke'aepa getimo  
 amagita ataleteta alu gemo lagaemo akame  
 osisuna agufa gemo laha nepai'ae, hu'a hapa  
 pai'nae. <sup>22</sup> Muki vaya'mogimo ani gemo  
 afite'apae'mo anamagisayafe'mo e'nae. Yagai'a  
 ne'apataya vaya'mogimo Polo'e Sailasi'e'mo  
 kukena'animo ali'a apake aite'a ali'a asagi'a

atale'ne'apae'mo, kayoteti'mo anamagiyo, hu'a hapa pai'nage'apae'mo <sup>23</sup> lusi kava hu'a anamagite'a kalavusi hu'ana anatete'anae'mo kalavusi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekae'mo, kanale huka yagaika anato, hu'a ha pai'nae. <sup>24</sup> Kalavusi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a ani gemo afiteno'ae'mo kalavusi no'mo folagapi'mo ae'a anagi male'naya yapi'mo alino anateneno anaiyalate'mo yosaleti'mo aino atafauno anate'niye.

<sup>25</sup> Hani'ilaga folagu'mo Polo'e Sailasi'e'mo nunumu huge mono yokemo huge hu'na'age'apae'mo kalavusi hu'a apate'naya vaya'mogimo mai'ne'a afi'nae. <sup>26</sup> Mai'nageno'ae'mo malage huno lusi imima'mo aliteno no'mo fai'a ate'naya yafa'mo'a lusi kava huno uti uti ai'nigeno muki kita'amo malage huno ago aino yaki'nigeno'ae'mo kalavusi hu'a apate'naya vaya'ai seli nofi'mo aino hatu mae'niye. <sup>27</sup> Kalavusi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo aupati'mo he tino ageyana kitamo ago aino yaki'nigeno ageteno'ae'mo, muki kalavusi vaya'amo ago ae'a akalo paetale'a apaune he'a kumategamo u'nae, huno agesa afiteno'ae'mo naipel'amo asagino agai'a agufafi'mo aeteno falisiyafe'mo hu'niye. <sup>28</sup> Aegefe'mo nehigeno Polo'a ageteno'ae'mo alopa gefati'mo huno'ae'mo, kagaikamo aeka kika kategefe hananagi ani kava'mo osuvo. Lagaemo muki'amo afa'a mai'none, huno ha pai'niye. <sup>29</sup> Kalavusi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a, kani aeka namiyo, huno

huteno alinino nagu nagu huno eno Polo'e Sailasi'e'mo mai'na'a anaiyafi'mo asagauno aino ago'ya faiteno atete huno mai'niye. <sup>30</sup> Agaemo nopati'mo anavalelino ne'uno'ae'mo, Ala netalane, huno, Goti'a nagufamo alino katino natesiyafe'mo na kava hisuve, huno anafi ge'nige'anae'mo <sup>31</sup> Ala kava ne'mo Yesu Kalaisifeke'mo kagesa afika fatago hugeno'ao Goti'a kagae'e afamo anagaka'e'mo lapakufamo alino katino lapategaiyanagi, hu'ana ha paili'ana u'na'ae. <sup>32</sup> U'anae'mo agae'e no'afi'mo mai'naya vaya'efe'mo Ala kava ne'mo ava gemo hapa pai'na'ae. <sup>33</sup> Ani afina'mo kalavusi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a anamagi'naya anamute'mo aniteti'mo sese huno anate'niye. Anakaemo agae'e muki afamo anaga'a'e'mo ani'mo fale'ana apate'na'ae. <sup>34</sup> Agaemo Polo'e Sailasi'e'mo no'afi'mo anavalelino haino ne'ya'mo alino anami'niye. Gotife'mo agae'e afamo anaga'a'e'mo apakesa afi'a fatago nehu'a apamogaga ai'nae. <sup>35</sup> Ega netepi'mo yagai'a ne'apataya gamani vaya'mogimo ati vaya'aife'mo, Lole vekala'mo kalavusifati'mo hatu maeka anato, hutapa uta ha paiyo, hute'a ali'a apate'nage'a u'nae. <sup>36</sup> Kalavusi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a ani gemo afiteno'ae'mo Polofe'mo, Yagai'a ne'apataya vaya'mogi, hatu maeka anato, hu'a naha pai'naya'mofe'mo afa'a vi'ao, huno hana pai'niye. <sup>37</sup> Huno hana pai'nigeno Polo'a ati vaya'aife'mo, ha'ao, Lomu gamani vaya'mogi ne'yagaiya kegi'yafi'mo

mai'no'age'apae'mo yagai'a nela'atae. Lomu vaya'ai kegi'yafi'mo mai'neta'ae'mo mago hosu kava'mo osu'no'a'monanafa agoti hu'a ola'ate'ne'a muki vaya'ai apaulagale'mo afa'a la'amagi'nae. Hemenimo kesi kateti'mo hatu mae'a la'atesayafe'mo hu'nae. Ha'ao. Yagai'a ne'apataya gamani vaya'mogimo apakai'apige'mo e'a la'avaleli'a ugae, huno hapa pai'niye. <sup>38</sup> Ati vaya'mogi u'a ani gemo yagai'a ne'apataya gamani vaya'aife'mo hapa pai'nae. Lomu gamani vaya'ai kegi'yafi'mo mai'na'ae, hu'a hapa pai'naya gemo afite'apae'mo apamo'yamo ai'niye. <sup>39</sup> E'a kalavusi kegi'yafati'mo anavaleli'a kumatega lamite'apae'mo, Lanahao ke honanagi mani taonifati'mo ataletana alu kotega vi'ao, hu'a hana pai'nae. <sup>40</sup> Polo'e Sailasi'e'mo kalavusi nopati'mo atale'ana Litiya notegamo u'ana mai'ne'anae'mo konaga'anmogife'mo Goti ge'amo apaipamo alino lokiya vaino apatesiya gemo hapa paite'ana apatale'ana u'na'ae.

## 17

*Polo'e Sailasi'e'mo Tesalonaika taonifi'mo u'ana mai'na'age'anae'mo anamagisayafe'mo hu'naya gema*

<sup>1</sup> Anakaemo u'ana Amifipolisi taonifi'mo ali'ana atale'a u'ana Apoloniya taoni'e'mo ali'ana atale'a u'ana Tesalonaika taonifi'mo u'ana mai'na'ae. Yu vaya'ai mono no'mo hane'nigeno <sup>2</sup> Polo'a nehiya kava huno haino mono nopi'mo lole'e mago'e Sapatu afina'mo

Goti Mukufi gemo lekana paino alino apaya male'nige'apae'mo agae'e'mo ge huge afige hu'a mai'nae. <sup>3</sup> Ani gemo aepa'amo aeno hakalo huno hapa paino'ae'mo, Goti ge'amo alino afole aino atesiyafe'mo Mesaiya ne'mo Goti'a alino ate'nigeno emine'niya vekamo faliteno ago he ti'niye, huno Goti Mukufi hane'niya geleti'mo alino apaya male'niye. Polo'a, Ani ava gemo ae'na hakalo hu'na hapa nepauva vekamo Yesu'a Mesaiya ne'mo mai'niye, huno hapa pai'niye. <sup>4</sup> Mago vaya'mogimo ani gemo afite'a Polo ge'ae'mo apakesa afi'a fatago hute'apae'mo anakame hu'nae. Asole Galiki vaya'mogi Gotife'mo mono nehaya vaya'e apaki hane'niya a'nemogile'mo e'a loka'e'a mai'ne'a ge'animo afi'nae. <sup>5</sup> Afi'naya'monanafa apakesa afi'a fatago osu'naya Yu vaya'mogimo apaipa kafa hanaete'a hosu vaya'mo ali'ya'mo o'ali'a afa'a mai'ne'a maketilegamo umenitata hu'a ne'maiya vaya'mo apavale'a ali'a anupa hute'a apavaleli'a u'nage'apae'mo muki taonifi'mo mai'naya vaya'mogile'mo apano aete'a apavamusa vale'a Yesoni notegamo u'nae. Apakaemo hu'apae'mo, lone vekala'mo nopati'mo anayate heta anavayu hulita egaune, hu'a hute'a e'nayana <sup>6</sup> nopi'mo o'mai'na'age'apae'mo Yesoni'e mago konaga'a'e'mo e'a apayate he'a apavayu huli'a yagai'a ne'apataya vaya'aitegamo e'apae'mo, muki haopalega hanageke kava'mo neha'a vekala'mo manile'mo e'ana mai'na'ageno <sup>7</sup> Yesoni'a alino falu fala huno anateteno no'afi'mo anavalelinuno yagaino anate'niye. Muki vaya'mogimo hu'apae'mo, alatimo yagaino

nelateya vekamo Sisa ke'aepa gemo ago amagi'a atalete'apae'mo, alu vekamo Yesu'a ala'apimo yagaino ne'apateya vekae, hu'a nehae, hu'a hapa pai'nae. <sup>8</sup> Hapa pai'nage'apae'mo muki apano ae'naya vaya'e taonifi'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogi'e'mo hapau aite'a lusi kava hu'a apakesa ala'amo afite'a <sup>9</sup> Yesoni'e alu vaya'efe'mo, agotimo miya faitetapa viyo, hu'a hapa pai'nage'a miya faitage'a ali'a apatalage'a u'nae.

*Meliya taonifi'mo u'na'a gemae*

<sup>10</sup> Hani nehige'apae'mo konaga'animogimo Polo'e Sailasi'e'mo ali'a anate'nage'ana Meliya taonifi'mo u'ana ava'yi hu'na'ae. U'ana ava'yi hute'ana Yu vaya'ai mono nopi'mo hai'ana Goti ge'amo hapa pai'na'ae. <sup>11</sup> Meliya vaya'mogimo ani gemo afi'nageno apakesamo aino halo ai'nige'a Tesalonaika vaya'mo ae'a apakase'a mago'e hu'a alagepa hu'a afi'nae. Apakaemo muki afina'ae afina'ae'mo Polo'a lama gemo nehifi, hu'a apakesa afi'a Goti Mukufi'mo hane'niya gee'mo kahauya hu'a agege lekana paige hu'a mai'nae. <sup>12</sup> Asole vaya'mo apakesa afi'a fatago hu'nae. Asole Galiki a'negi apaki hane'niya a'negi Galiki ve anaga'mogi'enagi hu'a apakesa afi'a fatago hu'nae. <sup>13</sup> Ani kava hu'naya'monanafa Tesalonaika Yu vaya'mogimo afi'nayana Polo'a Meliya taonifi'mo uno mai'nenno Goti ge'amo aeno hakalo huno hapa nepaiye, hu'a hu'nage'a afite'apae'mo e'a alu ge alu geleti'mo muki vaya'ai apakesa fai'nae. <sup>14</sup> Ani kava'mo nehage'apae'mo

konaga'amogimo Polo'mo ali'a ate'nageno lamino solovalategamo mai'nige'anae'mo Sailasi'e Timoti'e'mo Meliya taonifi'mo mai'na'ae. <sup>15</sup> Mago vaya'amogimo Polo'a avaleli'u'a Atenisi taonifi'mo ate'nageno'ae'mo Polo'a, Sailasi'e Timoti'e'mo egefe hisa'a afina'mo nagaetega malage hutana e'ao, hutapa hana paiyo, huno hapa pai'nige'a atale'a ai'a atagi ne'a e'nae.

*Polo'a Atenisi taonifi'mo Goti ge'amo aeno hakalo huno hapa pai'niya gemae*

<sup>16</sup> Polo'a anakava mai'neni'ae'mo Atenisi taonifi'mo ageyana muki alo hu'a male'naya yafeke'mo gotitimogimo mai'nae, hu'a nehaya aigofe ya'mo hane'nigeno ageteno'ae'mo hosu aipamo kali'niye. <sup>17</sup> Agaemo muki afina'ae afina'ae'mo Yu vaya'ai mono nopi'mo haino hapa pai'nige'apae'mo Yu vaya'e alu nofi vaya'mogimo mono nehaya vaya'e'mo magokepi mai'ne'a ge huge afige hu'a mai'nae. Ani kava'mo huno muki afina'ae afina'ae'mo maketi kumate'mo uno e'a maketile'mo mai'naya vaya'aife'mo hapa pai'nige'a agae'e'mo magokepi mai'ne'a ge huge afige hu'a mai'nae. <sup>18</sup> Mago Epikuliya gemo akame nehaya vaya'e Sito'iki gemo akame nehaya vaya'mogi'e'mo e'a Polo'e'mo ge huge afige hu'a mai'nae. Mago vaya'mogi hu'apae'mo, Ani negi nagi tisa vekamo'a haiya agufa gemo hugiye, hu'a hu'nage'apae'mo, Alu nofi vaya'ai goti'apimogife'mo apava gemo aeno hakalo huno hapa nepaiya vekae, hu'a

hu'nae. Polo'a Yesufe'mo ava gemo huno'ae'mo, fali'niyateti'mo ago he ti'niye, huno aeno hakalo huno hapa pai'niya'mofe'mo ani gemo hu'nae. <sup>19</sup> Apakaemo Polofe'mo, alita anupa huta ne'mauna yategae'mo agi'amo Aliyopagasigayagamo kagaemo eka saufa gemo nehana gemo laha paigeta afigunanagi eno. <sup>20</sup> Kagaemo aeto agufa gemo nehana'mofe'mo ani gemo aepa'amo afigefesune, hu'a ha pai'nae. <sup>21</sup> Muki Atenisi taonifi vaya'e nata vaya'mogi'e'mo saufa gemo huge afige hu'a maisayafe'mo hapau'niye. <sup>22</sup> Polo'a Aliyopagasi kanisole vaya'ai apaulagale'mo he tino hapa paino'ae'mo, Atenisi taonifi vaya'mogitapae, huno, Nagaemo ago lapake'novana lapakaemo lusi kava hutapa mono nehaya vaya'mo mai'nae. <sup>23</sup> Lapakae taoni folagapi'mo umenitata nehu'nae'mo mono nehaya yatapimo ago age'nove. Age'novana mago ofalinimo male'netapa alita ne'apamiya hi'yalamute'mo mago avo'mo kae male'naya gemo'a huno'ae'mo, O'AGE'NONA GOTI HI'YALAMUNE, hu'a avo'mo kae male'nage'na age'nove. Lapakaemo ani Gotife'mo mono nehaya'monanafa o'age'nae. Hemenimo ani Gotife'mo nagaemo ava gemo ae'na hakalo hu'na lapa nepauve. <sup>24</sup> Goti'a ma mopa'e muki ma mopafi hane'niya ya'e'mo alo huteno koku'nate hane'niya yate'e ma mopafi hane'niya yate'e'mo ne'yagaiye. Vaya'mogi ki male'naya mono nopi'e mono nopi'e'mo no'maiye. <sup>25</sup> Goti'a muki ya'amo hane'niya vekamo mai'niya'mofe'mo vaya'mogi mago ya'mo ha mae'a amigafiye. Ha'ao,

agai'age'mo hapa maeno apavamusanagi  
 apaune'apamenagi muki yanagi huno  
 ne'apamiye. <sup>26</sup> Agaemo magoke vekamo  
 alo hu'niya vekafati'mo alu nofi vaya alu  
 nofi vaya'mo alino afole aino apate'niye.  
 Hogoteno huno'ae'mo, hainu afina'mo maisafi  
 haiyategamo maisafi, huno lekana pai male'niye.  
<sup>27</sup> Agaefe'mo kahauya huta agegesune, hu'a  
 hute'a kahauya hu'a age'a avatesayafe'mo  
 Goti'a ani kava'mo hu'niya'monanafa afagitega  
 no'maifa lahaopale'mo ne'maiye. <sup>28</sup> Agae'e'mo  
 lokaeta ne'mauna'mofe'mo afa'a maisuna  
 ya'mo aliteta umenitata huta ne'maune.  
 Mago lagaepati vaya'mogi avo'mo kae'naya  
 vaya'mogimo, Mafa'ne'amo mai'none, hu'a  
 hu'nae. <sup>29</sup> Goti mafa'ne'amo mai'nona'mofe'mo,  
 goli yafatetinagi siluva yafatetinagi alu  
 yafatetinagi alo hu'naya vekamo mai'niye,  
 huta lagesa o'afigune. Goti'a vaya'mogimo  
 age'a alagepa hu'a age'ne'a apayateti'mo alo  
 nehaya yakana huno o'mai'niye. <sup>30</sup> Akeya'vilaga  
 vaya'mogimo Goti ge'amo o'afi'ne'a negi  
 kava'mo hu'nageno'ae'mo afa'a apakeno  
 apatale'niya'monanafa hemenimo muki  
 haopalegamo ne'maiya vaya'aife'mo, Lapaipamo  
 alitapa afe leyo, huno hapa nepaiye. <sup>31</sup> Goti'a  
 agoti huno apatesiya afina'mo lekana pai  
 male'nenno agoti huno apatesiya vekamo  
 ago lekana paino ate'niye. Lekana paino  
 ate'niya vekamo'a lama ge'aletike'mo alino  
 alagepa huno agoti huno apategaiye. Goti'a  
 ani vekamo fali'niyateti'mo ago alino he tino  
 ate'niya'mofe'mo muki vaya'mogimo, agoti

huno lategaiye, hu'a apakesa afigae, huno hapa pai'niye. <sup>32</sup> Polo'a, fali'niyateti'mo ago he ti'niye, huno hapa pai'nige'a afite'apae'mo mago vaya'amogimo hu'a faipa hu'a ate'nage'apae'mo mago vaya'amogimo, Ani kavafe'mo ava gemo mago'e huta afigesune, hu'a ha pai'nae. <sup>33</sup> Inagi Polo'a ago apataleno u'niye. <sup>34</sup> Mago vaya'amogimo akame hu'a ne'u'apae'mo apakesa afi'a fatago hu'nae. Ani vayapati'mo mago vekamo agi'amo Naiyonisiyasi'a Aliyopagasi kanisole vekagi mago a kanomo agi'amo Namalisi'agi mago'e vayanagi hu'a mai'nae.

## 18

*Polo'a Kolitiyani taonifi'mo uno mai'niya gema*

<sup>1</sup> Henaga'amo Polo'a Atenisi taonifati'mo ataleno uno Kolitiyani taonifi'mo mai'niye. <sup>2</sup> Polo'a uno ageyana mago Yu vekamo ita'amo'mo Ponitasi kotegamo alino ate'niya vekamo agi'amo Akuvila'a ani taonifi'mo aise'amo akeya'vilagamo eno mai'niya vekamo age'niye. Mago muki vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo agi'amo Kilotiyasi'a Yu vaya'aife'mo, Lomu taonifati'mo ataletapa viyo, huno hapa pai'nige'anae'mo Akuvila'e a'amo agi'amo Pilisila'e'mo ge'amo afite'ana atale'e'ana Kolitiyani taonifi'mo mai'na'ageno Polo'a uno anakae'e'mo magokepi lokaeno mai'niye. <sup>3</sup> Ani yalavela'mo mago selimo miya faili u'a no'mo kisaya ya'mo nefakani'a yalavela'mo mai'na'ageno Polo'a ani agufa

ali'ya'mo ne'aliya vekamo mai'niya'mofe'mo anaka'e'mo magokepi ani ali'ya'mo lokaeno alino mai'niye. <sup>4</sup> Polo'a muki sapati afina'ae afina'ae'mo Yu vaya'ai mono nopi'mo haino Yu vaya'e Galiki vaya'mogi'e'mo apakesa afi'a fatago hisaya agufa gemo hapa pai'nige'a ani ge'e'mo huge afige hu'a maitale maitale hu'a mai'nae. <sup>5</sup> Sailasi'e Timoti'e'mo Masetoniya kotegati'mo Polotegamo e'ana ava'yi hu'na'ageno'ae'mo Polo'a aipamo'mo kana hu'nigeno'ae'mo aipafati'mo Yu vaya'aife'mo aeno hakalo huno hapa paino'ae'mo, Yesu'a Kalaisi ne'mo mai'niye, huno hapa pai'niye. <sup>6</sup> Yu vaya'mogimo ge'amo amagi'a ataleta'a hu'a faipa hu'a ate'nageno'ae'mo kukena'aleti'mo mumusopamo alino kalo paeno ne'ataleno'ae'mo, O'afi'naya'mofe'mo lapakaemo lageso hisaya'mo'mo nagaemo vai'mo o'aligufa lapakaitapige'mo vai'mo aligae. Lapatale'na alu nofi vaya'aitegamo uguve, huno hapa paiteno apataleno u'niye. <sup>7</sup> Uno mago vekamo Gotife'mo mono nehiya vekamo agi'amo Taitasi Yasiti nopi'mo haino mai'niye. No'amo Yu vaya'ai mono no'mo haopale'mo hane'niye. <sup>8</sup> Ani afina'mo Yu vaya'ai monote'mo ne'yagaiya vekamo agi'amo Kilisipasi'agi afamo anaga'agi mago Kolitiyani vayanagi hu'a ani gemo afite'apae'mo apakesa afi'a fatago hute'a ani'mo fale'nae. <sup>9</sup> Mago hani'ilagamo Polo'a alagamuna agegekana huno ageteno afi'niyana Ala kava ne'mo'a, Koli osuvo. <sup>10</sup> Kagae'e'mo lokae'na mai'nova'mofe'mo afa'a o'maika ge'nimo aeka hakalo huka hapa paige hapa paige

huka maiyo. Asole vaya'nimo mani taonifi'mo mai'naya'mofe'mo mago vekamo'a kamagiteno kagafu kisiya ya'mo alino okamigiye, huno ha pai'niye. <sup>11</sup> Ha pai'niya'mofe'mo Polo'a magoke kafugagi sigisi'a kaigi huno Goti ge'amo alino apaya maleno mai'niye.

<sup>12</sup> Ani afina'mo Akaiya kotega Lomu gamani vekamo agi'amo Galiyo'a mai'nige'apae'mo Yu vaya'mogimo magokepi he ti'a Polofe'mo kame hu'a atete'a agotile'mo avaleli'u'nae.

<sup>13</sup> Apakaemo, Ani vekamo'a Gotife'mo mono hisayafe'mo ke'aepa gefi'mo ohane'niya kate'mo apavalelino ne'viye, hu'a hu'nae.

<sup>14</sup> Polo'a ge'apile'mo aeno atagaina huno hapa paigefe'mo aepa faino ge nehigeno'ae'mo Galiyo'a Yu vaya'aife'mo, Yu vaya'mogitapae, huno, Ani vekamo'a ke'aepa gemo amagino atale'nifi hosu kava'mo hu'nifi huno hu'niyesinana getapimo afa'a afuvesine.

<sup>15</sup> Hiya'monanafa ge'aletinagi kava'mo agi'aletinagi lapakae ke'aepa getapiletinagi hutapa agoti huta atesayafe'mo nehisyana lapakaitapi yane. <sup>16</sup> Getapimo o'afiguvanagi afa'a ataletapa viyo, huno hapa paiteno agoti nopati'mo alino hapa faino apatale'niye.

<sup>17</sup> Galiki nofi vaya'mogi Sosatenisi'a Yu vaya'ai monote'mo ne'yagaiya vekamo agoti no kipate'mo atafau'a amagi'naya'monanafa Galiyo'a ani kavafe'mo agesa o'afino afa'a mai'niye.

*Polo'a atagi neno Atiyoki taonifi'mo e'niya gema*

18 Inagi Polo'a konaga'amogi'e'mo Kolitiyani taonifi'mo yatala afina'mo apakae'e'mo lokaeno maiteno apataleno ugefe'mo hu'nigeno'ae'mo mago yavela'mo Pilisila'e Akuvila'e'mo sipifi'mo magokepi Siliya kotegamo u'a ava'yi hisayafe'mo lokae'a u'nae. Ugefe'mo nehuno'ae'mo Senekiliya taonifi'mo mai'nenoe'ae'mo hogoteno Gotife'mo huguve, huno ha pai'niya kava'mo akame huno ayoka'mo lagau'niye. 19 Lagautege'apae'mo u'a Efasasi taonifi'mo ava'yi hute'a Polo'a Pilisila'e Akuvila'e'mo anatalenuno Yu vaya'ai mono nopi'mo haino hapa pai'nige'apae'mo Yu vaya'e'mo ani gemo huge afige hu'a mai'nae. 20 Yu vaya'mogi, Lagae'e'mo yatala afina'mo maiyo, hu'a ha pai'nayana, ha'ao, huno huteno, 21 Na agufa kava'mo Yulusalemu kotegamo afole aisifige'na u'na hopa afina'mo maisuvafe'mo ugesuve. Goti'a hau'nisiyana halate atagine'ne'na lapakegauve, huno hapa paiteno apataleno Efasasi taonifati'mo sipifi'mo u'niye.

22 Sisaliya taonifi'mo uno ava'yi huteno ataleno uno Yulusalemu taonifi'mo haino siosi vaya'mo ge apamamaeteno apataleno Atiyoki taonifi'mo uno lami'niye. 23 Mago afina'mo maiteno ataleno uno Galesiya kotega'e Filisiya kotega'e'mo umenitata huno muki vaya'mogi ge'amo ne'afiya vaya'mo Goti ge'aleti'mo alino lokiya vaino apatemale apatemale hu'niye.

*Apolosi'a Efasasi taonifi'e Kolitiyani taonifi'e'mo Goti ge'amo aeno hakalo huno hapa*

*pai'niya gema*

24 Mago Yu vekamo agi'amo Apolosi'a ita'amo'mo Alekesani taonifi'mo alino ate'niya vekamo'a eno Efasasi taonifi'mo mai'niye. Agaemo Goti mukufi'mo avo'mo kae male'naya gemo aepa'amo alagepa huno afi'nenono gemo alagepa huno aeno hakalo huno hapa pai'niye. <sup>25</sup> Ala kava ne'mo kafe'mo ava gemo ali'a aya male'naya vekamo mai'nenono ayamukiki huno alagepa huno Efasasi vaya'mo alino apaya male'niye. Agaemo Yoni'a ani'mo faleno ne'apateya vekamo ava ge'ageke'mo afi'niye. <sup>26</sup> Agaemo Yu vaya'ai monono nopi'mo aepa faino koli osuno lokiya gemo huno hapa nepaige'anae'mo Pilisila'e Akuvila'e'mo afite'anae'mo avaleli'e'ana no'anifi'mo o'afi'niya agufa gemo mago'e hu'ana Goti kafe'mo ava gemo alagepa hu'ana ali'ana aya male'na'ae. <sup>27</sup> Apolosi'a, Akaiya kotega ugesuve, huno hapa pai'nige'apae'mo konaga'amogimo, He, kanalene, hu'a hute'a, Galiki konaga'apimogi Goti ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo mago avo'mo kae'apae'mo, Alitapa falu fala hutapa ateyo, hu'a kae'a ami'nae. Uno ava'yi huteno'ae'mo Goti'a fiku hapa maeno apami'nige'a apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mo alagepa huno hapa mae'niye. <sup>28</sup> Agaemo he tino vaya'ai apaulagale'mo mai'nenono lokiya alagepa ge'aleti'mo Yu vaya'ai ge'apile'mo huno aeno ati kaeno hapa paino'ae'mo, Yesu'a Mesaiya ne'mo mai'niye, huno Goti Mukufi'mo hane'niya ge'aleti'mo alino apave li'niye.

# 19

## *Polo'a Efasasi taonifi'mo uno mai'niya gemae*

<sup>1</sup> Apolosi'a Kolitiyani taonifi'mo mai'nigeno'ae'mo Polo'a folagapi'mo hane'niya avele'mo nata neno Efasasi taonifi'mo ava'yi huteno Goti ge'amo ne'afiya vaya'mo mai'nageno apaketeno'ae'mo, <sup>2</sup> Lapakesa afitapa fatago hu'naya afina'mo Goti Auneme'amo aote Auneme'amo ago ali'nafiye, huno apafi ge'nige'apae'mo, Ha'ao, hu'a, Goti Auneme'amo mai'niye, huta o'afi'none, hu'a ha pai'nae. <sup>3</sup> Ha pai'nageno'ae'mo, Na agufa gelefe'mo ani'mo fale'nae, huno apafi ge'nige'apae'mo, Yoni'a alino apaya male'niya ge'ageke'mo afiteta ani gelefeke'mo ani'mo fale'none, hu'a ha pai'nae. <sup>4</sup> Polo'a, Yoni'a ani'mo faleno ne'apateno'ae'mo, Lapaipamo alitapa afe letetapa nagee nakamelegati'mo esiya vekamo Yesu Kalaisife'mo lapakesa afitapa fatago hiyo, huno hapa pai'niye, huno hapa pai'niye. <sup>5</sup> Ani gemo afi'nageno'ae'mo Ala kava ne'mo Yesu agi'aleti'mo ani'mo faleno apate'niye. <sup>6</sup> Polo'a apakufale'mo ayatala'mo male'nigeno'ae'mo Goti Auneme'amo aote Auneme'amo'mo apakaete'mo emineno ali'ya'mo ali'nige'apae'mo alu apake alu apakemo ne'ai'a Goti ge'amo ae'a hakalo hu'a hapa pai'nae. <sup>7</sup> Muki ani vaya'mo tuolofu'a vaya'mo mai'nae. <sup>8</sup> Polo'a lole'e mago'e kaimo mai'nenno Yu vaya'ai mono nopi'mo haino lokiya gemo huno apakesamo alino hapa paisiyafe'mo alu ge alu geleti'mo Goti'a ne'yagaiya kavafe'mo

ava gemo hapa pai'niye. <sup>9</sup> Mago vaya'amogimo lokiya apaipamo hane'niya'mofe'mo apakesa afi'a fatago osu'ne'a muki vaya'ai apaulagale'mo Ala kava ne'mo kavafe'mo hu'a faipa hu'a ate'nageno'ae'mo Polo'a apataleno uno Goti ge'amo ne'afiya vaya'age'mo apavalelino uno Tilanasi'a sukulumo alino apaya ne'maleya nopi'mo muki afina'ae afina'ae'mo alu ge alu geleti'mo apakesa alino hapa pai'niye. <sup>10</sup> Agaemo lole kafugamo mai'neni ani kava'mo hume hume ne'vige'apae'mo muki Esiya kotega vayapati'mo Yu vaya'e alu nofi vaya'mogi'e'mo Ala kava ne'mo ge'amo afi'nae.

*Siva mafa'ne anaga'aife'mo apava gemo hu'niya gemae*

<sup>11</sup> Goti'a Polo'mo ayamufa huno ate'nigeno no'agaya aeto agufa aune kava'mo hu'niye.

<sup>12</sup> Apakaemo Polo'a male'niya akasipi'e lavolavo'e'mo alini u'a kaita hapau'niya vaya'ai apakufale'mo male'nageno kaita'apimo hano huge hosu apaune vaya'mo alino hapafaino apatalege nehuno alino alagepa huno apate'niye.

<sup>13</sup> Mago Yu vaya'mo nata ne'u'a mai'ne'a hosu apaune vaya'mo ali'a hapafai'a ne'apatalaya vaya'mogimo Ala kava ne'mo Yesu agi'aleti'mo amalageka hu'a hosu apaune vaya'mo ali'a hapafai'a apatalesayafe'mo hu'apae'mo, ani Polo'a aeno hakalo huno hapa nepaiya vekamo Yesu agi'aleti'mo emitetapa viyo, hu'a ge hu'nae.

<sup>14</sup> Mago vekamo agi'amo Siva'a mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apataya vekamo mafa'ne'amo seveni'a mafa'ne

anaga'mogimo ani kava'mo hu'nae. <sup>15</sup> Ani gemo hu'nageno'ae'mo hosu aune vekamo'a, Yesu'e Polo'e'mo anake'novana lapakaemo ina lagitapae, huno hapa pai'niye. <sup>16</sup> Hosu aune vekamo aipafi'mo mai'niya vekamo'a lusi kava huno apamagino apakufamo aino atalagauteno kukena'apimo alino aeno apake aino alino asagino ataleteno aeno apakase'nige'apae'mo no'afati'mo apakufa'alaga'age'mo atale'a apaune hetale'a u'nae. <sup>17</sup> Muki vaya'mo Efasasi taonifi'mo mai'naya Yu vayanagi alu nofi vayanagi hu'a ani kavafe'mo ava gemo afite'apae'mo lusi kava hu'a koli hute'a Ala kava ne'mo Yesu agi'ale'mo ali'a asaga hu'a ate'nae. <sup>18</sup> Asole vaya'mo apakesa afi'a fatago hu'naya'mofe'mo e'a muki vaya'ai apaulagale'mo hosu kava'mo hu'naya kava'apie'mo ae'a hakalo hu'a hapa pai'nae. <sup>19</sup> Ani vaya'mogimo analisa hege lusa kava huge nehaya muku'apimo asole vaya'ai apaulagale'mo alini'e'a atafi'mo kae'nae. Muki ani kae'naya mukumo miya fai'naya monimo lusi moni fifti tauseni agufa monimo hane'niye. <sup>20</sup> Ani kava'mo hu'nageno Ala kava ne'mo ava gemo mago'e huno aino atagu faeno uneno hu'niye.

*Efasasi vaya'mogimo Polofe'mo apano ae'naya gema*

<sup>21</sup> Henaga'amo Goti Auneme'amo'mo Polo'mo aghesa afi ya'mo alino ami'nigeno'ae'mo, Masetoniya kotega'e Akaiya kotega'e'mo ae'na agase'na u'na Yulusalemu taonifi'mo ava'yi huguve. Maige'nae'mo atale'na Lomu taonifi'mo

u'na agegauve, huno agesa afi'niye. <sup>22</sup> Agaemo Timoti'e Ilasatasi'e'mo ha ne'ma'a vekala'mo alino anate'nige'ana Masetoniya kotegamo uta'ageno Esiya kotegamo mai'niye.

<sup>23</sup> Ani afina'mo Efasasi taonifi vaya'mogimo Ala kava ne'mo kavafe'mo lusi kava hu'a apano ae'nae. <sup>24</sup> Mago vekamo agi'amo Nimitiliyasi'a lusi monileti'mo miya nefaiya siluva yafateti'mo mago aise no'mo alo nehiya vekamo mai'niye. Ani alo hu'niya goti'apimo agi'amo Atemisi mono nokana no'mo alo hu'nige'a ani ali'ya'mo ne'aliya vaya'mogimo lusi monimo alige alige hu'a mai'nae. <sup>25</sup> Agaemo mago'e huno ani agufa ali'ya'mo ne'aliya vaya'aife'mo ge hu'nige'a e'nageno'ae'mo, Vaya'nimogitapae, huno, Ago age'nayana lagae ali'yateti'mo lusi monimo ne'alune. <sup>26</sup> Lapakaemo Polo'a nehiya kava'mo agetetapa agae kavafe'mo ava gemo ago afi'nae. Agaemo mani Efasasi taonifi'mo mai'naya vaya'age'mo alino aino atagineno no'apatefa muki Esiya kotega mai'naya vaya'e'mo alino aino atagineno apatetenoe'ae'mo, Vaya'mogi apayateti'mo alo nehaya ya'mo goti'apimogi o'mai'nae, huno hapa paiteno apakesa mago'e huno alino hapa nepaiye. <sup>27</sup> Vaya'mogi henaga'amo lagaemo ne'aluna ali'yafe'mo, Hosu ali'ya'mo ne'aliye, hu'a hugae. Ali'yatie'mo hu'a faipa hu'a atege hogote gotitimo'ae huta nehuna a'mo mono nofe'mo hu'a faipa hu'a atege nehu'a agi'ale'mo ali'a afepi ategae. Esiya vaya'e muki ma mopafi vaya'mogile'mo gotitimo'ae huta nehuna afe'mo mono nehae, huno hapa pai'niye. <sup>28</sup> Ani gemo afite'apae'mo lusi kava

huno apaipamo le'nige'apae'mo alopa gefati'mo hu'apae'mo, Atemisi'a Efasasi vaya'mogita alatimo mai'niye, hu'a huge huge hu'a mai'nae. <sup>29</sup> Huge nehage'apae'mo muki taonifi'mo mai'naya vaya'mogi apano ae'a apavamusa gemo hu'nige'a e'a Gaiyasi'e Alitakasi'e'mo Masetoniya vekala'mo Polo'e'mo umenitata neha'a vekala'mo anatafau'ana apayamukiki hu'a anavaleli'a ali'a anupa hu'a ne'maiya yategamo u'nae. <sup>30</sup> Polo'a uno apaulagale'mo he tino mai'nenno hapa paigefe'mo nehige'apae'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogi hu'a atafau'a ate'nae. <sup>31</sup> Mago Polo ao vaya'mogi ani kote'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogimo, ali'a anupa hu'a ne'maiya yategamo o'uvo, hu'a hu'naya gemo hu'a atalageno Polotegamo u'niye. <sup>32</sup> Muki vaya'mogimo apano aete'a alopa gefati'mo alu ge alu gemo hu'nae. Asole vaya'mogimo, na kava higetae'mo ne'opi hu'a apakesa o'afi'nae. <sup>33</sup> Yu vaya'mogi Alekesanimo ayate he'a vayu huli'u'a ate'nageno muki vaya'ai apaulagale'mo he tino mai'niye. Mai'nenno aya'mo ataleteno hosu kava'mo osu'none, huno hapa paigefe'mo hu'nige'a <sup>34</sup> agete'apae'mo Yu vekamo mai'niye, hu'a hute'a magokepi alopa gefati'mo hu'a ae'a lago hu'apae'mo, Atemisi'a Efasasi vaya'mogita alatimo mai'niye, hu'a yatala afina'mo huge huge hu'a mai'nae.

<sup>35</sup> Mago vekamo Efasasi taonifi'mo mai'nenno avo'mo nekaeya vekamo he ti'nige'apae'mo agete'a ge osu'a mai'nageno'ae'mo, Efasasi vayane, huno, Muki vaya'mogi afi'nayana

Efasasi taonifi'mo ala Atemisi mono no'e koku'napati'mo asagauno ai'niya yafa'e'mo hane'nigeta ne'yagaune. <sup>36</sup> Magoke vekamo'a ani kavafe'mo ha'ao, huno huteno hega o'aegaiya'mofe'mo mago kava'mo malage huta osutapa afa'a maita falu hutapa maiyo. <sup>37</sup> Ani lole vekala'moganimo mono nopati'mo kumaya o'ali'ana gotitapimofe'mo hu'ana faipa hu'ana o'ate'na'a'monanafa manile'mo anavalelitapa e'nae. <sup>38</sup> Nimitiliyasi'e agae'e'mo ne'aliya agufa ali'ya'mo ne'aliya vaya'e'mo agoti hu'a anategefe hisayana agotimo hisaya afina'mo hane'niyanage'a agoti gemo ne'afiya vaya'mogimo afigae. Agoti afina'mo afa'a ali'a api ai'a ategae. <sup>39</sup> Lapakaetegamo mago'e gemo hane'nisiyana alitapa anupa huta maisaya afina'mo hisage'a ali'a alagepa hu'a ategae. <sup>40</sup> Lano ae'nona'mofe'mo mago hosu ya'mo afa'a aligune. Lapano ae'naya kava'mo aepa'amo ohane'niyanage'a loka hu'a lafi gesagetae'mo getimo afa'a ohanegaiye. Afa'a ataletapa viyo, huno hapa pai'niye. <sup>41</sup> Afa'a ataletapa viyo, huno hapa pai'niye.

## 20

*Polo'a halate Masetoniya kotega'e Galesiya kotega'e'mo umenitata hu'niya gemae*

<sup>1</sup> Apano ae'a hano hutageno Polo'a Ala kava ne'mo ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo ge hige'a ageno apanu kino alino falu fala huno apateteno'ae'mo, maitaleyo, huno hapa paiteno apataleno Masetoniya kotegamo u'niye. <sup>2</sup> Ani

kotega umenitata huno apakesa afi'a fatago hu'naya vaya'mo alu ge alu geleti'mo alino lokiya vaino apatemale apatemale huno umenitata hu'niye. Umenitata huteno'ae'mo Galesiya kotegamo uno ava'yi huteno <sup>3</sup> lole'e mago'e kaimo mai'niye. Agaemo Siliya kotegamo sipifi'mo ugefe'mo alo huno mai'nige'apae'mo Yu vaya'mogimo haegaune, hu'a vegemo hu'naya'mofe'mo Masetoniya kotegamo u'na ae'na agase'na ai'na atagine'na egauve, huno agesa afi'niye. <sup>4</sup> Agaegi Meliya kotega vekamo Sopata'agi lole Tesalonaika vekala'mo Alitakasi'agi Sekatasi'agi mago Nemi taonifi vekamo Gaiyasi'agi Timoti'agi lole Esiya vekala'mo Tikikasi'agi Tilofimasi'agi hu'a Esiya kotegamo u'nae. <sup>5</sup> Ani vaya'mo hogote u'a Toloasi taonifi'mo lagava mai'nae. Hopa afina'mo ko nosiya peleti mayamo ne'naya afina'mo ago hano hu'nigeta <sup>6</sup> lagaemo Filipai taonifati'mo sipifi'mo uta haita faefu'a feluga'e hani'ilaga'e'mo lakaeta uta lagava mai'naya vaya'e'mo fotu huteta magoke salemo mai'none.

*Polo'a Tolo'asi taonifi'mo uteno'ae'mo alagi ataleno u'niya gemae*

<sup>7</sup> Ge'amo ne'afiya vaya'mogimo hogote salefi'mo Yesu kave'mo nesayafe'mo ali'a anupa hu'a mai'nageno'ae'mo Polo'a egamo apataleno visiyafe'mo alo huno mai'nenno'ae'mo Goti ge'amo aeno hakalo huno hapa paime hapa paime ne'vigeno hani'ilaga folagu'mo hu'niye. <sup>8</sup> Ali'a anupa hu'a mai'naya no'mo anaga agotofule nopi'mo asole lamu kani'mo'a

aeno ha le'niye. <sup>9</sup> Mago neya vekamo agi'amo Yutikasi'a yasi kate yofo yosale'mo mai'nigeno Polo'a ge hume hume ne'vigeno'ae'mo au mai'mai huno maiyatega anaga agotofule nopati'mo mopafi'mo asagauno ai'ni ge'a mopafati'mo avale'a ali'a asagau'nayana ago alagi fali'niye. <sup>10</sup> Polo'a lamino haifi'yale'mo havae'nenno anu kiteno'ae'mo, atete olapaino. Afa'a mai'niye, huno hapa pai'niye. <sup>11</sup> Hapa pai'nige'a Yesu kave'mo magokepi lokae'a mai'ne'a nete'apae'mo afa ne'ya'mo nete'a Polo'a asole gemo hapa paimo hapa paimo ne'vigeno ko netigeno'ae'mo apataleno u'niye. <sup>12</sup> Neyo vekamo avaleli u'a no'afi'mo ate'a mai'ne'apae'mo apaipamo'mo hapage hapage hu'niye.

*Tolo'asi'mo ataleno Mailitasi taonifi'mo u'niya gema*

<sup>13</sup> Polo'a, Nagaemo mopafi'mo uguvanagi lapakaemo sipimo alitapa viyo. Asosi taonifi'mo uta fotu hugune, huno laha pai'nigeta sipifi'mo uta hogote'none. <sup>14</sup> Asosi taonifi'mo Polo'e'mo uta fotu huteta sipifi'mo avalelita Mitilini taonifi'mo u'none. <sup>15</sup> Egamo Mitilini taonifilagati'mo egamo Kaiyasi ani ago'nanena kote'mo eta ava'yi huteta alita ataleta olaga'amo Samosi ani ago'nanenafi'mo eta ava'yi huteta alita ataleta ema olaga'amo Mailitasi taonifi'mo eta ava'yi hu'none. <sup>16</sup> Polo'a, Efasasi taonimo aeta agaseta Yulusalemu taonifi Petikosi afina'mo uta ava'yi hisunafe'mo malage huta ugune, huno

agesa afi'niye. Yu vaya'ai hopa afina'mo agi'amo Petikosi afinane.

*Polo'a Efasasi siosi vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayatama vaya'aife'mo Goti ge'amo hapa paiteno apataleno u'niya gemae*

<sup>17</sup> Polo'a Mailitasi taonifilagati'mo mago gemo huno atalegeno Efasasi taonifi'mo u'niye. Agaemo Efasasi siosi vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayatama vaya'aife'mo, nagaetegamo eyo, huno ge hu'niye.

<sup>18</sup> E'a mai'nageno'ae'mo Polo'a, Nagaemo lapakae'e'mo mai'ne'nae'mo na kava hu'na mai'nofi ago nage'nae. Lapakaemo Esiya kotegati'mo e'na ava'yi hu'nova afinateti'mo muki afina'mo lapakae'e'mo mai'nogetapae'mo nage'nae.

<sup>19</sup> Yu vaya'mogi nagaefe'mo muki afina'ae afina'ae'mo vegemo hu'a mai'nage'nae'mo lusi kava hu'na kana alige avi'ya huge hu'na mai'ne'nae'mo muki afina'mo ina agufa vekamo mai'nove, hu'na nagi'nile'mo ali'na afepi ne'ate'na Ala kava ne'mo ali'ya'amo ne'alugetapa nage'nae. <sup>20</sup> Nagaemo muki ge'amo lapa maesiya agufa gemo lapa paisuvafe'mo mai'na halove hute'na mago gemo ali'na fala oki'nova'monanafa alita anupa hutapa mai'nayatega'e notapifi notapifi'e'mo ago ali'na lapaya male'nove. <sup>21</sup> Nagaemo Yu nofi

vaya'e Galiki nofi vaya'efe'mo ago afi'nova geleti'mo, Gotitefe'mo lapaipamo alitapa afe lege Ala kava netimo Yesu Kalaisifeke'mo lapakesa afitapa fatago huge hiyo, hu'na hapa pai'nove. <sup>22</sup> Hemenimo Goti Auneme'amo'mo

Yulusalemu taonifi'mo visuva kava'mo'a kalavusi huno nate'niyanageno nagufale'mo na kava afole aisifi hu'na o'age'novanage'na afa'a uguve. <sup>23</sup> O'age'nova'monanafa alu taonifi'e alu taonifi'e'mo mai'naya vaya'mogi Goti Auneme'aleti'mo, kalavusi hu'a katesageka lusi kava huka hanageke ya'mo aligane, hu'a naha paite naha paite hu'a naha pai'naya'monanafa <sup>24</sup> falisuva kava'mo ina agufa kava'moge'na nagesa o'afi'nove. Ala kava ne'mo Yesu ali'ya'amo alagepa faigoko ge'amo Goti'a fiku hapa maeno ne'apamiya gemo ae'na hakalo hu'na hapa paisuva ali'ya'amo alino nami'niye. Nagaemo ofali'na afa'a maisuvafe'mo atale'na mai'na halove hu'na maiguve, hu'na nagesa no'afufa alino nami'niya ali'ya'nimo ali'na hano hu'na atesuvafe'mo nagu nagu hu'na u'na atupale'mo ava'yi hute'na namogaga aiguve, hu'na nagesamo ne'afuve. <sup>25</sup> Nagaemo lapakaetegamo umenitata hu'na Goti kegi'yafi'mo ne'maiya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya kavafe'mo ae'na hakalo hu'na lapa pai'nove. Hemenimo ago afi'novana halate mago'e hutapa naugosamo o'nagegae. <sup>26-27</sup> Nagaemo muki gemo Goti'a akeya'vilaga apakaetefe'mo huguve, huno hu'niya gemo lapa paisuvafe'mo atale'na mai'na halove osu'na ae'na hakalo hu'na lapa pai'nova'mofe'mo lapakaemo lageso hisaya'mo'mo lapakaeteti'mo nagaemo vai'mo o'aligufa lapakaitapifike'mo vai'mo hane'niye, hu'na hute'nae'mo, eheta piye, hu'na lapa nepauve. <sup>28</sup> Goti Auneme'amo'mo sipisipi vaya'aite'mo yagaitapa apatesaya

vayatama vayane, huno lekana paino lapate'niyanagi lapakaitapile'mo alagepa hutapa yagai'netapa muki'amo magoke anaga vaya'mo sipisipi vaya'aite'mo alagepa hutapa yagaitapa apateyo. Goti'a agai'a siosi vaya'amo kola'aleti'mo miya faino ne'apateya sipisipi vaya'amo mai'nayanagi alagepa huta yagaitapa apateyo. <sup>29</sup> Ago afi'novana lapatale'na visuge'apae'mo vaya'mo nehapaya afela kalamogimo lapakaetegamo e'a magoke anaga sipisipi vaya'amo lapaesayafe'mo mai'a halove osu'a muki afina'mo lapaegae. <sup>30</sup> Mago vaya'mo lapakaepati'mo he ti'a apakame hisayafe'mo aigofe gemo hute'a apakesa faite'a apayate aligae. <sup>31</sup> Ani kava'mo hugaya'mofe'mo alagepa hutapa yagai'netapa hu'nova gee'mo lapakesa afiyo. Lole'e mago'e kafugafi'mo feluga'e hani'ilaga'e'mo naulagafati'mo naunumo nelamige'nae'mo muki'amogitapae'mo, ehetapiye, hu'na lapa paimelapa paimel e'nove. <sup>32</sup> Konaga'nimogitapae, hu'na, hemenimo nagaemo Goti'a yagaino lapatesiyafe'mo ayapi'mo ali'na lapate'nove. Goti'a fiku hapa maeno ne'apamiya ge'aleti'mo afa'a alino lokiya vaino lapateteno hetamatapimo alino lapamiteno apaote vaya'a'e'mo magokepi alino lokaeno lapategaiye. <sup>33</sup> Nagaemo vaya'ai monimofi kagemi ya'apimofi kukena'apimofi hu'na alisuvafe'mo naha'ye osu'nove. <sup>34</sup> He, ago nage'nage'na nayateti'mo ali'ya'mo alite'na nage'e lokae'a ali'ya'mo ali'naya vaya'e'mo ne'yati'e kukenati'e'mo miya fai'nogetapa ago

age'nae. <sup>35</sup> Ani kava nehu'nae'mo apayamufa ohane'niya vaya'mo hapa maegaune, hu'na ali'na lapave li'nove. Ala kava ne'mo Yesu'a huno'ae'mo, Fiku hapa mae'a ne'apamiya vaya'mogimo apami'nage'a ne'aliya vaya'mo ae'a apakase'a Goti aulagale'mo alagepa hu'a mai'nayage'a afa'a apamogaga aigae, huno hu'niya ge'ae'mo alagepa hutapa lapakesa afitapa ho hiyo, huno hapa pai'niye. <sup>36</sup> Ani gemo hapa paiteno'ae'mo apakae'e'mo magokepi ale'ya faino mai'nen'ae'mo nunumu'mo hu'niye. <sup>37</sup> Apaulagafati'mo apaunumo nelamige'apae'mo Polo'mo anu ki'a hae'a ne'nae. <sup>38</sup> Polo'a, halate naugosamo o'nagegae, huno hapa pai'niya'mofe'mo lusi kava huno apainaga fai'nigeno apaipamo'mo kana hu'nige'apae'mo agae'e'mo sipimo nehaneya yategamo magokepi lokae'a u'nae.

## 21

### *Polo'a Yulusalemu taonifi'mo u'niya gemae*

<sup>1</sup> Lagaemo apataleta sipifi'mo haita mai'neta ani'mo lakaeta Kosi ani ago'nanenafi'mo uta ava'yi huteta egamo ataleta Losi ani ago'nanenafi'mo uta ava'yi huteta ataleta Patala ani ago'nanenafi'mo uta ava'yi huteta sipifati'mo lamita mai'none. <sup>2</sup> Alu sipimo Finisiya kotegamo ugefe'mo hu'nigetae'mo ani sipifi'mo haita mai'neta ani'mo lakaeta ne'utae'mo <sup>3</sup> mago ani ago'nanenamo agi'amo Saipalasi ko'mo hoga aupilaga hane'nigeta ageteta aeta agasete Siliya kotegamo Taiya taonifi'mo sipifi hane'niya

kagemi ya'mo ali'a malegefe hu'naya taonifi'mo uta ava'yi huteta lami'none. <sup>4</sup> Lamiteta Ala kava ne'mo ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo kahauya huta apaketetae'mo apakae'e'mo magoke salemo lokaeta mai'none. Goti Auneme'amo'mo hapa pai'nige'a Polofe'mo, Yulusalemu taonifi'mo ohaiyo, hu'a ha pai'nae. <sup>5</sup> Apakae'e'mo lokaeta mai'nona afina'mo ago hano hu'nigeta apataleta u'none. Apakaemo muki ve a'ne'e mafa'ne'api'e lagae'e'mo taonifati'mo ataleta magokepi lokaelita uta ani agi'nale'mo lale'ya fai'neta nunumu'mo hutetae'mo <sup>6</sup> maitaleyo, huta hu'nonage'apae'mo, He, utaleyo, hu'a hu'nageta apataleta sipifi'mo haita mai'nonage'apae'mo no'apilegamo ai'a atagi ne'a u'nae.

<sup>7</sup> Taiya taonifati'mo ataleta ani'mo lokaeta Tolemesi taonifi'mo uta ava'yi huteta lamita konagatimogife'mo ge apamamaeteta apakae'e'mo magoke afina'mo lokaeta mai'none. <sup>8</sup> Egamo Polo'a avagi hu'nona vaya'mo apakaemo apataleta Sisaliya taonifi'mo uta ava'yi huteta Filipi'a umenitata huno alagepa faigoko gemo aeno hakalo huno hapa nepaiya vekamo nopi'mo haita agae'e'mo lokaeta mai'none. Filipi'a seveni'a vaya'mo Yulusalemu taonifi'mo lekana pai'a apate'naya vayapati vekamo mai'niye. <sup>9</sup> Lole'e lole'e a'mafa'ne anaga'mo vele o'mai'naya a'mafa'nemogi Gotitegati gemo alini'e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya a'mafa'nemo mai'nae. <sup>10</sup> Mago'e afina'mo mai'nonageno'ae'mo mago vekamo agi'amo Agamasi'a Gotitegati gemo alinineno aeno

hakalo huno hapa nepaiya vekamo Yutiya kotegati'mo lagaetegamo eno ava'yi hu'niye.

<sup>11</sup> Agaemo Polo mapalu'mo alino agai'a aiyalate'e ayatalate'e'mo ki male'nenoa'e'mo, Goti Auneme'amo'mo ina ge huno'ae'mo, ani kava hu'a Yulusalemu taonifi'mo mai'naya Yu vaya'mogimo mani mapalu'mo afo'amo'mo nofi ki'a atete'apae'mo alu nofi vaya'mo avale'a apamigae, huno hu'niye, huno laha pai'niye.

<sup>12</sup> Ani gemo afitetae'mo lagae'e magokepi lokae'a mai'naya vaya'e'mo Polofe'mo hao ke hetae'mo, Yulusalemu taonifi'mo ohaiyo, huta ha pai'none.

<sup>13</sup> Polo'a getile'mo aeno atagaina huno laha paino'ae'mo, na kava higetapae'mo nagaefe'mo avi'ya hutetapa naipamo'mo kana hisiya ya'mo alitapa ne'namiye. Yulusalemu taonifi'mo nofi ki'a natesayafeke'mo alo hu'na o'mai'nofa Ala kava ne'mo Yesu agi'alefe'mo falisuvafe'mo alo hu'na mai'nove, huno laha pai'niye. <sup>14</sup> Lagaemo Polo agesamo o'ali'nona'mofe'mo, Ala kava ne'mo'a hu male'niya kava'mo afa'a afole aino, huta hu'none.

<sup>15</sup> Mago'e afina'mo mai'netae'mo kagemi yatimo alita alo huta aliteta Yulusalemu taonifi'mo haisunafe'mo u'none. <sup>16</sup> Mago Sisaliya vaya'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogimo lagaemo lavaleli'u'a Nesoni nopi'mo maigae, hu'a hute'a no'afi'mo late'nae. Nesoni'a Saipalasi kotega vekamo akeya'vilagamo agesa afino fatago hu'niya vekamo mai'niye.

*Polo'a Yemisitegamo u'niya gemae*

17 Lagaemo Yulusalemu taonifi'mo uta  
 ava'yi hu'nonage'apae'mo konagatimogimo  
 apamogaga aite'a ali'a falu fala hu'a late'nae.  
 18 Ega'amo Polo'e lagae'e'mo Yemisitegamo  
 u'nonage'apae'mo Yemisi'e vayatama vaya'e'mo  
 mai'nae. 19 Polo'a ge apamamaeteno Goti'a ha  
 mae'nigeno alagepa ali'ya'mo ali'nigeno'ae'mo  
 alu nofi vaya'aitegamo afole ai'niya kavafe'mo  
 ava gemo huno hapa pai'niye. 20 Ani gemo  
 afite'apae'mo muki'amogi Goti agi'ale'mo ali'a  
 asaga hu'a ate'nae. Apakaemo Polofe'mo,  
 konagatimogae, hu'a, asole Yu vaya'mogimo  
 apakesa afi'a fatago hute'apae'mo ke'aepa  
 gemo apayamukiki hu'a akame nehae.  
 21 Mago vaya'mogi kava gemo hu'apae'mo,  
 Polo'a alu kotega mai'naya Yu vaya'aife'mo,  
 Mosese ke'aepa gemo ataleyo. Mafa'netapimo  
 apakufamo lagautapa apatetetapa Yu vaya'ai  
 kava'mo osiyo, huno hapa nepaiye, hu'a  
 hapa pai'nage'a afi'nae. 22 Polo'a ago eno  
 ava'yi hu'niye, hu'a hisage'a afigaya'mofe'mo  
 lagaemo haiya kava hugune. 23 Kaha  
 paisuna gemo akame huvo. Lole'e lole'e  
 vaya'mogimo Gotife'mo, ani kava'mo hugune,  
 hu'a lokiya gemo ago hu male'naya vaya'mo  
 manile'mo mai'nae. 24 Kagaemo apakae'e'mo  
 magokepi lokaelika haika kgae kagufa'e  
 apakae apakufa'e'mo Goti aulagale'mo alitapa  
 alagepa huta lapatesayafe'mo mono nopi'mo  
 haiyo. Hapa maeka miya faika apato.  
 Kava'apimo hano hisige'apae'mo apayoka'mo  
 lagau'a apategae. Ani kava'mo hisanage'a

agete'apae'mo, Polofe'mo aigofe ava gemo hu'nae. Polo'a alagepa kava'mo huno Mosese ke'aepa gemo akame nehiye, hu'a hugae. <sup>25</sup> Kagaemo ani kava'mo hugana'monanafa alu nofi vaya'mogimo apakesa afi'a fatago hu'naya vaya'aitegamo lagaemo avo'mo kaeta atale'nonageno u'niye. Ani gemo lagaemo avo'mo kaeteta, Vegemo hutae'mo ne'ya'mo aigofe Goti'apimogi ali'a ne'apamiya ne'ya'mo o'neyo. Muki ya'mo kola'amo o'neyo. Lugo'afi'mo nofi aesageno falisiya afumo'a agufafati'mo kola'amo ali'a laki'a o'atale'nisaya afumo o'neyo. Kumai kava'mo osiyo, huta avo'mo kaeta atale'none, hu'a ha pai'nae. <sup>26</sup> Ani gemo hu'naya'mofe'mo Polo'a ega'amo apavalelinuno mono kava'mo huno agae agufa'e apakae apakufa'e'mo alino alagepa huno apate'niye. Agaemo ani Yu vaya'ai mono kava'mo huteno Yu vaya'ai alopa mono nopi'mo haino mono hu'a ne'apataya vaya'aife'mo, seveni'a afina'mo utesigeno alita alagepa huta nelatona kava'mo hano hugiye. Alo hutapa mai'netapa hano hisigetapae'mo ofalinimo alitapa amitapa lateyo, huno hapa pai'niye.

*Polo'a kalavusi hu'a ate'naya gemae*

<sup>27</sup> Seveni'a afina'mo hano hisiyafe'mo hu'nige'apae'mo mago Esiya kotega Yu vaya'mogi age'nayana Polo'a alopa mono nopi'mo haino mai'nige'a age'nae. Apakaemo muki vaya'mo ali'a he ti'a apatete'a u'a Polo'mo atafaute'apae'mo, <sup>28</sup> Isaleli vaya'mogitapae, hu'a, Laha maeyo. Ani vekamo'a Yu vaya'mogitae'mo

hosu lava gemo huge Mosese ke'aepa ge'ae'mo hosu gemo hane'niye, huno huge mani alopa mono nofe'mo hosu ge huge huno muki kotegamo alino apaya ne'male. Agaemo hemenimo mago alu nofi vaya'mo apavalelineno lagae laote mono notimo alino hosu huno ate'niye, hu'a hapa pai'nae. <sup>29</sup> Ani vaya'mogimo Efasasi taonifi vekamo Tilofimasi'e Polo'e'mo taonifi'mo mai'na'age'ana anakete'anae'mo alopa mono nopi'mo avalelino e'niye, hu'a apakesa afi'naya'mofe'mo ani gemo hu'nae. <sup>30</sup> Muki Yulusalemu taonifi'mo mai'naya vaya'mogimo lusi kava hu'a apano aete'apae'mo nagu nagu hu'a u'a ali'a anupa hute'a alopa mono nopi'mo hai'a Polo'a atafau'a he'a vayu huli'a kumatega lami'nae. Kumatega he'a vayu huli'a nelamige'apae'mo malage hu'a alopa mono nopi kitamo ki'nae. <sup>31</sup> Apano ae'naya vaya'mogimo hu'apae'mo, faligiye, hu'a hute'a ne'amagigeno'ae'mo mago vekamo'a Lomu ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekalegamo uno ha paino'ae'mo, Muki Yulusalemu vaya'mogi apano ne'ae, huno ha pai'nigeno'ae'mo <sup>32</sup> malage huno ati vaya'e ati vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'e'mo apavalelino nagu nagu huno lami'niye. Ani amagi'naya vaya'mogimo agae'e ati vaya'a'e'mo apakete'apae'mo Polo'a mago'e hu'a o'amagi'a afa'a ate'nae. <sup>33</sup> Ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya hogote vekamo'a Polo haopale'mo uno mai'nenno'ae'mo, Lole seli nofatalateti'mo kitapa ateyo, huno hapa pai'niye. Agaemo ani vaya'aife'mo, Ina la'mo mai'nenno'ae'mo na kava hu'niye,

huno apafi ge'niye. <sup>34</sup> Mago vaya'amogimo alopa gefati'mo mago alu gemo hu'a huge mago vaya'amogimo alopa gefati'mo alu gemo hu'a huge hu'a mai'nae. Lusi gemo nehu'a kalekale gemo hu'nageno yagaino ne'apateya hogote vekamo'mo afole ai'niya kava'mo aepa'amo alagepa huno o'afi'niya'mofe'mo ati vaya'aife'mo, Avalelitutapa lagae yafa nopi'mo ateyo, huno hapa pai'niye. <sup>35</sup> Avaleli'a yafa no ku'yale'mo u'a ava'yi nehage'apae'mo ani vaya'mogimo lusi apayamukiki hu'a e'naya'mofe'mo ati vaya'mogi Polo'mo avale ali'a asagauli'a hai'nae. <sup>36</sup> Apakame hu'a ne'e'apae'mo lokiya gefati'mo, amagigeno falino, hu'a hu'nae.

*Polo'a agai'amo ge huno ha maeno hapa pai'niya gemae*

<sup>37</sup> Ati vaya'mogi Polo'a yafa nopi'mo avaleli'a haigefe'mo nehageno'ae'mo Polo'a yagaino ne'apateya hogote vekae'mo, Mago gemo afa'a kaha paisufiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, Galiki gefati'mo nehapiye. <sup>38</sup> Nagaemo kagaefe'mo nagesa afi'nae'mo, Isipi vekamo saufamo egatomo gamani vaya'mo alita hapafaitalegaune, huno huteno fo tauseni'a vaya'mogimo vaya'mo ne'apaiya naipemo ali'naya vaya'mo apavalelino ka'me kotega u'niya vekae, hu'na nagesa afi'nove, huno ha pai'nigeno'ae'mo <sup>39</sup> Polo'a, Nagaemo Yu vekamo Tasasi taonimo Silisiya kotegamo hogote taonifi vekamo mai'nove. Kahao ke hove. Vaya'aife'mo ge'nimo hapa paigesuve, huno ha pai'nigeno'ae'mo,

40 yagaino ne'apateya hogote vekamo'a, he, huno ha pai'nigeno Polo'a ku'yaleti'mo he tino aya'mo atale'nige'apae'mo mago'e hu'a ge osu'nageno'ae'mo Yu gefati'mo hapa pai'niye.

## 22

1 Polo'a, Nafalu'nimogitapa'e afo'nimogitapa'e'mo ge'nimo afiyo. Nagaefe'mo hu'apae'mo, ani kava nehiye ina kava nehiye hu'a nehaya gelefe'mo mago gemo hugesuve, huno hapa pai'niye. 2 Yu vaya'ai gefati'mo hu'nige'a afite'apae'mo mago'e hu'a ge osu'a afa'a afi'nae. 3 Polo'a, Yu vekamo mai'ne'na Silisiya kotega taonimo agi'amo Tasasi taonifi'mo ita'nimo'mo alino natetege'nae'mo e'na mani Yulusalemu taonifi'mo ko si'na mai'nove. Mai'nogeno Gameliyelo'a muki lagingo vaya'ai ke'aepa gemo alino naya male'nige'na alagepa hu'na afi'nove. Lapakaemo hemenimo nehaya agufa kava'mo hu'na Goti kate'mo nayamukiki hu'na u'nove. 4 Nagaemo saufa mono gemo akame nehaya vaya'mo faligae, hu'na hute'na naini hu'na apatete'na ve a'nemo kalavusi hu'na apate'nove. 5 Mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya veka'e muki kanisole vaya'mogi'e'mo hu'nova kava'nimo ago nage'nayanage'a afa'a nava gemo hu'a lapa paigae. Apakaemo mago avo'mo kae'a nami'nage'na alininu'na Namasakasi taonifi'mo Yu vaya'mo apamisuvafe'mo kae'a nami'nae. Nagaemo ani vaya'mo kalavusi hu'na apatete'na Yulusalemu taonifi'mo apavaleli'na esuge'a lusi hosu apakafu ya'mo alisayafe'mo u'nove.

*Polo'a Goti mafa'nemo hamale'nove, huno hu'niya gemae*

*(Apa 9:3-19; 26:12-18)*

<sup>6</sup> Nagaemo Namasakasi taonimo haopale'mo ne'ugeno'ae'mo yegemo haineno namotule ae'niya afina'mo lusi ha le ya'mo'a koku'napati'mo nahaopale'mo aeno ha le'nige'nae'mo <sup>7</sup> nagaemo mopafi'mo asagau'na ai'ne'nae'mo afuvana, Solo, Solo, huno, Na kava higeka nagaefe'mo kaini huka ne'natane, huno nafi ge'nige'nae'mo, <sup>8</sup> Ala kava nene, hu'na, Ina lagae, hu'na afi ge'nogeno'ae'mo, Nagaemo Yesu'namo Nasalasa taonifi vekamo kaini huka ne'natana vekamo mai'nove, huno naha pai'niye. <sup>9</sup> Nagae'e'mo magokepi lokae'a u'naya vaya'mogimo ha le ya'mo age'naya'monanafa naha pai'niya ge'amo o'afi'nae. <sup>10</sup> Ala kava nene, hu'na, Na kava hisuve, hu'na afi ge'nogeno Ala kava ne'mo'a naha paino'ae'mo, He tika Namasakasi taonifi'mo ugeno'ao ani taonifi'mo Goti'a ani agufa kava'mo hugane, huno lekana paino kate'niya kavafe'mo kaha paigiyanagi uvo, huno naha pai'niye. <sup>11</sup> Ha le ya'mo'a nagaete'mo aeno ha le'nigeno naulagala'mo aeno ali hu'nige'a nagae'e'mo lokae'a u'naya vaya'mogi nayate alini'a Namasakasi taonifi'mo u'a nate'nae.

<sup>12</sup> Mago vekamo agi'amo Ananayasi'a mono vekamo lagae ke'aepa gemo akame nehiya vekamo mai'nige'a muki Namasakasi taonifi'mo mai'naya Yu vaya'mogi agi'ale'mo ali'a asaga hu'a ate'nae. <sup>13</sup> Agaemo nahaopale'mo eno he tino'ae'mo, Konaga'nimo Solo, huno,

kaulagala'mo ageka ayako, huno naha pai'nige'nae'mo age'na ayake'nove. <sup>14</sup> Agaemo, Laginago vaya'ai Goti'apimo'a lekana paino kate'niye. Goti'a hogoteno, ani kava'mo huguve, huno agesa afi'niya kavafe'mo ava gemo afiteka ali'ya'amo alino alagepa kava'mo nehiya vekamo ageteka agai'a avayafati gemo afisanafe'mo lekana paino kate'niye. <sup>15</sup> Kagaemo ali'ya'amo ne'alikae'mo age'nana kava'e afi'nana ge'e'mo muki vaya'aife'mo aeka hakalo huka hapa paigane. <sup>16</sup> Na kava higeke afa'a mai'nane. He tika ani'mo faleteka Ala kava ne'mo agi'alefe'mo ge hugeno'ao hosu kavakamo aeno kalo paeno kateno, huno naha pai'niye.

*Goti'a Polofe'mo, alu nofi vaya'aitegamo uka aeka hakalo huka hapa paiyo, huno naha pai'niye, huno hapa pai'niya gemae*

<sup>17</sup> Nagaemo ai'na atagi ne'ne'na Yulusalemu taonifi'mo alopa mono nopi'mo hai'na nunumu'mo nehu'nae'mo alagamuna agegekana hu'na age'nove. <sup>18</sup> Age'novana Ala kava ne'mo'a, Malage huka Yulusalemu taonifati'mo ataleka uvo. Apakaemo nagae nava gemo aeka hakalo huka hapa paisana gemo o'afigayanagi ataleka uvo, huno naha pai'niye. <sup>19</sup> Naha pai'nige'na, Ala kava nene, Ago afi'nayana nagaemo u'na Yu vaya'ai mono nopi'e nopi'e'mo hai'na kagaefe'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mo kalavusi hu'na apatege apatege hu'nove. <sup>20</sup> Mago vaya'mogimo kava gemo aeno hakalo huno hapa nepaiya vekamo agi'amo Sitiveni'a amagi'naya afina'mo apakae'e'mo magokepi mai'ne'na,

he, kanalene, hute'na amagi'naya vaya'ai kukena'apile'mo yagai'na mai'nove, hu'na ha pai'nogeno'ae'mo <sup>21</sup> Ala kava ne'mo'a, Afa'a uvo. Alu nofi vaya'aitegamo ali'na katesugekae'mo afa'a uvo, huno naha pai'niye, huno hapa pai'niye. <sup>22</sup> Apakaemo Polo'a hu'niya gemo afime afime ne'vageno'ae'mo Polo'a ani gemo hapa pai'nige'a afite'a alopa gefati'mo hu'apae'mo, Ani agufa vekamo ma mopafi o'maigiyanagi amagita ataleyo, hu'a hute'a <sup>23</sup> apano aete'a apaipamo lusi kava huno le'nige'apae'mo kukena'apimo ali'a asagi'a atalege mumusopamo ali'a koku'napi yaga au'a atalege hu'nae. <sup>24</sup> Ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya hogote vekamo'a, Lagae yafa nopi'mo avalelita haitapa Yu vaya'mogi apano ne'ae'a amagigefe'mo hu'naya gemo aepa'amo laha paisigeta afisunafe'mo amagiyo, huno hapa pai'niye. <sup>25</sup> Hapa pai'nige'a avaleli'a hai'a amagisayafe'mo nofi ki'a ate'nageno'ae'mo Polo'a mago vekamo haopale'mo he tino mai'niya vekamo ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekae'mo, Lapakae ke'aepa getapimo'a lapakaefe'mo huno'ae'mo, Lomu vaya'mogi yagai'a ne'ataya vekamo agoti hutapa o'ate'naya vekamo amagiyo, huno lapa pai'nifiye, huno afi ge'niye.

<sup>26</sup> Yagaino ne'apateya vekamo'a ani gemo afiteno'ae'mo uno yagaino ne'apateya hogote vekae'mo, Nehana kavafe'mo alagepa huka kagesa afiyo. Ani vekamo Lomu vaya'mogi yagai'a ne'ataya vekamo mai'niye, huno ha pai'niye. <sup>27</sup> Yagaino ne'apateya hogote

vekamo'a uno Polofe'mo, Lomu vaya'mogi yagai'a nekataya vekamo mai'napiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, He, huno ha pai'niye. <sup>28</sup> Yagaino ne'apateya hogote vekamo'a, yagai'a natesayafe'mo alope miya'mo ago apami'nove, huno hu'nigeno'ae'mo, Miya fai'nana'monanafa nagaemo ita'nimo'mo alino nate'niya afinateti'mo yagai'a ne'nataya vekamo mai'nove, huno ha pai'niye. <sup>29</sup> Ati vaya'mogi agenoka hu'a afi gesayafe'mo e'a mai'naya ati vaya'mogimo ani gemo afite'apae'mo afa'a atale'nae. Yagaino ne'apateya hogote vekamo'a, Vaehae, huno, Lomu vaya'mogimo yagai'a ne'ataya vekamo seli nofiteti'mo ki'na ate'nove, huno aghesa afiteno lusi kava huno koli hu'niye.

<sup>30</sup> Ega'amo yagaino ne'apateya hogote vekamo'a Yu vaya'mogi Polofe'mo hosu kava'mo hu'niye, hu'a hu'naya gemo aepa'amo afisiyafe'mo huno'ae'mo, nofi'mo hatu maetapa ateyo, huno hapa paiteno mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'e kanisole vaya'efe'mo ge huno'ae'mo, Etapa alita anupa huta maiyo, huno ge hu'niye. E'a ali'a anupa hu'a mai'nageno'ae'mo Polo'a avalelineno apaulagale'mo alino he tino ate'niye.

## 23

*Polo'a kanisole vaya'ai apaulagale'mo he tino mai'niya gemae*

<sup>1</sup> Polo'a he tino mai'nenno'ae'mo kanisole vaya'mo aulu hapaeno apake'nenno'ae'mo, Konaga'nimogitapae, huno, Goti aulagale'mo

nehuva kavafe'mo yu'ilaga veka'nimo'a  
 agoti huno no'nate, huno hapa pai'niye.  
<sup>2</sup> Mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino  
 ne'apateya vekamo agi'amo Ananayasi'a Polo  
 haopale'mo he ti'a mai'naya vaya'aife'mo,  
 Avayamo aitapa lagaiyo, huno hapa pai'niye.  
<sup>3</sup> Polo'a, Hosu ya'mo'a vaya apaulagale'mo  
 alagepa yakana huno hanesiyafe'mo yaveyave  
 aniteti'mo fale'a ati nekaya yakana huka  
 mai'nane. Goti'a kamagigiye. Kagaemo  
 ke'aepa geleti'mo agoti huka natesanafe'mo  
 mai'nana'monanafa kagaemo ke'aepa gemo ago  
 amagika ataleteka amagiyo, huka hu'nane, huno  
 ha pai'niye. <sup>4</sup> Polo haopale'mo he ti'a mai'naya  
 vaya'mogi hu'apae'mo, Gotife'mo mono hu'a  
 ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya  
 vekae'mo huka faipa huka ne'atapiye, hu'a  
 afi ge'nae. <sup>5</sup> Polo'a ge'apile'mo aeno atagaina  
 huno hapa paino'ae'mo, Konaga'nimogitapae,  
 huno, Mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo  
 yagaino ne'apateya vekamo mai'niye, hu'na  
 nagaemo o'age'nove. Goti mukufati gemo'mo  
 huno'ae'mo, *Lapakae vaya'aite'mo yagaino*  
*ne'apateya vekae'mo hutapa faipa huta o'ateyo,*  
 huno hu'niye, huno hapa pai'niye. <sup>6</sup> Polo'a  
 apakeyana Satiyusi vaya'e Falasi vaya'e'mo  
 e'a mai'nageno apaketenoe'mo kanisole  
 vaya'aife'mo, Konaga'nimogitapae, huno, Falasi  
 vekamo mai'ne'na Falasi vaya'ai mafa'nemo  
 mai'nove. Nagaemo agava ne'maiya vekae'mo  
 nagesa afi'na fatago huge fali'naya vaya'mo he  
 tigae, hu'na nagesa afi'na fatago huge nehu'na

namogaga ai'na agava mai'nova kavatefe'mo agoti hu'a ne'natae, huno hapa pai'niye. <sup>7</sup> Falasi vaya'e Satiyusi vaya'mogi'e'mo ani gemo afite'apae'mo ali'a fako hute'a ge vai'nae. <sup>8</sup> Satiyusi vaya'mogi hu'apae'mo, fali'naya vaya'mo he otigae, hu'a huge enisole vaya'mo o'mai'nae hu'a huge apaune'apame'e vaya'mo o'mai'nae, hu'a huge hu'naya'monanafa Falasi vaya'mogimo, ha'ao, ani agufa vaya'mo mai'nae, hu'a hapa pai'nae. <sup>9</sup> Alopa gefati'mo hu'a mago'e mago'e hu'a ge vai'nae. Mago Falasi vaya'mo ke'aepa ge ali'a apaya ne'malaya vaya'mogimo he ti'a lokiya gefati hu'apae'mo, Ani vekamo hosu kava'amo o'age'none. Mago aunemo'a eno ha pai'nifi enisole vekamo'a eno ha pai'nifigi kanalenagi Gotife'mo kame huta o'ategetao, hu'a hapa pai'nae. <sup>10</sup> Lusi kava hu'a ge vai'nageno'ae'mo ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya hogote vekamo'a, Polo'a he'a vayu hulitata hisageno faligiye, huno agesa afiteno'ae'mo ati vaya'aife'mo, Utapa folagapati'mo avaletapa lapayate'mo alita asagaulitetapa yafa nopi'mo haitapa ateyo, huno hapa pai'niye. <sup>11</sup> Hani'ilagamo Ala kava ne'mo afole aitenno Polo haopale'mo he tino mai'nenno'ae'mo, Polo, huno, Koli osuka lokiya vaika maiyo. Yulusalemu taonifi'mo nava gemo aeka hakalo huka hapa pai'nana kava huka Lomu taonifi'mo uka aeka hakalo huka hapa paigane, huno ha pai'niye.

*Yu vaya'mogi kesi kateti'mo u'a Polo'a amagi-gune, hu'a vegemo hu'naya gema*

<sup>12</sup> Ega netepi'mo mago Yu vaya'mo ali'a anupa hu'a mai'ne'a vegemo hu'nae. Ne'ya'e ani'e'mo o'neta mosita maime maime ne'utae'mo Polo'mo amagisunageno falitesigetaeke'mo halate ne'ya'mo negaune, hu'a vegemo hu'nae.

<sup>13</sup> Kesi kateti'mo u'a vegemo hu'naya vaya'mo foti'amo ago aeno agaseno mago'e vaya'mogimo vegemo hu'nae.

<sup>14</sup> Ani vaya'mogi mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'aitega'e vayatama vaya'aitega'e'mo u'a, Lagaemo lokiya gemo huta ina gemo huta hune, ne'ya'mo o'neta mosita maime maime ne'uta Polo'mo amagisunageno falitesigetaeke'mo ne'ya'mo halate negaune, huta vegemo hu'none.

<sup>15</sup> Lapakae'e kanisole vaya'e'mo Lomu vekamo yagaino ne'apateya hogote vekae'mo, lagaemo Polo'mo mago'e gemo hisigeta afigefesunanagi Polo'mo avalelika eno, hutapa ha paiyo. Avaleli'a ne'esagetae'mo kate'mo kafo yagai'neta kamiti amagigune, hu'a hapa pai'nae.

<sup>16</sup> Ani gemo hu'a vegemo hu'naya'monanafa Polo asa'amo mafa'nemo'a vegemo hu'naya gemo afiteno uno yafa nopi'mo haino Polofe'mo ha pai'niye.

<sup>17</sup> Polo'a ani gemo afiteno'ae'mo mago ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekae'mo, Ani neya vekamo'a mago gemo hu'nigi yagaino ne'apateya hogote vekalegamo eka avalelika uvo, huno ha pai'nigeno <sup>18</sup> ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a avalelinuno yagaino ne'apateya hogote vekae'mo, Kalavusi huta ate'nona vekamo Polo'a ge hu'nige'na e'nogeno mago gemo naha pai'niye. Naha paino'ae'mo, Ani neya

vekamo'a mago gemo hu'nigi yagaino ne'apateya hogote vekalegamo eka avalelika uvo, huno naha pai'niye. <sup>19</sup> Yagaino ne'apateya hogote vekamo'a ayate alininuno, Na agufa gemo naha paigane, huno afi ge'nigeno'ae'mo, <sup>20</sup> Yu vaya'mogimo kagaefe'mo hu'apae'mo, Polo'a kanisole vaya'aitegamo avalelika egetao mago'e gemo hisigeta afigesune, hu'a hisayana aigofe gemo hugae. <sup>21</sup> Ani gemo kaha paisagekae'mo o'afiyo. Foti'amo ago aeno agaseno mago'e vaya'mo kate'mo fala ki'a kafo yagai'a maigae. Apakaemo hu'apae'mo, Ne'ya'mo o'neta mosita maima maima ne'uta Polo'mo amagisunageno falitesigetake'mo halate ne'ya'mo negaune. Alagi lama gemo nehune, hu'a apago'ya atale'nae. Ago alo hu'a kagaefeke'mo kagava mai'nae, huno ha pai'niye. <sup>22</sup> Yagaino ne'apateya hogote vekamo'a, Naha pai'nana gemo mago vekae'mo ha opaiyo, huno ha paiteno neya vekamo alino atalegeno u'niye.

*Polo'a ali'a ate'nageno mago vekamo yagaino ne'apateya vekamo agi'amo Filikisitegamo u'niya gemae*

<sup>23</sup> Ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya hogote vekamo'a ati vaya'aite'mo yagai'ana ne'apata'a vekalafe'mo, Tu hataleti'a ati vayanagi seveti'a hosile'mo alinitata nehaya vayanagi tu hataleti'a hayomo ali'naya vayanagi hutana Sisaliya taonifi'mo kitamo nekuna afina'mo visayafe'mo alo hi'ao. <sup>24</sup> Mago hosifi'mo Polo'mo avaleli'a visaya hosimo alo hi'ao. Polote'mo alagepa hutana yagaitana ate'netana muki vaya'aite'mo

yagaino ne'apateya gamani vekamo agi'amo Filikisitegamo avalelitana vi'ao, huno hana pai'niye. <sup>25</sup> Huno hana paiteno'ae'mo mago avo'mo kae'niye. Ani avo'mo kaeno'ae'mo,

<sup>26</sup> Nagaemo Kilotiyasi Lisiyasi'namo muki vaya'aite'mo yagaika ne'apatana vekamo hogote vekamo Filikisigae'mo avo'mo kae'nae'mo alagepa huka mai'napiye. <sup>27</sup> Yu vaya'mogimo ani vekamo amagi'a fali'a atesayafe'mo amagi'nae. Lomu vaya'mogi yagai'a ne'ataya vekamo mai'niye, hu'na afi'nova'mofe'mo amagi'nagetae'mo nageae'e ati vaya'ni'e'mo apayapati'mo agufamo alita katita ate'none. <sup>28</sup> Na kava hu'niye, hu'na apafi gesuvafe'mo kanisole vaya'aitegamo avaleli'na lami'nove. <sup>29</sup> Amagisageno falisiya kava'mo huge kalavusi huta atesuna kava'mo huge osu'niya'monanafa Yu vaya'mogi ke'aepa ge'apileti'mo agoti hu'a atesayafe'mo nehae. <sup>30</sup> Mago Yu vaya'mogi vegemo hu'apae'mo, amagigune, hu'a hu'naya gemo afi'nova'mofe'mo kagaetegamo ali'na atesugeno ugiye, hu'na nagesa afi'nove. Agoti hu'a atesayafe'mo hu'naya vaya'aife'mo, Filikisitegamo utapa ina hosu kava'mo hu'niye, hutapa ha paiyo, hu'na hapa pai'nove,

huno avo'mo kae'niye. <sup>31</sup> Ati vaya'mogimo hapa pai'niya gemo akame hu'nae. Apakaemo hani'ilagamo Polo'a avaleli'u'a Atipatilisi

taonifati'mo atale'nae. <sup>32</sup> Ega'amo mopafi'mo umenitata nehaya ati vaya'mo yafa notegamo atagi ne'a e'nage'apae'mo hosile'mo alinitata nehaya vaya'mogimo avaleli'a u'nae. <sup>33</sup> Sisaliya taonifi'mo avaleli'u'a yagaino ne'apateya vekamo ayapi'mo Polo'mo atete'a avo'mo ami'nae. <sup>34</sup> Ani vekamo vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a avo'mo alino lekana paino afiteno'ae'mo Polofe'mo, Haiya kotega vekae, huno afi ge'nigeno'ae'mo, Silisiya kotega vekamo mai'nove, huno ha pai'niye. <sup>35</sup> Ha pai'nigeno'ae'mo, agoti hu'a katesayafe'mo nehaya vaya'mo e'a ava'yi hisage'nae'mo gekamo afiguve. Heloti'a ki male'niya no'mo alopa nopi'mo yagaitapa ateyo, huno hapa pai'niye.

## 24

*Yu vaya'mogimo Polo'mo agoti hu'a ate'naya gema*

<sup>1</sup> Faefu'a afina'mo utege'a mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo agi'amo Ananayasi'agi vayatama vayanagi mago agotimo huno ne'apateya vekamo agi'amo Tetalasi'agi hu'a Sisaliya taonifi'mo u'nae. U'a yagaino ne'apateya vekamo Filikisi aulagale'mo he ti'a mai'ne'a Polo'mo agoti hu'a ate'nae. <sup>2</sup> Tetalasife'mo ge hu'nageno eno Polo'mo aepa faino agoti huno ne'ateno'ae'mo, Ala nene, huno, Kagaemo lagaete'mo alagepa huka yagaika nelatanageta alagepa huta magokepi lokaeta afa'a mai'none. <sup>3</sup> Lagaemo

ani kavafe'mo muki afina'mo muki aupilagamo amuse huta nekateta kahao ke heta ne'maune. <sup>4</sup> Kahao ke hove. Fiku yanage'na yatala gemo hisugeno alaga kahaegaiyanagi aise gemo hisuva gemo afiyo. <sup>5</sup> Ani vekamo lagaemo ago age'nonana atalave atalava vekamo mai'niye. Agae gemo alino aepa faino apate'nige'a muki aupilagamo mai'naya Yu vaya'mogi apano aege aege hu'a ne'maiye. Agaemo Nasalasa vekamo akame nehaya vayapati ala ne'apimo mai'nige'a akame hu'nageno alino fako huno nelate. <sup>6</sup> Alopa mono notie'mo huno faipa huno ategefe nehigetae'mo kalavusi huta ate'none. Lagae ke'aepa geleti'mo agoti huta ategefe'mo hu'nonana <sup>7</sup> ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo Lisiyasi'a layapati'mo lokiya kava huno alino laha faleno avalelino u'niye. <sup>8</sup> Lisiyasi'a, agoti huta ategaune, hutapa hu'naya vaya'mo utapa Filikisi aulagale'mo agoti hutapa ateyo huno laha pai'niya'mofe'mo e'none. Loka huka afigegenoa'ao agai'a avayafati'mo agoti huta ne'atona kavafe'mo ava gemo hisigeka afigane, huno ha pai'niye. <sup>9</sup> Ani agufa gemo hu'a Yu vaya'mogi, lama gemo nehie, hu'a ha pai'nae.

*Polo'a agai'amo gemo huno ha maeno hu'niya gema*

<sup>10</sup> Yagaino ne'apateya gamani vekamo'a Polo'mo gemo hisiyafe'mo aulama hu'nigeno Polo'a huno'ae'mo, ago afi'novana yatala kafugamo Yu vaya'mogitale'mo yagaika nelatana'mofe'mo naipamo'mo falu hu'niyanage'na gemo hu'na naha mae'na

kaha paigesuve. <sup>11</sup> Kagaemo ani vaya'aife'mo loka huka apafi gesanage'apae'mo ani gemo kaha paisageka afigane. Nagaemo Gotife'mo mono hisuvafe'mo Yulusalemu taonifi'mo u'na mai'nogeno tuolofu'a afina'mo utege'na hemenimo mai'nove. <sup>12</sup> Yu vaya'e'mo alopa mono nopi'mo ge kavata osuge Yu vaya'ai mono no'apifi no'apifi'mofi taoni'apifi'mofi hu'na hosu kava'mo hisayafe'mo ali'na he ti'na o'apatege hu'noge'a o'nage'nae. <sup>13</sup> Hemenimo agoti hu'a ne'nataya gee'mo alagi lama gemo nehune, hu'a ali'a kave oligae. <sup>14</sup> Ani gemo nehuva'monanafa mago'e gemo ae'na hakalo hu'na kaha paiguve. Nagaemo mago aigofe kane hu'a nehaya kate'mo akame nehu'na lagingo vaya'ai Goti'apimofe'mo mono nehuve. Muki avo'mo kae male'naya gemo Mosese ke'aepa ge'e Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'ai ge'apienagi hu'na nagesa afi'na fatago nehuve. <sup>15</sup> Apakaemo muki hosu vaya'e alagepa vaya'e'mo fali'nayateti'mo he tigae, hu'a apakesa afi'a fatago hute'a apavayagunagu hu'a agava mai'naya kava hu'na nagesa afi'na fatago hute'na navayagunagu hu'na agava ne'mauve. <sup>16</sup> Nagaemo Goti aulagale'e ma mopafi vaya'ai apaulagale'e'mo yu'ilaga veka'nimo'a agoti huno o'natesiyafe'mo nayamukiki hu'na alagepa kava'mo nehuve.

<sup>17</sup> Akeya'vilaga Yulusalemu taonifi'mo atale'nu'na lusi kafugamo maite'na henaga'amo mago ofalini monimo alite'na vaya'nimo hapa maesiya ofalini monimo apamisuvafe'mo alini'na ai'na atagi ne'na Yulusalemu taonifi'mo

e'nove. <sup>18</sup> Alopa mono nopi'mo hai'na mono kava'mo hu'na nagufamo ali'na alagepa hu'na atete'na mono kava'mo hu'noge'a nage'nae. Ani afina'mo nagae'e'mo asole vaya'mo magokepi lokae'a o'maige apano o'aege hu'nageta afa'a mai'none. Mono nopi'mo mai'noge'apae'mo mago Yu vaya'mo Esiya kotegati e'naya vaya'mogimo nage'nae. <sup>19</sup> Ani vaya'mogi agoti huta ategaune, hu'a hisayana e'a kgae kaulagale'mo afa'a agoti hu'a nategae. <sup>20</sup> E'a agoti hu'a o'natesage'apae'mo manile mai'naya vaya'mogimo kanisole vaya'ai apaulagale'mo he ti'na mai'nova afina'mo hosu kava'nimo age'nisaya kavafe'mo afa'a kaha paigae. <sup>21</sup> Hosu kava'mo osu'nova'mofe'mo na agufa kavatefe'mo agoti hu'a ne'natafi, hu'na o'afi'nove. Apaulagale'mo he ti'na mai'ne'nae'mo alopa gefati'mo, fali'naya vaya'mo he tigae hu'na nagesa afi'na fatago hu'nova kavatefe'mo hemenimo agoti hutapa ne'natae, hu'na hapa pai'nova'mofe'mo lapaulagale'mo agotimo hu'a ne'natafiye, huno hapa pai'niye. <sup>22</sup> Filikisi'a Polo'mo akame nehiya kafe'mo ava gemo ago afi'niya'mofe'mo Polo ge'amo afiteno agoti huno hano huno ate'niye. Filikisi'a Yu vaya'aife'mo, ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo Lisiyasi'a esige'nae'mo ali'na alagepa hu'na agoti hu'na ategaune, huno hapa pai'niye. <sup>23</sup> Ani gemo huteno Polote'mo yagaino ne'ateya ati vekae'mo, avalelikuka kalavusi huka o'ateka kalavusi nopi'mo afa'a ate'nege'apao ao vaya'mogimo ha mae'a yagai'a ateyo, huno ha pai'niye.

*Polo'a Filikisi'e a'a'e'mo hana pai'niya gemae*

<sup>24</sup> Mago afina'mo utege'ana Filikisi'e a'amo Yu vayapati a kanomo agi'amo Nulusila'e'mo e'na'ae. Filikisi'a Polofe'mo ge hu'nigeno eno Yesu Kalaisife'mo agesa afino fatago hisiya agufa gemo ha pai'niye. <sup>25</sup> Polo'a alagepa kavafe'mo ava gemo huno ha paige vaya'mogimo apakai'api apakufale'mo apamete apamete hu'a yagaisaya kavafe'mo ava gemo huno ha paige Goti'a agoti huno apatesiya kavafe'mo ava gemo huno ha paige nehigeno'ae'mo Filikisi'a koli huteno, Afa'a ateka uvo. Henaga'amo mai'ne'na gekamo afigure, hu'na hisuva afina'mo ge hisugeka eka naha paigane, huno ha pai'niye. <sup>26</sup> Filikisi'a Polo'mo kalavusifati'mo hatu mae'na atesuvana mago monimo namigiye, huno agesa afiteno mago'e huno ge hu'nigeno e'nige'ana ge huge afige hu'ana mai'na'ae. <sup>27</sup> Filikisi'a Yu vaya'mogimo amuse hu'a atesayafe'mo Polo'a hatu maeno o'ateno kalavusifi'mo afa'a ate'nigeno mai'niye. Lole kafugamo utegeni Posiyasi Fesitasi'mo Filikisi aimu'yale'mo eno mai'neni yagaini apate'niye.

## 25

*Polo'a, Sisake'mo agoti huno nategaiye, huno hu'niya gemae*

<sup>1</sup> Fesitasi'a yagaini apatesiya kotegamo eno ava'yi huteno lole'e mago'e afina'mo utegeni Sisaliya kotegamo ataleno Yulusalemu taonifi'mo eno ava'yi hu'niye. <sup>2</sup> Eno ava'yi hu'nige'apae'mo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a

ne'apataya vaya'e Yu vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogi'e'mo e'a Fesatasife'mo, Polo'a hosu kava'mo hu'niye, hu'a ha paite'a agoti hu'a ate'nae. <sup>3</sup> Apakaemo hu'apae'mo, Polo'a kate'mo ne'esigetae'mo kafo yagai'neta amagigune, hu'a vegemo hu'naya'mofe'mo kahao ke hone, Polo'a Yulusalemu taonifi'mo avalelika eno, hu'a ha pai'naya'monanafa <sup>4</sup> Fesitasi'a, Ha'ao, huno, Polo'a Sisaliya kotega kalavusifi'mo mai'nisige'na aise afina'mo lamiguve. <sup>5</sup> Nagae'e kava vayatapi'e'mo magokepi lokaeta ugune. Polo'a hosu kava'mo hu'nisiyana agoti hu'a ategae, huno hapa pai'niye.

<sup>6</sup> Fesitasi'a naya lola afina'mo maiteno apakae'e'mo Sisaliya kotega lami'niye. Egamo agoti hu'a ne'apataya nopi'mo haino fai mai'nenoa'e'mo, Polo'a avalelika eno, huno ha pai'niye. <sup>7</sup> Polo'a eno mai'nige'apae'mo Yu vaya'mo Yulusalemu taonifati'mo e'naya vaya'mogimo he ti'apae'mo, Ani vekamo'a lusi hosu kava'mo nehiya vekamo mai'niye, hu'a hute'a agoti hu'a atege atege hu'a mai'naya'monanafa hosu kava'amo afa'a ali'a ave oli'nae. <sup>8</sup> Polo'a agai'amo huno ha maesiya gemo huno'ae'mo, Nagaemo Yu vaya'ai ke'aepa gemo amagi'na o'atalege Yu vaya'ai alopa mono nofe'mo hu'na faipa hu'na o'atege Lomu vaya'ai kava ne'apilegamo mago hosu kava'mo osuge hu'nove, huno hapa pai'niye.

<sup>9</sup> Fesitasi'a Yu vaya'mogimo agaefe'mo amuse hu'a atesayafe'mo Polofe'mo, Yulusalemu taonifi'mo hai'na agoti hu'na katesuvafe'mo

afa'a haigapiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo,  
<sup>10</sup> Lomu vaya'ai ala kava ne'apimo agoti  
 nopi'mo mai'nove. Manileke'mo afa'a agoti  
 hu'a nategae. Ago afi'nanana Yu vaya'aitegamo  
 mago hosu kava'mo osu'nove. <sup>11</sup> Ke'aepa gemo  
 amagi'na atale'nofi namagisage'na falisuva  
 kava'mo hu'nisufige'a afa'a namagisage'na  
 faliguva'monanafa agoti hu'a ne'nataya gemo  
 aigofe gemo hane'nisiyana magoke vekamo'a  
 nagaemo navalelinuno apayapi'mo o'nategaiye.  
 Sisa'a gamani vaya'aite'mo hogote kava  
 ne'apimo'a afa'a alino fako huno ne'nateno agoti  
 huno nategaiye, huno ha pai'niye. <sup>12</sup> Fesitasi'a  
 ani gemo afiten'o'ae'mo uno kanisole vaya'e'mo  
 ge huge afige huteno'ae'mo, Gamani vaya'ai  
 kava ne'apimo hogote vekamo'a alino fako  
 huno nateteno agoti huno nategaiye, huka  
 hu'nana'mofe'mo Sisategamo ugane, huno ha  
 pai'niye.

*Ala kini vekamo Agalipa'a Fesitasitegamo  
 e'niya gemae*

<sup>13</sup> Mago afina'mo utege'ana mago ala kini  
 vekamo agi'amo Agalipa'e a'amo Menisi'e'mo  
 Sisaliya kotegamo Fesitasi'a agesa'afe'mo  
 e'na'ae. <sup>14</sup> Mago afina'mo maita'ageno'ae'mo  
 Fesitasi'a ala kini vekae'mo Polo ava  
 gemo huno ha paino'ae'mo, Filikisi'a mago  
 vekamo kalavusi huno ate'nigeno mai'niye.  
<sup>15</sup> Yulusalemu taonifi'mo u'na mai'noge'apae'mo  
 Yu vaya'mo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo  
 yagai'a ne'apataya vaya'e yagai'a ne'apataya  
 vayatama vaya'mogi'e'mo, Hosu kava'mo

hu'niye, hu'a hute'a agoti hu'a atete'apae'mo, amagigeno falino, hu'a naha pai'nae. <sup>16</sup> Naha pai'naya'monanafa, Ha'ao, Lagaemo Lomu vaya'mogita ani agufa kava'mo nosune. Hogoteta agoti hu'a atesaya vekamo agotimo huta ategaune hu'a hu'naya vaya'ai apaulagale'mo alita he tita ate'nonageno agai'amo ha maesiya agufa gemo higeta ne'afune, hu'na hapa pai'nove. <sup>17</sup> Ani vaya'mo manile e'a mai'nage'nae'mo afa'a o'mai'nofa egamo agoti nopi'mo hai'na mai'ne'nae'mo, Kalavusifi mai'niya vekamo avalelika eno, hu'na ha pai'nove. <sup>18</sup> Avalelino e'nige'apae'mo agoti hu'a ategefe hu'naya vaya'mogimo he ti'a mago gemo hu'apae'mo, Polo'a ina hosu kava'mo hu'niye, hu'a hute'a agoti hu'a atesafi hu'na nagesa afi'novana ani agufa gemo osu'nae. <sup>19</sup> Apakaemo mono gee'mo ge haute'a mago vekamo Yesu'a fali'niye, hu'a hu'nageno Polo'a afa'a mai'niye, huno hu'niya'mofe'mo ge hau'nae. <sup>20</sup> Ani gemo hu'nage'na afite'nae'mo haiya kava hu'na ani gemo aepa'amo afiguve, hu'na nagesa afi'nove. Afite'na Polofe'mo, Mani kavatefe'mo agoti hu'a katesayafe'mo Yulusalemu taonifi'mo afa'a haigapiye, hu'na afi ge'nogeno'ae'mo <sup>21</sup> ha'ao, ala kini vekamo Sisa Agasasi'a hogote vekamo'a agoti huno nategaiye, huno naha pai'niya'mofe'mo nagaemo ati vekae'mo, yagaika ate'nege'nao Sisategamo ali'na atesugeno ugiye, hu'na ha pai'nove, huno ha pai'niye. <sup>22</sup> Agalipa'a Fesitasife'mo, Ani vekamo ge'amo nagai'nimo afa'a afiguve,

huno ha pai'nigeno'ae'mo, Egamo afa'a afigane, huno ha pai'niye.

<sup>23</sup> Egamo Agalipa'e Menisi'e'mo muki konali ya'animo alite'ana e'na'age'apae'mo muki vaya'mogimo anaki'anile'mo ali'a asagau'a anate'nae. Anakaegi ati vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayanagi ani taonifi'mo apaki hane'niya vayanagi hu'a e'a ali'a anupa hu'a ne'maiya nopi'mo hai'a mai'nae. Fesitasi'a huno'ae'mo, Polo'mo uka avalelikeno, huno ha pai'nigeno uno avalelino e'niye. <sup>24</sup> Fesitasi'a, Ala kini vekamo Agalipao, Muki vaya'mo lagae'e'mo magokepi lokaetapa mai'naya vaya'mogitapae, huno, Lapakaemo ani vekamo age'nae. Muki Yu vaya'mogimo Yulusalemu taonifi'mo nagaefe'mo, ago amagigeno falino, hu'a hute'a halate e'a manile'e'mo, ago amagigeno falino, hu'a hu'nae.

<sup>25</sup> Hu'a hu'naya'monanafa agoti gemo afi'novana amagisugeno falisiya kava'mo afa'a osu'niya'monanafa agai'amo huno'ae'mo, Sisa'a alino fako huno nateteno agoti huno nategaiye, huno hu'niya'mofe'mo ali'na atesugeno ugiye, hu'na nagesa afi'nove.

<sup>26</sup> Ali'na ategefe'mo hu'novana mago gemo avo'mo kaesuva gemo alinino ala kava veka'nimotega visiya gemo ohane'niye. Ge'nimo ohane'niya'mofe'mo kini ne'mo Agalipao, huno, kagaetega'e muki vaya'aitega'e'mo avaleli'na e'nove. Hisiya gemo afitetapa naha paisage'nae'mo avo'mo kaegaue. <sup>27</sup> Nagaemo kalavusifi mai'niya vekamo agoti hu'a atesaya gemo avo'mo okae'na fiku ali'na atesugeno visiyanana kanale osugiye, huno hapa pai'niye.

## 26

*Polo'a agai'amo ha maesiya agufa gemo Agalipafe'mo ha pai'niya gemae*

<sup>1</sup> Agalipa'a Polofe'mo, kagaikamo kaha maesana gemo afa'a hugane, huno ha pai'nigeno'ae'mo, Polo'a aya'mo alino asagauteno agai'amo ha maesiya gemo huno'ae'mo, <sup>2</sup> Ala kini vekamo Agalipao, huno, Kaulagale'mo he ti'na mai'ne'nae'mo gemo hu'na naha maesuvafe'mo Yu vaya'mogi agoti hu'a nate'naya gemo kaha paisuvafe'mo naipamo'mo falu hu'niye. <sup>3</sup> Kagaemo muki Yu vaya'mogitamo nehuna kavati'e lagesa ne'afuna ya'e'mo ago afiteka age'nana'mofe'mo mago'e huno naipamo'mo falu nehiye. Kahao ke hove. Alaga okahae'ninageka ge'nimo afiyo.

<sup>4</sup> Hogote'na mafa'ne'nile'mo mai'ne'nae'mo vaya'ni'e'mo Yulusalemu taonifi'mo maime maime e'nae'mo hu'nova kava'nimo Yu vaya'mogimo ago nage'nae. <sup>5</sup> Yatala afina'mo nage'naya'mofe'mo Falasi vaya'ai kava'mo kana hu'niya agufa mono'mo nehaya kava'mo yatala afina'mo akame hu'niye, hu'a hapa paigefe hapau'nisiyana ani gemo afa'a hapa paigae. <sup>6</sup> Hemenimo agotile'mo ali'a he ti'a nate'naya gemo aepa'amo kaha paiguve. Goti'a akeya'vilaga laginago vaya'aife'mo, ani kava'mo huguve huno hu'niya kava'mo afole aisiyafe'mo navayagunagu hu'na agava ne'mauva kavatefe'mo agoti hu'a ne'natae. <sup>7</sup> Feluga'e hani'ilaga'e'mo tuolofu'a nofi vayatimogi Gotife'mo mono huge apakesa afi'a

fatago huge hu'a ani gelefe'mo apavayagunagu hu'a agava ne'maiye. Ala kini vekamo Agalipao, huno, Navayagunagu hu'na agava ne'mauva kavatefe'mo agoti hu'a ne'natae. <sup>8</sup> Yu vaya'mogitapae, huno, Na kava higetapae'mo, Goti'a fali'naya vaya'mo afa'a alino he tino o'apategaiye, hutapa nehae. <sup>9</sup> Ani kava'mo hu'na Nasalasa vekamo Yesutegamo naini hu'na ategauve, hu'na nagesa afite'na agi'ale'mo ali'na afepi ate'nove. <sup>10</sup> Ani agufa kava'mo Yulusalemu taonifati'mo hu'nove. Mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogi mago lokiya gemo hu'a himamu'nimo alisuva agufa avo'mo kae'a nami'nage'na alite'na asole apaote vaya'mo apavaleli'ne'na kalavusi hu'na apate'nove. Kanisole vaya'mogimo, kamiti apamagigune, hu'a hu'nage'nae'mo nagae'e'mo, he kanalene, hu'nageke'mo hu'nove. <sup>11</sup> Umenitata hu'na Yu vaya'ai mono no'ale no'ale'mo kayo'mo apamite'na Yesufe'mo hu'a faipa hu'a atesayafe'mo apamagi'nove. Lusi kava huno naipamo le'nige'nae'mo alu nofi vaya'ai taoni'apifi'e taoni'apifi'e'mo umenitata hu'na kayo'mo apami'nove.

*Polo'a Goti mafa'nemo hamale'niya kavafe'mo  
ava gemo huno hapa pai'niya gemae*

*(Apa 9:3-19; 22:6-16)*

<sup>12</sup> Nagaemo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogimo kae'a nami'naya avo'mo alite'na ani kava'mo hisuvafe'mo Namasakasi taoni kate'mo u'nove. <sup>13</sup> Ala kini vekao, hu'na, Felugakuku'mo kate'mo

ne'ugeno'ae'mo ha le ya'mo'a yegemo ago aeno agase'niya ha le ya'mo nagaete'mo aeno ha le'nigeta nagae'e'mo magokepi lokaeta u'nona vaya'e'mo ageteta mopafi'mo asagauta aiteta lago'ya fai'none. <sup>14</sup> Mago vekamo'a Himulu gefati'mo huno'ae'mo, Solo, Solo, huno, Na kava higeeka kaini huka ne'natane. Pulumakamo'a ali'ya alinino visiyafe'mo ne'yagaiya vekamo'a agufafi'mo ako'ya kayoteti'mo nefaigeno aiyaleti'mo aeno fayō nehigeno'ae'mo mago'e huno agafu kigiye. Ani kava huka ako'ya kayote'mo aeka lanu nepaine, huno naha pai'niye. <sup>15</sup> Naha pai'nige'nae'mo, Ala kava nene, hu'na, Kagaemo ina lagae, hu'na afi ge'nogeno'ae'mo, Yesu'namo kaini huka ne'natana vekamo mai'nove. <sup>16</sup> He tika maiyo. Ali'yanile'mo mai'neka ge'nimo aeka hakalo huka hapa paisanafe'mo lekana pai'na katesuvafe'mo kagaetegamo afole ai'nove. Kagaemo nage'nana kava'e ali'na kave lišuva kava'efe'mo ava gemo huka hapa paigane. <sup>17</sup> Nagaemo Yu vaya'aitega'e alu nofi vaya'aitega'e'mo ali'na katesugeka uka mai'nisanage'nae'mo apayapati'mo kagufamo ali'na kati'na kategauve. <sup>18</sup> Apakaemo nagaefe'mo apakesa afi'a fatago hisage'na hosu kava'apimo ali'na atalesuge'a Goti apaote vaya'a'e'mo hetama'apimo alite'a magokepi lokae'a maisayafe'mo kagaemo uka apaulagamo alika ayakeka apateteka hani hu'nisiya yategati'mo apayate alinika aika atagi nekeka ha le yategamo apategane. Satani'a yagaino ne'apateya kegi'yafati'mo apayate alika

apavalelikeka Goti'a ne'yagaiya kegi'yafi'mo apategane, huno naha pai'niye, huno ha pai'niye.

*Polo'a ali'ya'mo ali'niya kavafe'mo ava gemo hu'niya gemaē*

<sup>19-20</sup> Polo'a huno'ae'mo, Ala kini vekamo Agalipao, hu'na, ani koku'napati hu'niya gemo amagi'na o'atale'na u'na Namasakasi taonifinagi Yulusalemu taonifinagi muki Yutiya kote-gagi hu'na u'na Yu vaya'aife'mo ani gemo ae'na hakalo hu'na hapa paite'na u'na alu nofi vaya'aife'mo ae'na hakalo hu'na hapa pai'nove. Nagaemo hu'nae'mo, lapaipamo alitapa afe letetapa aitapa atagi netapa Gotitega etetapa muki vaya'mo alitapa apave lisayafe'mo apaipamo ali'a afe nelaya vaya'mogi nehaya agufa alagepa kava'mo hiyo, hu'na hapa pai'nove. <sup>21</sup> Ani gemo hu'nova'mofe'mo alopa mono nopi'mo mai'noge'apae'mo Yu vaya'mogimo natafaute'a falisuvafe'mo namagi'nae. <sup>22</sup> Goti'a alagepa huno naha maeme naha maeme e'nige'na apaki hane'niya vaya'e apaki ohane'niya vaya'efe'mo ae'na hakalo hu'na hapa pai'na mai'nove. Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogi'e Mosese'e'mo hu'apae'mo, ani kava'mo afole aigiye, hu'a hapa pai'naya agufa ge'age'mo hu'na hapa nepauve. <sup>23</sup> Apakaemo hu'apae'mo, Kalaisi ne'mo Goti'a lekana paino ate'niya vekamo agafu kisigeno faliteno kanolufati'mo hogoteno he tigiye. Agaemo he tino Goti'a hapa maesiya ha le yafe'mo Yu vaya'e alu kotega vaya'efe'mo aeno hakalo huno hapa paigiye, hu'a hapa pai'nae, huno hapa pai'niye.

<sup>24</sup> Polo'a agai'amo gemo huno ha maesiyafe'mo ani gemo nehigeno'ae'mo Fesitasi'a Polofe'mo, kagaemo negi ne'malane. Asole afina'mo mukufi'mo lekana nepaina'mofe'mo kagesamo alino hosu huno kate'nigekae'mo negi nagi gemo nehane, huno ha pai'nigeno'ae'mo, <sup>25</sup> Ala vekamo Fesatasiyo, hu'na, Nagaemo negimo no'malove. Hapa nepauva gemo negi gemo nosufa nagesamo hane'nige'na alagi lama gemo nehuve. <sup>26</sup> Ala kini vekamo'a ani kavafe'mo ava gemo ago afi'niya'mofe'mo koli osu'na ae'na hakalo hu'na ha nepauve. Ago ha le yategamo afole ai'niya'mofe'mo ago afi'novana ani kavafe'mo ava gemo ago afi'niye. <sup>27</sup> Ala kini vekamo Agalipao, hu'na, Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogi ge'apie'mo kagesa afika fatago nehapiye. Ago afi'novana kagesa afika fatago nehane, huno ha pai'nigeno <sup>28</sup> Agalipa'a, aise afina'mo Kalisitini vekamo hamalesuvafe'mo nagesamo alika naha nepaine, huno ha pai'nigeno'ae'mo, <sup>29</sup> he, aise afina'mo hemenimo kagae'e muki ge'nimo ne'afiya vaya'e'mo nagaekana hutapa hamalesayafe'mo Gotife'mo nunumu nehuve. Nagaekana hutapa maisayafe'mo nahau'niya'monanafa nagaekana hutapa seli nofite'mo maisayafe'mo o'nahaiye, huno ha pai'niye. <sup>30-31</sup> Huno ha pai'nige'apae'mo ala kini veka'apimo Agalipa'agi yagaino ne'apateya vekamo Fesitasi'agi Menisi'agi muki vayanagi hu'a he ti'a kumategamo lami'a apakai'api apakai'apimo ge hu'apae'mo, Ani vekamo kalavusifi maisiyafe'mofi falisiyafe'mofi huno

mago hosu kava'mo osu'niye, hu'a hu'nae.  
<sup>32</sup> Agalipa'a Fesitasife'mo, Agaemo ala hogote vekamo Sisa'a agoti huno nategaiye, huno osu'niyesinana kalavusifati'mo afa'a hatu maeta atesunageno viyesine, huno ha pai'niye.

## 27

*Ati vaya'mogimo Polo'a avaleli'a Lomu taonifi'mo u'naya gemae*

<sup>1</sup> Itali kotegamo sipifi'mo apavaleli'a ugae, hu'a hute'a Polo'e mago kalavusi hu'a apate'naya vaya'e'mo apavaleli'u'a mago ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo agi'amo Yuliyasife'mo, yagaika apato, hu'a ha pai'nae. Yuliyasi'a hogote vekamo Sisa ati vayapati vekamo mai'niye. <sup>2</sup> Atalamitiya kotega sipimo eno hane'nige'a Esiya kotegamo muki sipi'amo u'a ava'yi nehaya taonifi'mo ugefe'mo nehagetae'mo ani sipifi'mo haita mai'neta mopamo ataleta anipi'mo u'none. Alitakasi'mo Tesalonaika taonifi'mo Masetoniya kotega vekamo lagae'e'mo magokepi lokaeno mai'nigeta u'none. <sup>3</sup> Egamo Saitoni taonifi'mo uta ava'yi huteta Yuliyasi'a Polofe'mo, kagaemo kao vaya'mo afa'a uka apakegane. Mago kaha maesiya ya'mo kamisageka afa'a aligane, huno ha pai'nigeno Polo'a mopafi'mo lami'niye. <sup>4</sup> Lagaemo ani taonifati'mo ataleta ne'unageno'ae'mo visuna kategati'mo lusi kava huno yasimo alinineno aeno ago'ya fai'nigeta Saipalasi ani ago'nanenamo'a aino hau vai'niya kate'mo u'none. <sup>5</sup> Uta Silisiya haopalega ani'mo

lakaeteta Pamifiliya haopalega ani'mo lakaeta Maila taonifi'mo Lisiya kotega taonifi'mo uta ava'yi hu'none. <sup>6</sup> Ani taonifi'mo mago sipimo Alekasaniya kotega sipimo Itali kotega visiya sipimo hane'nigeno ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a ageteno'ae'mo lavalelino haino sipifi'mo late'niye. <sup>7-8</sup> Ani sipimo'mo asole afina'mo vase vase huno u'nigeta ayamufaima faime u'none. U'nigeta Naitasi taoni haopalega uta ava'yi huteta anipi'mo ne'unageno'ae'mo yasimo alinino lagaetegamo e'nigeta afa'a o'u'none. Ani kate'mo ataleta Kiliti ani ago'nanenamo'a aino hau vai'niya kate'mo uta Kiliti kotega mopamo atupamo agi'amo Salamonigayagamo ayamufaima faime uta aeta agasetu u'none. Uta mago taonimo agi'amo Fehevenesi'ae agimo aepa'amo sipimo kanale huno nehaneya kotegae. Ani kotegamo Lasiya taoni haopale hane'nigeta uta ava'yi hu'none. <sup>9</sup> Yatala afina'mo maite maite hulita ne'unageno Yu vaya'ai hopa afina'mo ne'ya'mo mosi'a ne'maiya afina'mo ago hano hu'nigeno lusi kava huno yasimo ne'aliya afina'mo ani'mo lakaesayafe'mo hosu afina'mo afole ai'niye. Afole ai'niya'mofe'mo Polo'a hapa maesiyafe'mo, <sup>10</sup> Veguseyo, huno, Ani kotegamo hemenimo ataleta visunana lusi kava huta hanageke ya'mo aligune. Sipifi'mo hane'niya kagemi ya'mo alino hosuge sipimo alino hosuge hisigeta vaya'e'mo faligune, huno hapa pai'niya'monanafa <sup>11</sup> ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a Polo'a hu'niya

gemo o'afino sipile'mo ne'aliya veka'e sipi aepa vekamo'e'mo hu'na'a gege'mo afi'niye. <sup>12</sup> Lusi kava huno yasimo ne'aliya afina'mo afole ai'niya'mofe'mo sipi male'naya yategamo alino hosu'niye. Asole vaya'mo sipifi'mo mai'naya vaya'mogi hu'apae'mo, yasimo ne'aliya afina'mogeta manile'mo ataleta lakaetuta Finikisi taonifi'mo uta ava'yi hisunafe'mo amalageka huta agegesune, hu'a hu'nae. Finikisi taonimo'mo alopa agi'amo Kiliti kotegamo yasi ne'aliya afina'mo sipimo alini'a o'u'a afa'a atale'a ne'maiya kotegamo hane'niye.

*Lusi kava huno yasimo ali'niya gemae*

<sup>13</sup> Mago yasimo lakamelegati'mo vase vase huno alinino ne'ege'apae'mo, Hemenimo kanalenageta ge hu'nona kava'mo afa'a hugune, hu'a apakesa afite'a sipimo ae'a ne'atafaya yate nofi'mo ali'a vayu hu'a sipifi'mo male'nageta Kiliti ani ago'nanenamo agi'nale'mo u'none. <sup>14</sup> U'nona'monanafa aise afina'mo utegeni lusi kava huno yasimo ani ago'nanena kotegati'mo alinineno sipimo alino ago'ya fai'nigeno sipimo'a yasimo alinine'niya kategamo afa'a o'u'niye. <sup>15</sup> Afa'a o'u'niya'mofe'mo ataleta yasimo alinino ne'viya kategamo u'none. <sup>16</sup> Mago aise ani ago'nanenamo agi'amo Ko'nagayaga ani ago'nanenamo'a aino hau vai'niya kate'mo ne'utae'mo aise sipimo aeta vayu hu'nona sipimo lokiya kava'mo huta nofite'mo alita vayu huta alita asagauta alopa sipifi'mo nofi kita ate'nonageno kanage osuno afa'a hane'niye. <sup>17</sup> Vaya'mogimo sipimo

aino o'atagisiyafe'mo alopa nofi'mo ali'a anipati'mo fai'a fale'a ali'a vayu hu'a sipimo akamelegamo ki'a ate'nae. Ani vaya'mogimo, Fiku yanageno sipimo ani kahaepafi'mo alino ago'ya failino ugiye, hu'a hute'a lavolavo selimo ali'a atalageno emine'nigeno yasimo'a sipimo alino ago'ya failino u'niye.

<sup>18</sup> Lusi kava huno yasimo alige alige huno mai'niya'mofe'mo egamo mago kagemi yako'mo ali'a anipi'mo yaga au'a atalageno asagauno ai'niye. <sup>19</sup> Olaga'amo muki sipifi hane'niya yako'amo seli nofi'e yosa'e'mo ali'a anipi'mo yaga au'a atalageno asagauno ai'niye.

<sup>20</sup> Yatala afina'mo yegemo o'agege kanefi'mo o'agege huta mai'nonageno'ae'mo lusi kava huno yasimo alige alige huno mai'niye. Ne'aligeta lagesa afitae'mo falisunageno'ae'mo laugosamo alagi lageso hugiye, huta lagesa afi'none.

<sup>21</sup> Yatala afina'mo ne'ya'mo o'ne'a mosi'a mai'ne'apae'mo Polo'a vaya'ai folagapi'mo he tino'ae'mo, Veguseyo, huno, Ge'nimo afitetapa Kiliti kotegamo alita o'atale'nonesinana mani agufa hanageke kava'mo afole o'aisigeno muki ya'mo afa'a lageso osiyesine. <sup>22</sup> Inagi koli osutapa lapaipamo lokiya vaitapa ateyo. Magoke vekamo alagi lageso osugifa sipi'ageke'mo lageso hugiye.

<sup>23</sup> Nagaemo Goti vekamo mai'ne'na ali'ya'amo ne'aluva vekamo mai'nogeno enisole veka'amo alino ate'nigeno nagaetegamo emine'niye.

<sup>24</sup> Agaemo, Polo, huno, Koli osuvo. Uka hogote ala vekamo Sisa aulagale'mo he tika maigane. Goti'a sipifi'mo mai'naya vaya'mo apavaleno

kami'niye, huno naha pai'niya'mofe'mo <sup>25</sup> koli osutapa lapaipafi'mo alitapa lokiya waitapa ateyo. Goti ge'ae'mo nagesa afi'na fatago nehuvanageno naha pai'niya gemo afole aigiye. <sup>26</sup> Afole aigiya'monanafa yasimo'a sipimo alininuno ani ago'nanena agi'nale'mo yaga auno lategaiye, huno hapa pai'niye.

<sup>27</sup> Yasimo aepa faino ali'niya afina'mo lole salemo ago utegeni Etiliya anite'mo yasimo alinino uneno nehige'apae'mo hani'ilaga folagu'mo sipifi'mo ali'ya ne'aliya vaya'mogi hu'apae'mo, Ani agi'nale'mo uno hogo nehie, hu'a hute'a <sup>28</sup> mago kana hu'niya ya'mo ali'a nofi aete'a anipi'mo yaga au'a atalageno lamino avo'mo kae male'naya ya'mo yatala'amo tuveta mita agufa yatala ya'mo hane'niye. Sipimo hogo kate'mo u'nige'a halate anipi'mo ali'a yaga au'a atalageno fiftini agufa yatala ya'mo hane'niye. <sup>29</sup> Apakaemo, yafa'mo'a sipimo aeno ago'ya faigiye, hu'a hute'a sipimo ae'a ne'atafaya ya'mo lole'e lole'e ya'mo sipi akamelagati'mo ali'a atalageno anipi'mo asagauno aiteni aeno hanini alagi huteno sipimo aeno atafau'niye. Malage huno kotisiyafe'mo nunumu'mo hu'nae. <sup>30</sup> Sipifi'mo ali'ya'mo ne'aliya vaya'mo sipimo ago atale'a visayafe'mo aise sipimo nofi aete'a ali'a atale'nageno anipi'mo lami'niye. Lagaemo, sipimo ae'a ne'atafaya ya'mo ago'yafati'mo ali'a atalegae, huta lagesamo afisunafe'mo hu'a lami malesayafe'mo hu'nae. <sup>31</sup> Inagi Polo'a ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekae'mo, Sipifi'mo ali'ya ne'aliya vaya'mo sipimo atale'a

visagetapae'mo faitapa kasalo opaegae, huno ha pai'nige'apae'mo <sup>32</sup> ati vaya'mogi aise sipile'mo nofi ki'a atafau male'naya nofi'mo he'a hatagautalageno u'niye.

<sup>33</sup> Ko aligefe'mo hu'nigeno'ae'mo Polo'a, Lapao ke hove, huno, Ne'ya'mo afa'a neyo lole salemo ne'ya'mo o'netapa mositapa mai'nae.

<sup>34</sup> Mai'naya'mofe'mo lokiya gemo hu'na lapa nepauve. Afa'a maisayafe'mo ne'ya'mo neyo. Magoke lapayoka'mo aino lupaeno lageso osisiyana alagi afa'a maigae, huno hapa paiteno

<sup>35</sup> muki vaya'ai apaulagale'mo peleti mayamo ali'nenno Gotife'mo hao ke heno nunumu'mo huteno alino akaya heno aepa faino ne'niye.

<sup>36</sup> Ne'nige'apae'mo apaipamo'mo kanale hu'a atete'apae'mo muki'amogimo ne'ya'mo ali'a ne'nae.

<sup>37</sup> Ani sipifi'mo mai'nona vaya'mo tu hataleti seveti sigisi'a vaya'mo mai'none.

<sup>38</sup> Ne'ya'mo ne'a apamu hute'apae'mo sipimo'mo kana osisiyafe'mo viti ku'mo ali'a anipi'mo yaga au'a atale'nae.

### *Ani'mo'a sipimo aeno atagi'niya gemae*

<sup>39</sup> Kotilamiyapi'mo sipifi ali'ya ne'aliya vaya'mogi mopamo o'age'nae. Agayana mago ani ago'nanenafi'mo ani kahaepamo hane'nige'a agete'apae'mo, Sipimo alinituta ani kahaepale'mo malesunafe'mo amalageka huta agegaune, hu'a hu'nae.

<sup>40</sup> Sipimo ae'a ne'atafaya nofi'mo he'a hatagau'a atalet'e'a akamelega ai'a atagi ne'naya yosale nofi'mo hakalu he'a atale'nae. Yasimo'mo ani agi'nalega kahaepale'mo sipimo avalelino visiyafe'mo

sipi ago'yafi selimo ali'a asagau'a nofi aete'a male'nae. <sup>41</sup> Male'nageno'ae'mo yasimo'mo sipimo avalelino ani agi'nale'mo o'u'nifa anipi'mo mago yafa avemo'mo atafauno alagi huno mai'niye. Ani'mo'a sipimo akamelegamo aeno atava aige hu'niye. <sup>42</sup> Ati vaya'mogimo vegemo hu'apae'mo, Kalavusifi mai'naya vaya'mo muki'amo apamagisunage'a faligae. Fiku yanage'a mago vaya'mo nagosa aili'u'a apaune he'a ugae, hu'a hu'naya'monanafa <sup>43</sup> ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a Polo agufamo alino katino atesiyafe'mo, ha'ao, huno hapa paiteno'ae'mo nagosa ne'aiya vaya'aife'mo, Anipi'mo asagautapa aiteta nagosa aime aime utapa ani agi'nale'mo ava'yi hiyo, huno hapa paiteno <sup>44</sup> mago nagosa no'aiya vaya'aife'mo, Latapa yosamo sipimo aeno atava ai'niya yosale'mo maitetapa alinitapa viyo, huno laha pai'nigeta muki'amogitamo ani agufa kava'mo huta ani agi'nale'mo alagepa hututa ava'yi huta hano hu'none.

## 28

### *Polo'a Moleta kotega ani ago'nanenafi'mo uno mai'niya gemae*

<sup>1</sup> Muki vaya'amo ani agi'nale'mo uta ava'yi huta mai'nonage'apae'mo ani ani ago'nanenamo agi'amo Moleta kotegae hu'a agi ae'a laha pai'nageta afi'none. <sup>2</sup> Ani Moleta kotega ve a'nemogimo ali'a falu fala hu'a latete'apae'mo ko'mo ai'nigeno yasimo lahau'nige'apae'mo atamo kae'a loto hu'a late'nae. <sup>3</sup> Polo'a mago

aise ata hayamo alino atafi'mo nekaegenoa'ae'mo atamo'mo leno amuko hau'nigenoa'ae'mo mago nagalo'yavemo ani ata hayafati'mo eno ayapi'mo akafu hanino alagi huteno hanino mulekalale huteno mai'niye. <sup>4</sup> Mai'nige'a Moleta kotega vaya'mogimo agete'apae'mo, Ani vekamo'a mago vaya'mo nehapaeya vekamo mai'negaiye. Anipati'mo faino kasalo pae'niya'monanafa mago goti'a alino fako huno ne'apateya goti'a huno'ae'mo, faligiye, huno hu'niye, hu'a hu'nae. <sup>5</sup> Polo'a aya'mo aino sako ke huno aino valino atalegeno atafi'mo asagauno ai'nigeno Polo'a afa'a mai'niye. <sup>6</sup> Agufamo alino afu lesifi asagauno aiteni falisifi hu'a hute'a agava mai'nae. Yatala afina'mo agava maima maima u'nayana agufale'mo mago kava'mo afole o'ai'nige'apae'mo apaipafi'mo apakesamo afa'apae'mo, Mago goti'a mai'niye, hu'a apakesamo afa'nae.

<sup>7</sup> Ani kotega mago mopamo ani ago'nanenafi'mo hane'niya mopale'mo mai'naya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo agi'amo Pamaliyasi mopamo hane'niye. Pamaliyasi'a lavalelinuno no'afi'mo late'nenoa'ae'mo lole'e mago'e afina'mo alagepa huno yagaino late'nigeta mai'none. <sup>8</sup> Pamaliyasi afo'amo'mo amuko kaita hauga aitoto aige nehuno hipa'ale'mo havaeno mai'niye. Polo'a no'afi'mo haino agufale'mo aya'mo male'neni nunumu'mo huno ate'nigeno kaita'amo hageno ate'nige'a <sup>9</sup> agete' apae'mo ani ani ago'nanenafi'mo mai'naya vayapati'mo muki

kaita hapau'niya vaya'mo ete ete hu'nageno alino alagepa huno apate'nige'apae'mo <sup>10</sup> muki ya'mo afa'a laha mae'a lami'nae. Lagaemo ugefe'mo hu'nonage'apae'mo muki ya'mo o'ali'nona yatimo alinita visunafe'mo alini e'a sipifi'mo late'nae.

*Moleta kotegati'mo eta Lomu taonifi'mo uta ava'yi hu'nona gema*

<sup>11</sup> Lagaemo mani ani ago'nanenafi'mo hane'niya taonifi'mo lole'e mago'e kaimo maiteta Alekasani kotega sipimo agi'amo alago'ya gotiganiye, hu'a agi ae'naya sipimo mani ani ago'nanenale'mo yasimo ne'aliya afina'mo hane'niya sipifi'mo haita maiteta u'none. <sup>12</sup> Uta Silakusi taonifi'mo uta ava'yi huteta lole'e mago'e afina'mo mai'none. <sup>13</sup> Maiteta ataleta sipifi'mo aita vego huta Lisiyamu taonifi'mo uta ava'yi hu'none. Egamo yasimo'a sipimo alinino visiya agufa yasimo ali'nigeta uta lole afina'mo Putiyoli taonifi'mo uta ava'yi hu'none. <sup>14</sup> Ani taonifi'mo mai'naya konagatimogimo lagaefe'mo, lagae'e'mo maiyo, hu'a hu'nageta magoke salemo apakae'e'mo maiteta apataleta Lomu taonifi'mo visunafe'mo u'none. <sup>15</sup> Lava gemo hu'naya gemo Lomu taonifi konagatimogimo afite'apae'mo Apiyasi maketi kumate'mo ne'ageta fotu hutetae'mo lavale'nageta magokepi ne'unage'apae'mo nata vaya'ai no'mo lole'e mago'e no'mo hane'niya yate'mo mago'e Lomu taonifi konagatimogimo ne'ageta fotu huteta Polo'a apaketenoe'mo

Gotife'mo hao ke heteno aipamo alino lokiya vaino ate'niye.

*Lomu taonifi'mo mai'niya gemae*

<sup>16</sup> Lagaemo Lomu taonifi'mo uta ava'yi huteta ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a kalavusifi'mo mai'naya vaya'mo alu vekamo ati vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a yagaino apatesiyafe'mo apavalelinuno ami'niye. Ami'niya'monanafa Polo'a agai'age'mo mago nopi'mo afa'a maigiye, hu'a ha pai'nageno mago ati vekamo'a yagaino ate'niye. <sup>17</sup> Lole'e mago'e afina'mo utegeno Polo'a Lomu taonifi'mo Yu vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'aife'mo ge hu'nige'a e'a ali'a anupa hu'a mai'nageno'ae'mo, Konaga'nimogitapae, huno, Lagae vaya'aife'mo hu'na faipa hu'na o'apatege luginago vaya'ai ge'apimo amagi'na o'atalege hu'nova'monanafa Yulusalemu taonimo kalavusi hu'a natete'a navaleli'e'a Lomu vaya'ai apayapi'mo ai'a nate'nae. <sup>18</sup> Apakaemo nagenoka hu'a nafige'apae'mo, Ani vekamo'a falisiya agufa hosu kava'mo osu'niyanageta afa'a hatu maeta atesunageno ugiye, hu'a hu'naya'monanafa <sup>19</sup> Yu vaya'mogimo ha'ao, hu'a hu'naya'mofe'mo alu ka'mo ohane'nige'na Sisa'a alino fako huno nateteno agoti huno nategaiye, hu'na hapa pai'nove. Yu vaya'nimo agoti hu'na apatesuvafe'mo nagesamo o'afi'nove. <sup>20</sup> Ani kava'mo afole ai'niya'mofe'mo lapakete'nae'mo ani gemo lapa paigefe'mo huve. Isaleli vaya'mogimo apavayagunagu hu'a agava mai'naya vekalefe'mo kalavusi hu'a

nate'nage'na hemenimo mai'nove, huno hapa pai'niye.

<sup>21</sup> Hapa pai'nige'apae'mo, Yutiya kotegati'mo mago kava gemo hu'a avo'mo kae'a olami'nae. Mago konagatimogi ani kotegati'mo hosu kava gemo huli'e'a laha opai'nae. <sup>22</sup> Huli'a o'me'naya'monanafa muki kotega mai'naya vaya'mogimo alita fako hutapa lapaote mai'naya vaya'mogitapae'mo hosu gemo nehae. Ani gemo afi'nona'mofe'mo ani kavafe'mo kagesamo ne'afina gemo afigesune, hu'a ha pai'nae. <sup>23</sup> Ani gemo hute'a Polo'a mago afina'mo hapa paisiyafe'mo lekana pai male'naya afina'mo asole vaya'mo Polo'mo mai'niya notegamo e'nae. Polo'a netepi'mo aepa faino Goti'a ne'yagaiya kava'mo aepa'ae'mo ava gemo alino apaya malege aeno hakalo huno hapa paige huno mai'niye. Agaemo Yesufe'mo apakesa afi'a fatago hisayafe'mo Mosese ge'e Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'ai ge'api'efe'mo apakesamo alino hapa paimo hapa paimo ne'legeno yegemo lamino fale'niye. <sup>24</sup> Mago vaya'amogi lama gemo nehiye, hu'a apakesamo afi'nayana mago vaya'amogimo apakesa afi'a fatago osu'nae. <sup>25</sup> Alu apakesa alu apakesamo afite'a atale'a u'nae. Atale'a o'u'nageno'ae'mo Polo'a hogoteno hapa paino'ae'mo, Goti Auneme'amo aote Auneme'amo'mo Aiyeyafe'mo lama gemo ha pai'nigeno Aiyeya'a lapakinago vaya'aife'mo ani gemo alino hapa pai'niye. Goti Auneme'amo'mo ani gemo huno'ae'mo, <sup>26</sup> Kagaemo uka mani

vaya'aife'mo ani gemo huka hapa paiyo.

*Lapakaemo afige afige hutapa maigaya'monanafa alagi afitapa aeto osugae. Agege agege hutapa maigaya'monanafa agetapa aeto osugae.* <sup>27</sup> Mani vaya'mogimo negi nagi apaipa apakesamo hane'nige'apae'mo apakesamo ali'a akanite'a apaulagamo fali kae'a mai'nae. Apakaemo apaulagamo afa'a age'a aya okege apakesamo afa'a o'afige apaipafi'mo o'afige hute'a ai'a afe le'a nagaetegamo o'mesage'na ali'na alagepa hu'na o'apatesuvafe'mo ani agufa kava'mo hu'a mai'nae, huno ha pai'nigeno.

Goti Mukufi'mo avo'mo kae male'niye, huno Polo'a hapa pai'niye.

<sup>28-29</sup> Polo'a hapa paino hano nehuno'ae'mo, Ani gemo hu'niya'mofe'mo alagi alagepa hutapa afiyo. Goti'a alu nofi vaya'mo hapa maesiya gemo alino ate'niya ge'amo visige'a afigae, huno hapa pai'niye. Polo'a ani gemo huno hapa pai'nige'apae'mo Yu vaya'mogi ge vaim vaim atale'a u'nae. <sup>30</sup> Lole kafugamo Polo'a havaeno maisiyafe'mo no aepa nete'mo miya faime faime eno mai'nen'ae'mo muki vaya'mo agaetegamo e'naya vaya'mo alino falu fala huno apate'niye. <sup>31</sup> Agaemo Goti'a ne'yagaiya kavafe'mo ava gemo aeno hakalo huno hapa paige Ala kava ne'mo Yesu Kalaisife'mo ava gemo alino apaya malege huno mai'niye. Vaya'mogimo o'atafau'naya'mofe'mo mago gemo fala okino muki ge'amo aeno hakalo huno hapa paino

Apa 28:31

clix

Apa 28:31

mai'niye.

**Saufa Kotalake Gemae**  
**The New Testament and Portions of the Old**  
**Testament in the Keyagana Language of Papua New**  
**Guinea**  
**Sampela hap Buk Baibel long tokples Keyagana long**  
**Niugini**

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Keyagana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

dec78c50-71b7-5d19-97bf-bf625abcf44